

Tal der taler

Uddannelsesnøgletal 2002

Undervisningsministeriet 2002

Indholdsfortegnelse

4	1.	<i>Indledning</i>
5	2.1	<i>Uddannelsessystemet</i>
16	2.2	<i>De unges vej gennem uddannelsessystemet</i>
18	2.3	<i>Finansiering af uddannelsessystemet</i>
20	3.	<i>Ressourcer</i>
22	3.1	Samlede offentlige udgifter til uddannelse
24	3.2	Offentlige udgifter til uddannelse i procent af samlede udgifter i Danmark og udvalgte lande
26	3.3	Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner efter niveau i procent af BNP i Danmark og i udvalgte lande
28	3.4	Udgift pr. studerende i Danmark og i udvalgte lande
30	3.5	Offentlige udgifter til grundskolen
32	3.6	Offentlige driftsudgifter til gymnasiale uddannelser
34	3.7	Undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser
36	3.8	Udgifter til de videregående uddannelser
38	3.9	Udgifter pr. færdiguddannet
40	3.10	Offentlige udgifter til voksenuddannelse
42	3.11	Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte
44	3.12	Udgifter til forskning
46	3.13	15-åriges brug af computere på skolen i DK og udvalgte lande
48	3.14	Antal uddannelsessteder
50	3.15	Antal lærere
52	3.16	Elev/lærerratio og normalklassekvotient
54	4.	<i>Elevbevægelser</i>
56	4.1	Antal elever og studerende
58	4.2	15-34-årige under uddannelse
60	4.3	Forventet uddannelsestid
62	4.4	Tosprogede elever

64	4.5	Elever, der modtager vidtgående specialundervisning
66	4.6	Tilgang af elever og studerende
68	4.7	Ansøgere og optagne til videregående uddannelser
70	4.8	Overgang fra grundskole til fortsat uddannelse
72	4.9	Overgang fra gymnasiale uddannelser til fortsat uddannelse
74	4.10	Elever/studerende der fuldfører en uddannelse
76	4.11	Fuldførelsesfrekvenser
78	4.12	Fuldførelsestider
80	4.13	Ventetid før studiestart
82	4.14	Elever ved voksenuddannelse
84	4.15	Deltagelse i voksen- og efteruddannelse i Danmark og udvalgte lande
86	5.	<i>Resultater</i>
88	5.1	Befolkningens uddannelsesniveau i Danmark og de øvrige EU-lande
90	5.2	Uddannelsesprofil for en ungdomsårgang
92	5.3	Udvalgte årganges uddannelsesstatus efter tilgang til de videregående uddannelser
94	5.4	Ledighed og uddannelse
96	5.5	Forventet tid i uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de unge i Danmark og udvalgte lande
98	5.6	Indkomst fordelt efter uddannelsesniveau i Danmark og udvalgte lande
100	5.7	Livsindkomst og uddannelse
102	5.8	Befolkningen fordelt efter højeste fuldførte uddannelse
104	5.9	Arbejdsmarkedsstatus for unge, som ikke var under uddannelse
106	5.10	15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande

1. Indledning

Det danske uddannelsessystem er en stor og bevægelig størrelse. Nye generationer, nye og anderledes krav fra arbejdsmarkedet og fra internationale samarbejdspartnere sætter naturligt sine spor i uddannelsessystemet.

I flere årtier har der været mange centrale målsætninger for uddannelsessektoren, eksempelvis uddannelse til alle, kvalitet i uddannelsessystemet, krav om effektivisering, decentralisering og mål- og rammestyring, et mere fleksibelt uddannelsessystem med mulighed for merit, åbenhed og gennemsigtighed m.v.

I denne publikation præsenteres en række overordnede nøgletal, der skal tages som strømpile for, hvilken vej udviklingen går og forventes at gå i uddannelsessystemet.

Nøgletallene er grupperet i tre områder:

⌘ *Ressourcer*, dvs. udgifter, antal lærere, skoler m.v.

⌘ *Elevbevægelser*, dvs. antal elever, tilgang, afgang og overgang fra et uddannelsesniveau til et andet.

⌘ *Resultater*, dvs. hvad der kommer ud af uddannelsesindsatsen som fx den endelige uddannelsesprofil for en ungdomsårgang samt sammenhængen mellem uddannelse og ledighed.

På baggrund af det danske EU-formandskab i andet halvår af 2002 fokuseres der i de internationale afsnit i denne udgave af ”Tal der taler” især på sammenligninger med de øvrige EU-lande.

Man skal være påpasselig ved sammenligning af nøgletal fra tidligere udgivelser af ”Tal der taler”, bl.a. på grund af såkaldte retrospektive rettelser der løbende foretages af fx Danmarks Statistik.

2.1 Uddannelsessystemet

Det danske uddannelsessystem inddeles normalt i en række hovedområder efter uddannelsesniveau og -retning. I det efterfølgende præsenteres uddannelsessystemets hovedområder. Se i øvrigt figurerne 2.1.1 og 2.1.2.

Grundskolen

Der er 9 års undervisningspligt i Danmark, men ingen skolepligt. Undervisningspligten begynder i august det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år. Den offentlige folkeskole dækker den største del af undervisningen suppleret af de private skoler, dvs. frie grundskoler og efterskoler, samt af specialskoler for svært handicappede elever. Eleverne er normalt mellem 6 og 17 år.

Skolen skal ifølge folkeskoleloven give børnene både faglige kvalifikationer og forberede dem bredt til rollen som borgere i et demokratisk samfund. Skolen samarbejder tæt med forældrene. Der tages udgangspunkt i den enkelte elevs evner og ønsker. Eleverne undervises normalt klassevis og samlet gennem hele grundskoleforløbet. Inden for klassens rammer er der undervisningsdifferentiering.

Grundskolen under ét omfatter folkeskoler, private grundskoler og efterskoler. Folkeskoler og private grundskoler omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse. Børnehaveklassen er frivillig for eleverne, men skal tilbydes af kommunerne. Siden 1986 har der været mulighed for at samordne dele af undervisningen for børnehaveklassen, 1. og 2. klasse. I dag tager næsten alle forældre imod tilbuddet om, at deres barn starter i børnehaveklassen. Også 10. klasse er frivillig, men i grundskolen (ekskl. efterskoler) valgte ca. 45% i 1999/2000 at fortsætte i grundskolens 10. klasse. For grundskolen i alt (inkl. efterskoler) valgte omkring 64% 10. klassetrin.

Folkeskolen dækker hovedparten af grundskoleundervisningen. De private skoler tilbyder undervisning, som skal stå mål med, hvad der kræves i folkeskolen, men rammerne for undervisningens tilrettelæggelse er friere. De private skoler er selvejende institutioner. Kommunerne betaler bidrag til staten for elever i frie grundskoler. Bidraget, der fastsættes på finansloven, udgør 85% af statens driftstilskud pr. elev ekskl. pensionsudgifter. I

2000 gik 11,5% af grundskoleeleverne på privatskole og 3,4% på efterskole.

Efterskoler er kostskoler, der normalt har undervisning på 8.-10. klassetrin. En stigende andel af de unge afslutter deres skolegang med det eller de sidste år på efterskole.

Specialskoler med vidtgående specialundervisning for svært handicappede elever har kun en lille del af eleverne svarende til 0,6% af alle grundskoleelever i 2000/01. Næsten alle børn, der får specialundervisning, er integrerede i almindelige klasser eller går i specialklasse på en almindelig skole.

I den internationale ISCED97-klassifikation dækker børnehaveklassen niveau 0 og grundskolen niveauerne 1 (1.-6. klassetrin) og 2 (7.-10. klassetrin).

Produktionsskoler

Produktionsskoler er skoler for unge under 25 år, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse. Formålet er at styrke deltagernes personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Undervisningen tilrettelægges med særligt henblik på, at de unge opnår kvalifikationer, der kan føre til gennemførelse af en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Produktionsskolerne adskiller sig fra de fleste andre skoleformer ved, at der er løbende optag og meget store variationer i varigheden af den enkelte deltagers ophold. Et typisk ophold varer ca. 6 måneder, men en fjerdedel af de unge opholder sig på produktionsskolen i under en måned og en fjerdedel i over et halvt år.

Ungdomsuddannelser

Primært er ungdomsuddannelserne studieforberedende eller erhvervsrettede eller begge dele. Som et yderligere tilbud til unge findes de individuelle uddannelser: erhvervsgrunduddannelsen (egu) og frem til 2002 den fri ungdomsuddannelse (fuu).

Uanset uddannelsesretning lægges der stor vægt på at udvikle elevernes personlige kvalifikationer. Det er også hovedsigtet med de nye individuelle uddannelser. Alle unge skal have tilbuddet om en ungdomsuddannelse, og gennem et differentieret udbud af uddannelser kan individuelle evner og ønsker i videst muligt omfang tilgodeses. Dette skal bl.a. sikre høj motivation, så de unge fuldfører uddannelsen. Omkring 83% får i dag en ungdomsuddannelse.

Ungdomsuddannelserne varer normalt omkring 3 år. Længden varierer dog fra 2

til 5 år. Eleverne er typisk 16-19 år, men mange er ældre.

De studieforberevende gymnasiale uddannelser omfatter de almen- og de erhvervsgymnasiale uddannelser. Uddannelserne skal forberede unge til en videregående uddannelse ved at give dem de nødvendige almene og teoretiske kvalifikationer hertil. Alle elever, der har modtaget den relevante undervisning og har aflagt de fastsatte prøver, kan fortsætte i en gymnasial ungdomsuddannelse, med mindre den afleverende skole vurderer, at eleven har truffet sit valg på et utilstrækkeligt eller urealistisk grundlag. I sådanne tilfælde indstilles eleven til en optagelsesprøve. Der er således ikke helt fri adgang til de gymnasiale uddannelser.

Almengymnasiale uddannelser omfatter det 3-årige gymnasium, det 2-årige hf-kursus og det 2-årige studenterkursus. De enkelte uddannelser omfatter obligatoriske fag og valgfag. Derfor kan de samlede forløb i et vist omfang sammensættes individuelt. Det er boglige uddannelser, der afsluttes med studenters- eller hf-eksamen. Eksamen kvalificerer til de videregående uddannelser, ofte dog afhængig af fagvalg, fagniveau samt eksamensresultat. De gymnasiale uddannelser kan også bruges som indgang til en erhvervsuddannelsespraktikplads i en virksomhed.

De *erhvervsgymnasiale uddannelser* er 3-årige uddannelser på handelsskoler eller tekniske skoler. De afsluttes med hhv. højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx). For unge, der i forvejen har en studenters- eller hf-eksamen, er der et koncentreret 1-årigt hhx-forløb. De erhvervsgymnasiale uddannelser er boglige uddannelser med vægt på merkantile eller tekniske fag. De erhvervsgymnasiale uddannelser giver generel studiekompetence og kvalificerer til de videregående uddannelser. Desuden giver en hhx- eller htx-eksamen grundlag for ansættelse i erhvervslivet, som regel i en uddannelsesstilling. Den særlige 1-1½ årige adgangseksamen til ingeniøruddannelserne regnes også som en gymnasial uddannelse.

De *erhvervsfaglige uddannelser* omfatter erhvervsuddannelserne (EUD), social- og sundhedsuddannelserne samt øvrige uddannelser inden for landbrug, skovbrug, husholdning og søfart m.v. Uddannelserne skal give unge solide faglige, personlige og almene kvalifikationer, der formelt og reelt anerkendes og efterspørges på arbejdsmarkedet. De forbereder direkte til job inden for bestemte brancher. Alle erhvervsfaglige uddannelser giver formel erhvervskompetence. Uddannelserne skal også forberede de unge til videre uddannelse. Det eneste krav for at blive optaget

på en erhvervsfaglig uddannelse er normalt, at ansøgeren har opfyldt undervisningspligten.

Erhvervsuddannelserne (EUD) udgør hovedparten af de erhvervsfaglige ungdomsuddannelser. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny lov om erhvervsuddannelserne i kraft. EUD er nu reduceret til kun at indeholde 7 indgange til grundforløbet, som fører til hovedforløb. Eleverne skal tillige udarbejde en personlig uddannelsesplan, og der kan tages individuelle uddannelsesforløb. Tidligere var der 90 forskellige uddannelser inden for det merkantile og det tekniske område med i alt over 200 specialer. Allerede fra efteråret 1999 startede en forsøgsperiode med den nye reform, hvor næsten alle unge startede på det nye grundforløb.

Erhvervsuddannelserne er af 2-5 års varighed. Det mest normale er dog 3½-4 år. Voksne over 25 år med erhvervs erfaring fra den pågældende branche har mulighed for at gennemføre uddannelsen på kortere tid. Relevante erhvervsuddannelser giver på linje med de gymnasiale uddannelser adgang til en række videregående uddannelser: de korte videregående uddannelser og visse mellemlange videregående uddannelser.

En erhvervsuddannelse påbegyndes enten

på skole eller i praktik bl.a. afhængig af, om den unge har fundet en praktikplads eller ej. Der er fri adgang til EUD. Frem til den nye reform kunne den unge begynde på skole enten via den frivillige 1. skoleperiode (frivillig fra 1996) eller starte direkte på uddannelsen fra 2. skoleperiode. I alt bruges ca. 30-50% af tiden på skole og 50-70% i virksomheden eller, i mangel af praktikplads, i skolepraktik arrangeret af erhvervsskolen.

Handels- og kontoruddannelserne retter sig mod kontorjob, fx forskellige typer af it- eller regnskabsorienterede job, og mod job inden for detail- eller engroshandel i forretninger og virksomheder. Tekniske erhvervsuddannelser retter sig mod håndværksbetonede job, som fx smed, bager, tømrer, jordbrugsassistent, frisør, fotograf, elektronikmekaniker og transportarbejder, men kan også være nye informationsteknologiske uddannelser som data-mekaniker og mediegrafiker.

Parallelt til erhvervsuddannelserne er der de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (SOSU) med en blanding af praktik og undervisning på skole. Uddannelsen til social- og sundhedshjælper er 1-årig. Den danner grundlag for overbygningssuddannelsen til social- og sundhedsassistent, som tager 1 år og 6 måneder. For unge, der kommer direkte fra

grundskolen, begynder social- og sundhedshjælperuddannelsen med et indgangstår, som kræver en kontrakt med en kommune. Optagelse til social- og sundhedsuddannelserne sker gennem en elevkontrakt med en kommune eller en amtskommune. SOSU erstatter tidligere uddannelser til hjemmehjælper, sygehjælper, plejehjemsassistent og beskæftigelsesvejleder. 1. januar 2002 trådte en ny reform for SOSU i kraft, som i sine grundtræk tager flere elementer fra den nye EUD-reform.

Under social- og sundhedsuddannelserne hører også den pædagogiske grunduddannelse (pgu). Pgu er en grundlæggende uddannelse, som har til formål at kvalificere til det pædagogiske og omsorgsrettede arbejde med børn, unge og voksne. Pgu er rettet mod pædagogmedhjælper, dagplejere og omsorgsmedhjælper m.v. Uddannelsen er en vekseluddannelse med skiftevis skole og praktik med i alt 1 års undervisning og et ½ års praktikuddannelse.

Der findes også en række *landbrugs-, skovbrugs-, husholdnings- og søfartsuddannelser* ved siden af erhvervsuddannelserne og SOSU-uddannelserne. Maritime uddannelser er fx matros-, maskinist- og telegrafistuddannelse. Landbrugsuddannel-

serne er uddannelser, som kan afsluttes med ”det grønne bevis” for landmænd. De *individuelle uddannelser* er primært personlighedsudviklende. Uddannelserne retter sig mod unge, der endnu ikke har valgt uddannelsesretning, eller som ønsker en praktisk frem for en boglig uddannelse. En afsluttet erhvervsgrunduddannelse kan give erhvervskompetence, mens en fri ungdomsuddannelse sigtede mod udvikling af den unges kompetence og fortsatte uddannelse i bred forstand.

Erhvervsgrunduddannelsen (egu) tager normalt 2 år, men kan forlænges med et ekstra år. Uddannelsen er ikke specifikt brancheorienteret, men kan sammensættes inden for eller på tværs af enkelte uddannelser/fag. Det kræves, at den enkelte udarbejder en uddannelsesplan, en eguaftale, med kommunen eller en erhvervsskole. Uddannelsen veksler mellem skoleophold og praktik. Der ydes individuel vejledning under hele forløbet. Uddannelsen giver undertiden mulighed for at fortsætte på en erhvervsuddannelse eller en anden uddannelse.

Den *fri ungdomsuddannelse* (fuu) blev sammensat individuelt af mindst 3 forskellige uddannelsesdele. Uddannelsen varede i 2 år og højst 3 år. Uddannelsen bliver afviklet med L 79 2002.

Ungdomsuddannelsesniveaue t dækker niveau 3 i ISCED97-klassifikationen.

De videregående uddannelser

De videregående uddannelser giver erhvervskompetence. Generelt inddeles de videregående uddannelser i niveauer efter varighed: de korte videregående uddannelser, de mellemlange videregående uddannelser samt bacheloruddannelserne og kandidatuddannelserne på universiteterne. Hertil kommer ph.d.-uddannelserne.

De videregående uddannelser bygger oven på en ungdomsuddannelse. De videregående uddannelser er teoretisk prægede uddannelser, og nogle uddannelser har praktik indlagt i forløbet. Uddannelserne er af varierende længde. I dag får, hvad der svarer til 44% af en ungdomsårgang, en videregående uddannelse, og andelen har været stigende.

På de fleste videregående uddannelser er der frit optag, dvs. uddannelsesinstitutionerne fastlægger selv optagelsestallet ud fra fysisk kapacitet, kvalificerede lærerkræfter og beskæftigelsesforhold for de færdiguddannede. De pædagogiske og de sundhedsfaglige uddannelser har centralt fastsatte optagelsestal.

Adgangskravene til uddannelserne er centralt fastsatte, mens udvælgelseskriterierne

(under adgangsbeægrænsning) bestemmes af institutionerne selv.

Adgangskravet til de *korte videregående uddannelser* er normalt enten en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, suppleret med studiekompetence i typisk matematik og engelsk. De korte videregående uddannelser varer normalt 2 år.

I august/september 2000 blev der med KVVU-reformen oprettet 13 nye uddannelser, der alle giver ret til at bruge betegnelsen AK efter uddannelsesstitlen. De 13 nye uddannelser erstatter de tidligere ca. 75 uddannelser (på nær datamatiker og transportlogistikere m.v.). Uddannelserne giver adgang til relevante diplomuddannelser.

De *mellemlange videregående uddannelser* varer normalt 3-4 år. Som eksempler på mellemlange videregående uddannelser kan nævnes: diplomingeniør, bibliotekar, folkeskolelærer, journalist, pædagog, socialrådgiver, sygeplejerske, ergo- og fysioterapeut og jordemoder. Adgangskravet er oftest en gymnasial eksamen (eller dele af), men også visse erhvervsuddannelser (EUD) giver adgang. Fx giver bestået SOSU adgang til de sundhedsfaglige uddannelser.

De mellemlange videregående uddannelser er under reform og omdannes til professionsbacheloruddannelser. Det betyder bl.a., at undervisningen skal baseres på forskningstilknytning, og at uddannelserne og undervisningen skal knyttes tættere til professionen. Professionsbacheloruddannelserne skal give adgang til relevante kandidatuddannelser.

På samme niveau som de mellemlange videregående uddannelser findes de akademiske *bacheloruddannelser* på universiteterne. De er normerede til 3 år. Det er uddannelser inden for samfundsvidenskab, humaniora, naturvidenskab m.v.

Strukturen for universitetsuddannelserne (bachelor 3 år + kandidat 2 år + ph.d. 3 år) blev fastlagt i 1993. Før den tid var der kun samlede forløb frem til kandidatgraden som første akademiske grad. Næsten alle universitetsuddannelser er i dag opbygget af en bacheloruddannelse og en kandidatuddannelse med mulighed for en efterfølgende ph.d.-uddannelse.

Adgangskravet til bacheloruddannelserne er normalt en gymnasial uddannelse med specifikke fagkrav som til de øvrige videregående uddannelser. Bacheloruddannelsen er en afsluttet uddannelse, men giver også adgang til et kandidatuddannelsesforløb.

Kandidatuddannelserne er videregående uddannelser af normalt 2 års varighed efter en bacheloruddannelse - dvs. samlet 5 år. Enkelte kandidatuddannelser er dog stadig opbygget som ét samlet forløb uden bachelorniveau, fx uddannelserne til farmaceut, tandlæge, arkitekt og landinspektør.

Kandidatuddannelserne består af uddannelser inden for følgende områder: humaniora, pædagogik, teknik, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundheds-, veterinær- og landbrugsvidenskab m.v.

Som overbygning til kandidatuddannelsen er indført forskeruddannelsen, der afsluttes med en *ph.d.-grad*. Uddannelsen er normeret til 3 år.

De videregående uddannelser dækker niveau 5 i ISCED97-klassifikationen. Dog hører korte videregående uddannelser med en varighed på under 2 år under niveau 4 i ISCED97-klassifikationen. Under niveau 4 hører i øvrigt bl.a. gymnasiale suppleringskurser.

Ph.d.-uddannelserne regnes til niveau 6 i ISCED97-klassifikationen.

Voksenuddannelser

I Danmark er der en lang og stærk tradition for folkeoplysning og voksenuddan-

nelse. Den voksenuddannelse, der medtages her, er offentligt finansieret og reguleret ved lov, men herudover findes en lang række private tilbud.

Voksenuddannelser kan opdeles i tre kategorier: formelt kompetencegivende uddannelse, ikke formelt kompetencegivende uddannelse samt private kurser m.v.

De formelt kompetencegivende uddannelser består bl.a. af almen voksenuddannelser (avu), hf-enkeltfag, arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU/korte specifikt brancheorienterede kurser), voksnehvervsuddannelser (særlige voksenforløb på de ordinære erhvervsuddannelser) og åben uddannelse.

Desuden findes under det parallelle voksenuddannelsessystem Forberedende Voksenundervisning (FVU), der erstatter læsekurser for voksne, og videregående voksenuddannelse (VVU) der kompetencemæssigt svarer til korte videregående uddannelser. Desuden findes master- og diplomuddannelser, som giver kompetence på niveau med hhv. bachelor- og kandidatuddannelser.

Under ikke formelt kompetencegivende uddannelser findes bl.a. aftenskoler, folkehøjskoler og daghøjskoler.

Voksenuddannelserne kan være offentligt og/eller privat finansierede. Men der er i princippet indført en vis brugerbetaling. På VUC og daghøjskolerne betales fx mindre brugerbetaling end, hvad der betales på åben uddannelse og folkehøjskoler.

Undervisningsomfanget inden for de forskellige typer af voksenuddannelse varierer fra ganske få timer til samlede fuldtidsundervisningsforløb af flere års varighed. Undervisningen er normalt på deltidbasis.

Videreuddannelsessystemet for voksne

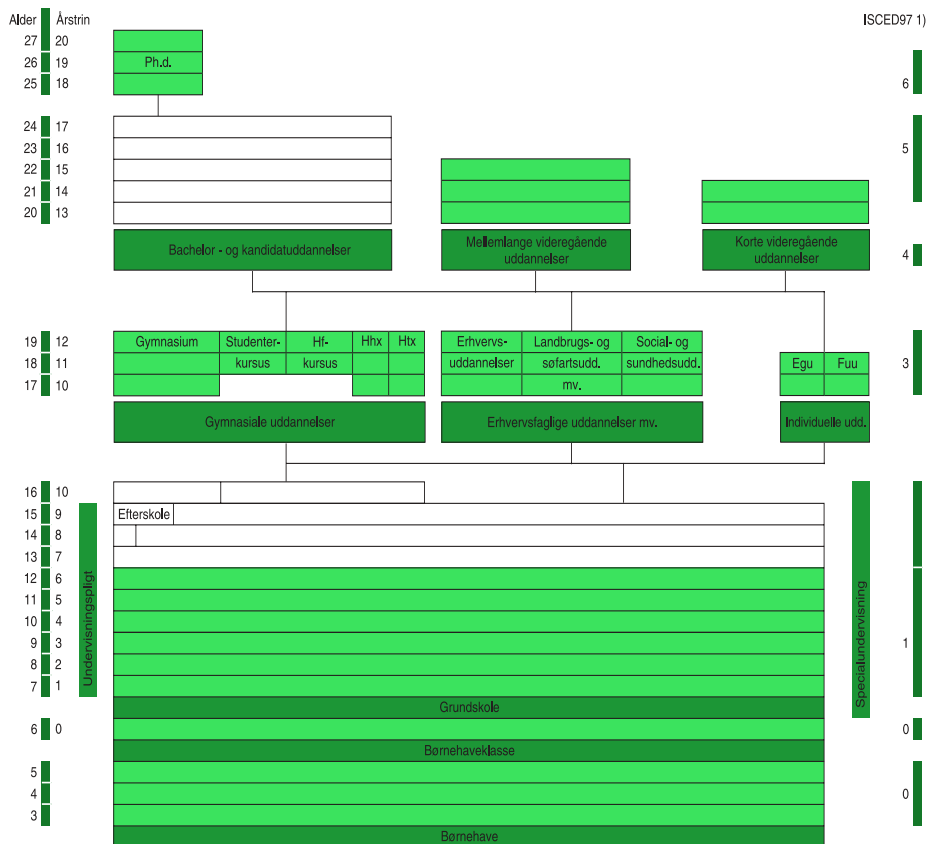
I figur 2.1.2 præsenteres videreuddannelsessystemet for voksne, hvor ungdomsuddannelse og ordinær uddannelse niveaumæssigt indplaceres sammen med voksenuddannelse og efter- og videreuddannelse.

En del undervisning på åben uddannelse foregår i dag som fjernundervisning.

Voksenuddannelse strækker sig i princippet fra niveau 2 til 5 i ISCED97-klassifikationen.

Voksenuddannelse indgår ikke i internationale opgørelser over uddannelser i Danmark.

Figur 2.1.1
Det ordinære danske
uddannelsessystem -
2000

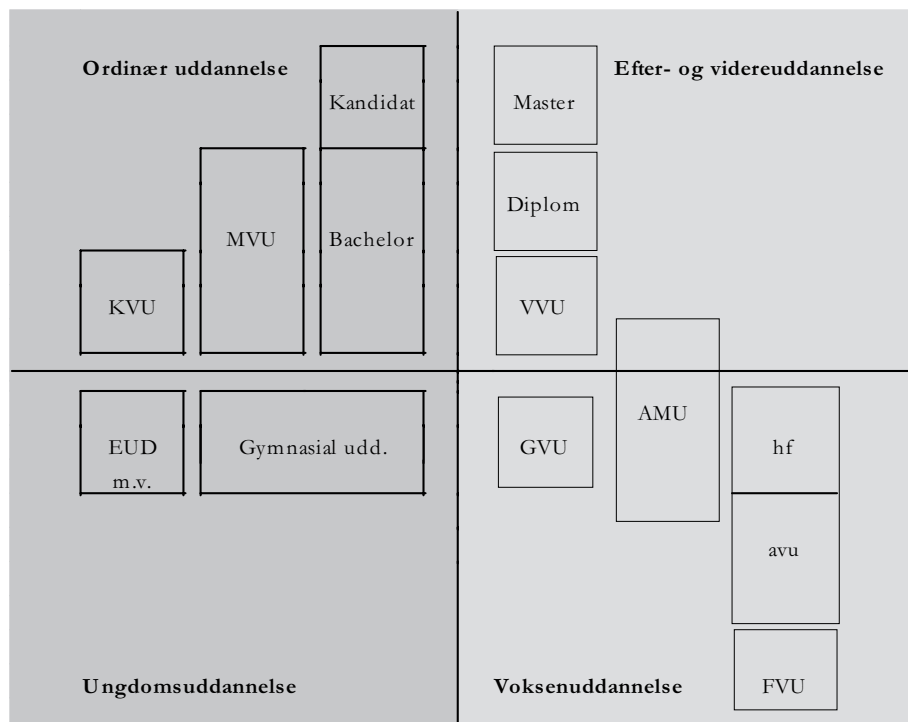

Anm.: Alderen er den teoretiske minimumsalder for de formelle uddannelser, dvs. ekskl. voksenuddannelse. Efter grundskolen er eleverne ofte ældre pga. sabbatår, ventetid, studieskift m.v. Pilene illustrerer generelle sammenhænge mellem grundskole-, ungdoms- og videregående uddannelser, men ikke alle faktiske overgange. Der henvises i øvrigt til tekstafsnit 2.1.

1) International Standard Classification of education.

Kilde: Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

Figur 2.1.2
Videreuddannelsessystemet for voksne – 2000.

Forkortelser:

KVVU: korte videregående uddannelser.

MVU: mellemlange videregående uddannelser.

EUD: erhvervsuddannelser.

VVU: videregående voksenuddannelse.

GVVU: grundlæggende voksenuddannelse.

AMU: arbejdsmarkedsuddannelser.

hf: højere forberedelseskursus.

avu: almen voksenuddannelse.

FVVU: forberedende voksenundervisning.

Kilde: "Taxametersystemet for de videregående uddannelser – 2001", Undervisningsministeriet.

2.2 De unges vej gennem uddannelsessystemet

79,5% af 2000-ungdomsårgangen forventes at afslutte en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

De unges vej gennem uddannelsessystemet giver et samlet overblik over strømme i uddannelsessystemet og kan kort beskrives som det slutresultat, som årets årgang af elever på 8. klassetrin vil nå til, hvis de i de næste 25 år har en adfærd, som svarer til den, som deres ældre med-studerende udviste i løbet af året, samtidig med at uddannelsessystemet fastfryses i den for år 2000 gældende struktur.

Tallene viser status i 2000 på uddannelsesbevægelser og afspejler årets ændringer i søgemønstre, uddannelsesstruktur m.v. Flowet gennem uddannelsessystemet er blevet mere effektivt. 79,5% af 2000-ungdomsårgangen forventes at afslutte en erhvervskompetencegivende uddannelse. I starten af 1980'erne var denne andel kun på ca. 60%.

Andelen af unge, der ikke fortsætter med en kompetencegivende uddannelse efter grundskolen, er fortsat lav. 4% går ikke i gang med en kompetencegivende ungdomsuddannelse, men omkring 1% (ses ikke i figuren) vil senere alligevel komme i gang med en videregående uddannelse. Af de resterende 3% vil der være en stor del, som går på en ikke-erhvervskompe-

tencegivende uddannelse: egu, produktions-skoler m.v.

20,5% slutter uden erhvervskompetence, heraf 13% også uden studiekompetence.

Af 2000-årgangen vil 83% afslutte en ungdomsuddannelse, fordelt med 32% med en erhvervsfaglig uddannelse, 38% med en gymnasial uddannelse og 13% med begge kompetencer. Hertil kommer skønsmæssigt et par procent med egu, produktionsskoleforløb m.v.

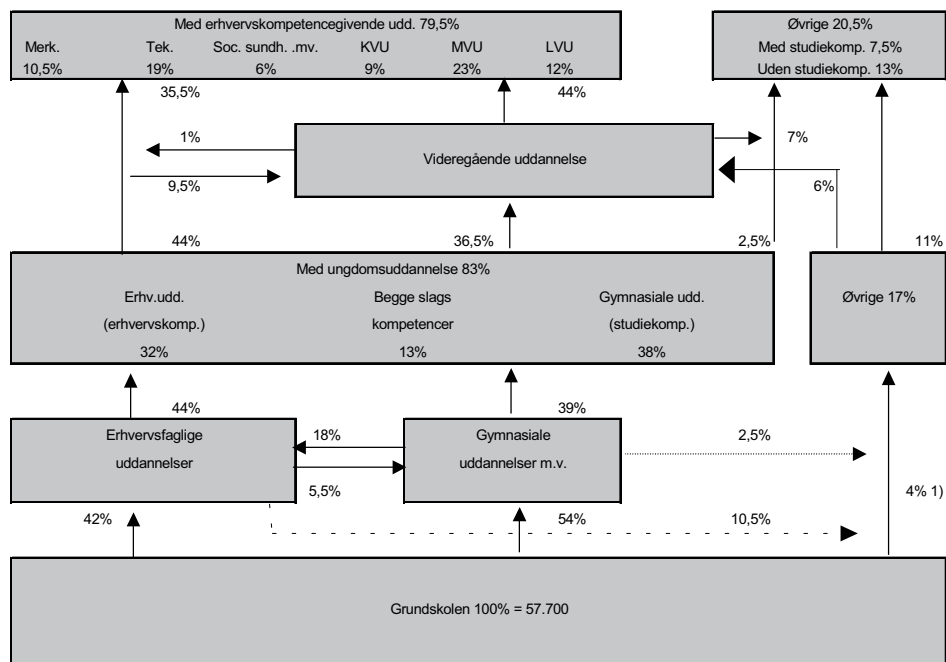
10,5% af årgangen vil afslutte en erhvervsfaglig merkantil uddannelse, 19% en erhvervsfaglig teknisk uddannelse og 6% en social- eller sundhedsuddannelse m.v.

44% af en ungdomsårgang vil afslutte en videregående uddannelse, heraf 9% en kort videregående uddannelse, 23% en mellemlang videregående uddannelse og 12% en lang videregående uddannelse.

Figur 2.2

En ungdomsårgangs vej gennem uddannelsessystemet efter grundskolen 2000. Afgang fra grundskolen = 100%.

Note: Bemærk at summerne af tilgange og afgang fra de enkelte kasser kan afvige pga. afrundinger.

1) De personer som aldrig påbegynder en ungdomsuddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik og Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors modelberegninger.

2.3 Finansiering af uddannelsessystemet

I Danmark finansieres uddannelsessystemet af enten stat, amter eller kommuner. En del institutioner er selvejende, mens andres ejes af stat, amter eller kommuner.

Figur 2.3 dækker ikke alle uddannelsesinstitutioner, men kun udvalgte grupper af institutioner med henblik på at illustrere finansieringskilder og ejerskab. Nogle af grupperne ligger uden for Undervisningsministeriets ressort. Ud over den offentlige finansiering er der forældrebetaling på fx de frie grundskoler og deltagerbetaling på en del voksenuddannelser.

Folkeskoler samt de kommunale ungdomsskoler ejes og finansieres af kommunerne, mens de frie grundskoler og efterskolerne er selvejende institutioner, som modtager tilskud fra staten.

Erhvervsskoler, private gymnasier og produktionsskoler er selvejende institutioner finansieret med tilskud fra staten. De øvrige gymnasier, voksenuddannelsescentre, specialundervisningscentre samt social- og sundhedscentre ejes og finansieres af amtskommunerne. Søfartsskoler og maskinmesterskoler er statsinstitutioner un-

der Økonomi- og Erhvervsministeriets ressort.

Universitetslovsinstitutionerne (fx universiteter og handelshøjskoler) er ejet af staten. Dog overgik Danmarks Tekniske Universitet fra 1. januar 2001 til at være en selvejende institution. Siden november 2001 har universiteterne hørt til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Designskoler og musikkonservatorier er statsinstitutioner under Kulturministeriets ressort. Lærer- og pædagogseminarier er typisk selvejende institutioner, som modtager tilskud fra staten. En del af disse indgår nu i Centre for Videregående Uddannelse (CVU).

Inden for voksenuddannelse er fx folkehøjskoler, daghøjskoler og AMU-centre selvejende institutioner hovedsageligt finansieret af staten. Aftenskoler m.v. samt sprogskoler modtager derimod tilskud fra kommunerne.

Ud over ovennævnte findes en række private uddannelsesinstitutioner, hvoraf nogle er godkendt til Statens Uddannelsesstøtte (SU).

Figur 2.3
Oversigt over finansie-
ringsform for udvalgte
uddannelsesinstitutioner
– 2000

	Statsinstitutioner	Statsligt finansierede, selvejende institutioner	Amtskommunalt finansierede institutioner	Kommunalt finansierede institutioner
Grundskoler		Frie grundskoler Efterskoler		Folkeskoler Ungdomsskoler
Ungdoms-uddannelser	Søfartsskoler Maskinmesterskoler	Erhvervsskoler 1) Private gymnasier Produktions-skoler 2)	Gymnasier Voksenudd.centre (hf) Social- og sundhedscentre	
Videregående uddannelser	Universiteter Handelshøjskoler Arkitektskoler Musikkonservatorier	Lærer- og pædagogseminarier	Sygeplejeskoler	
Voksenuddannelse og folkeoplysning		Folkehøjskoler Daghøjskoler 2) AMU-centre	Voksenudd.centre (avu) Specialundervisningscentre	Aftenskoler mv. Sprogskoler 3)

Note: Oversigten indeholder kun udvalgte uddannelsesinstitutioner.

- 1) Erhvervsskoler har også korte videregående uddannelser.
- 2) Delvist kommunalt finansieret.
- 3) Blev indtil 1. januar 1999 finansieret af kommunerne.

Kilde: Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

3. Ressourcer

Uddannelsessystemet er en af de største sektorer i Danmark. Meget store beløb strømmer hvert år gennem denne sektor.

Uddannelsessystemet er primært offentligt finansieret, fra helt grundlæggende almene kvalifikationer til specialiserede og videnskabelige kvalifikationer.

Nøgletal for ressourceforbruget dækker udgifter til undervisning, personale, uddannelsesstøtte og forskning. Dvs. i princippet alle former for offentlig og privat uddannelse.

Nøgletal for personale i undervisningssektoren viser, hvor mange lærere og andet personale der er ansat i uddannelsessystemet.

Støtteordninger til at dække de studerendes leveomkostninger, som fx SU-stipendier, kan bruges som et mål for, hvor meget ekstra samfundet yder til uddannelse, ud over de rent undervisningsbundne udgifter.

For at vise omfang og prioritering i resourceanvendelsen i Danmark præsenteres oplysninger om, hvordan og hvor me-

get der investeres i uddannelse i forhold til andre lande.

Udgifter til uddannelse angiver alt i alt noget om et lands muligheder for at give de nye generationer gode kvalifikationer og om mulighederne for at skabe en velkvalificeret arbejdsstyrke og befolkning.

3.1 Samlede offentlige udgifter til uddannelse

Danmark bruger årligt 103,3 mia. kr. til uddannelse. De samlede offentlige udgifter til uddannelse har været stigende siden 1991.

I 2000 udgjorde de samlede offentlige udgifter til uddannelse 103,3 mia. kr. De samlede udgifter til uddannelse er steget med 26,8 mia. kr. fra 1991 til 2000 svarende til en stigning på 35%.

Stigningsgraden er dog ikke lige stor for alle uddannelsesområder. Udgifterne til grundskolen er steget med 9,5 mia. kr. eller 29% fra 33,2 mia. kr. i 1991 til 42,7 mia. kr. i 2000.

Udgifterne til ungdomsuddannelserne er steget med 4,6 mia. kr. eller 31% fra 1991 til 2000. I 2000 udgjorde SU-udgiften til ungdomsuddannelserne 2,1 mia. kr.

Udgifterne til videregående uddannelser er samlet steget med 4,5 mia. kr. eller 30% fra 1991 til 2000. Udgifterne til de videregående uddannelser faldt dog fra 1996 til 1997. En del af den samlede stigning i udgifterne til videregående uddannelser skyldes øgede SU-udgifter. I 2000 udgjorde SU-udgiften til videregående uddannelser 5,8 mia. kr., i 1991 3,9 mia. kr.

Endelig er udgifterne til voksenuddannelse steget med 6,8 mia. kr. eller 64% fra 1991 til 2000.

Det skal **bemærkes**, at udgifterne i dette afsnit er opgjort efter en anden metode end i de følgende afsnit (afsnit 3.2-3.10). Dette afsnit tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks opgørelse over udgifter i den samlede offentlige sektor.

Udgifterne for de enkelte uddannelsesniveauer summer således ikke til de samlede udgifter til uddannelse i dette afsnit. Det skyldes bl.a., at opgørelsen i dette afsnit også omfatter udgifter til uddannelse uden for Undervisningsministeriets ressort samt andre former for uddannelsesstøtte end SU.

Tabel 3.1

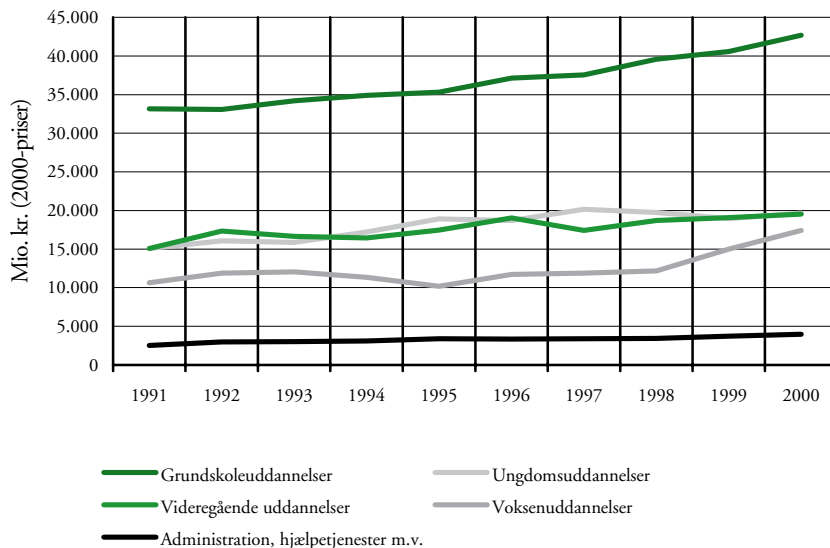
Offentlige udgifter til uddannelse, fordelt efter uddannelsesniveau, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Offentlige udgifter (2000-priser)	Mio. kr.									
I alt	76.467	81.342	81.746	83.003	85.271	89.983	90.448	93.611	97.336	103.314
Grundskoleuddannelser	33.150	33.097	34.191	34.919	35.313	37.136	37.541	39.565	40.590	42.699
Ungdomsuddannelser	15.076	16.065	15.847	17.209	18.908	18.705	20.170	19.730	18.956	19.677
- heraf tildelt SU-stipendium	1.427	1.402	1.627	1.717	1.712	1.840	1.936	2.040	2.059	2.080
Videregående uddannelser	15.086	17.339	16.638	16.423	17.475	19.044	17.448	18.713	19.088	19.556
- heraf tildelt SU-stipendium	3.932	4.222	4.285	4.359	4.446	4.864	5.084	5.303	5.494	5.759
Voksenuddannelser	10.649	11.880	12.061	11.325	10.198	11.734	11.884	12.159	14.994	17.413
Administration, hjælpjetjenester m.v.	2.506	2.961	3.009	3.125	3.376	3.364	3.405	3.446	3.707	3.970

Note: Beløbene for 1997, 1998, 1999 og 2000 er foreløbige. Opgørelsen indeholder også udgifter uden for Undervisningsministeriets ressort. Opgjort på finansår.

Figur 3.1

Udviklingen i samlede offentlige udgifter til uddannelse, fordelt efter uddannelsesniveau, 1991 - 2000

Kilde: "Statistisk Tiårsoversigt 2001" og Finansloven, diverse år.

3.2 Offentlige udgifter til uddannelse i procent af samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande

De offentlige udgifter til uddannelse i Danmark udgjorde i 1998 14,8% af de samlede offentlige udgifter, hvilket var lidt over gennemsnittet i OECD. Danmark satser meget på uddannelse, og der er tradition for offentlig finansiering af undervisningssektoren.

I 1998 udgjorde de offentlige udgifter til uddannelse 14,8% af de samlede offentlige udgifter, hvilket var over OECD-gennemsnittet på 12,9% og EU-gennemsnittet på 11,6%. Andelen var dog højere i Island (17,8%), Norge (16,1%) og Korea (16,5%).

De offentlige udgifter til grundskole og ungdomsuddannelser udgjorde 8,8% af de samlede udgifter i Danmark mod et OECD-gennemsnit på 8,7% og et EU-gennemsnit på 7,8. I Island, Portugal, Schweiz og Australien var andelen over 10%, og i Korea udgjorde udgifterne til uddannelse 12,7% af de samlede udgifter.

Til de videregående uddannelser udgjorde de offentlige udgifter 3,9% af de samlede offentlige udgifter i Danmark, hvilket var over gennemsnittet i både OECD (3,0%) og EU (2,8%). I Norge var andelen 4,2% og i Island 5,6% til de videregående uddannelser.

Udgifterne i denne opgørelse omfatter alle offentlige udgifter til uddannelse, dvs. inklusive uddannelsesstøtte m.v.

Opgørelsen skal ses i lyset af, at Danmark har meget store offentlige udgifter i forhold til andre lande. De samlede offentlige udgifter udgjorde i 1998 55,9% af BNP var internationalt set var helt i top; kun Sverige lå over med 58,2%. Så selv om de faktiske uddannelsesudgifter er store i Danmark, er der mange andre poster, der vejer tungt på det offentlige budget (fremgår ikke af tabellen).

At et land bruger en stor andel af det offentlige budget til uddannelse, kan være udtryk for, at uddannelse prioriteres højt, men også at uddannelse er et område, der i høj grad påhviler det offentlige. I de fleste lande, er uddannelse i højere grad privat finansieret end i Danmark og andre nordiske lande.

Tabel 3.2

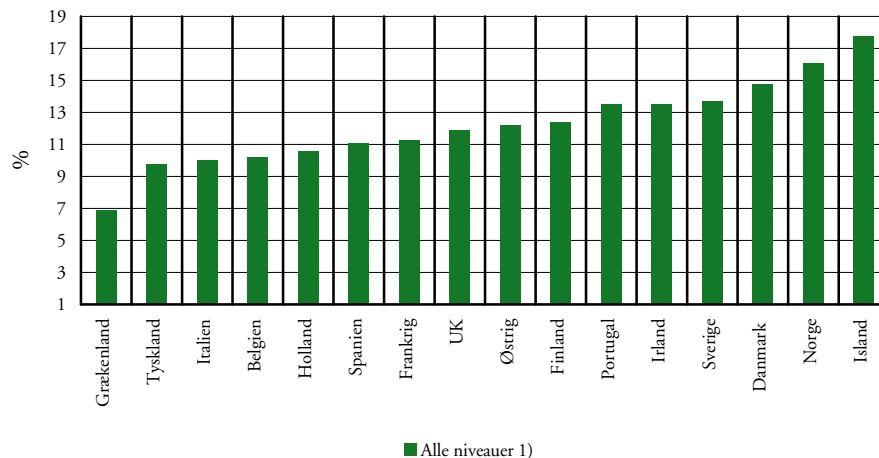
Samlede offentlige udgifter til uddannelse i forhold til samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande - 1998

	Grundskole- og ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser	Alle niveauer 1)
	%		
OECD-gennemsnit	8,7	3,0	12,9
EU-gennemsnit	7,8	2,8	11,6
Danmark	8,8	3,9	14,8
Finland	7,6	4,0	12,4
Island	10,8	5,6	17,8
Norge	9,7	4,2	16,1
Sverige	9,1	3,6	13,7
Belgien	6,9	2,2	10,2
Frankrig	7,9	2,0	11,3
Grækenland	4,6	2,1	6,9
Holland	6,8	3,0	10,6
Irland	9,9	3,5	13,5
Italien	7,1	1,6	10,0
Portugal	10,2	2,4	13,5
Spanien	8,1	2,2	11,1
Tyskland	6,3	2,3	9,8
UK	8,3	2,6	11,9
Østrig	7,8	3,2	12,2
Polen	7,8	2,7	12,2
Schweiz	10,8	3,0	14,6
Tjekkiet	6,3	1,8	9,3
Ungarn	7,8	2,4	12,4
Canada	8,2	3,9	12,6
Australien	10,2	3,6	13,9
Korea	12,7	1,8	16,5

1) Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, idet enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Figur 3.2

Samlede offentlige udgifter til uddannelse i forhold til samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande - 1998

Kilde: "Education at a Glance, 2001", OECD.

3.3 Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner efter niveau i procent af BNP i Danmark og i udvalgte lande

Sammenlignet med andre lande bruger Danmark mange ressourcer til uddannelsesinstitutioner på alle niveauer. De samlede udgifter (offentlige og private) til uddannelsesinstitutioner udgjorde i 1998 7,2% af bruttonationalproduktet, hvilket er det højeste i OECD.

De samlede private og offentlige udgifter til uddannelsesinstitutioner i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) lå i Danmark i 1998 på alle niveauer over gennemsnittet i både EU og OECD.

Danmark bruger svarende til 7,2% af BNP til uddannelsesinstitutioner, hvilket er det højeste i EU og OECD, men dog på niveau med Korea (7,0%) samt Island og Norge (6,9%).

Denne opgørelse indeholder kun udgifter til uddannelsesinstitutioner, og udgifter til uddannelsesstøtte m.v. er således ikke inkluderet. De private udgifter omfatter bl.a. skolepenge/deltagerbetaling, der er betydelig i en række lande. Førskole omfatter her børnehaveklasse samt børnehaver for de 3-6-årige. Til de videregående uddannelsesinstitutioner omfatter udgifterne både undervisning, hjælpetjenester og forskning. Som det fremgår af tabellen, er det ikke muligt for alle lande at fordele udgifterne på uddannelsesniveauer. Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, idet enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ung-

domsuddannelser og videregående uddannelser.

Prioriteringen mellem de forskellige uddannelsesniveauer varierer en del imellem landene.

I forhold til de øvrige lande ligger især udgifterne til førskole og grundskole højt i Danmark. I Danmark udgjorde udgifterne til grundskolen 2,9% af BNP. I Sverige og Norge udgjorde udgifterne dog 3,0% af BNP, mens de er mindre i de øvrige lande.

Udgifterne til ungdomsuddannelserne udgjorde 1,4% af BNP i Danmark, hvilket er over gennemsnittet i OECD og EU på hhv. 1,2% og 1,3%, men andelen var højere i Norge, Sverige, Spanien og Schweiz.

Udgifterne til de videregående uddannelser svarede til 1,5% af BNP i Danmark mod et gennemsnit i OECD på 1,3% og i EU på 1,2%. I USA og Korea prioriteres de videregående uddannelsesinstitutioner højt, og udgifterne hertil udgjorde 2,3% af BNP i USA og 2,5% i Korea.

Tabel 3.3

Samlede offentlige og private udgifter til uddannelsesinstitutioner, fordelt efter uddannelsesniveau i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) i Danmark og udvalgte lande – 1998

	Førskole 1)	Grundskole	Ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser 2)	Alle niveauer 3)
	% af BNP				
OECD-gennemsnit	0,4	2,4	1,2	1,3	5,5
EU-gennemsnit	0,5	2,4	1,3	1,2	5,6
Danmark	1,1	2,9	1,4	1,5	7,2
Finland	0,4	2,4	1,2	1,7	5,7
Island	-	-	-	1,8	6,9
Norge	0,6	3,0	1,5	1,5	6,9
Sverige	0,6	3,0	1,5	1,7	6,8
Belgien	0,5	-	-	0,9	5,0
Frankrig	0,7	2,8	1,5	1,1	6,2
Grækenland	-	-	-	1,2	4,8
Holland	0,4	2,2	0,8	1,2	4,6
Irland	-	2,4	0,7	1,4	4,7
Italien	0,4	2,1	1,3	0,8	5,0
Portugal	0,2	2,8	1,2	1,0	5,7
Spanien	0,4	1,3	2,4	1,1	5,3
Tyskland	0,6	2,1	1,3	1,0	5,5
UK	-	-	-	1,1	4,9
Østrig	0,5	2,8	1,4	1,5	6,4
Schweiz	0,2	2,8	1,6	1,1	5,9
Tjekkiet	0,5	2,0	1,1	0,9	4,7
Ungarn	0,8	1,9	1,1	1,0	5,0
Tyrkiet	-	1,6	0,7	0,8	3,5
Canada	0,2	0,0	0,0	1,9	6,2
Mexico	0,4	2,7	0,8	0,9	4,7
USA	0,4	-	-	2,3	6,4
Australien	0,1	2,8	1,0	1,6	5,5
Japan	0,2	2,1	0,9	1,0	4,7
Korea	0,1	2,7	1,3	2,5	7,0

Note: Luxembourg er ikke med i opgørelsen.

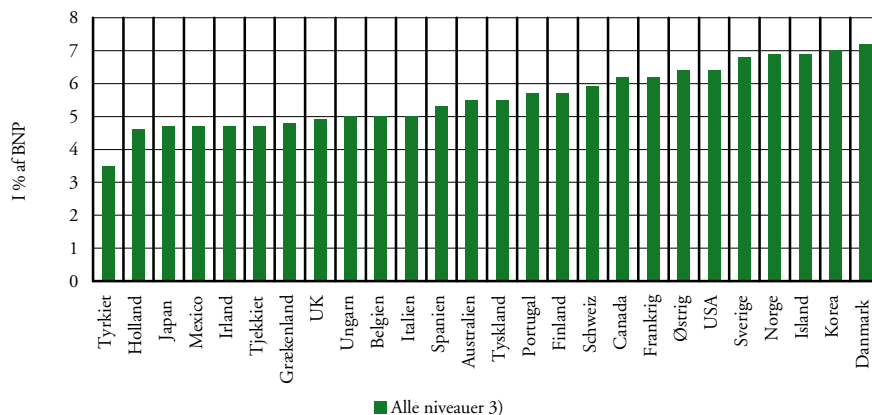
1) Førskole omfatter her børnehaveklasse samt børnehave for de 3-6-årige.

2) Udgifterne til de videregående udd.institutioner omfatter både undervisning, hjælpetjenester og forskning.

3) Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, i det enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Figur 3.3

Samlede offentlige og private udgifter til uddannelsesinstitutioner, fordelt efter uddannelsesniveau i forhold til BNP i Danmark og øvrige EU-lande - 1998

Kilde: "Education at a Glance, 2001", OECD.

3.4 Udgift pr. studerende i Danmark og i udvalgte lande

Sammenlignet med andre lande bruger Danmark meget pr. elev i grundskole- og ungdomsuddannelserne. Danmark bruger også mere pr. studerende på de videregående uddannelser end gennemsnittet for OECD, men en del landes udgifter pr. studerende er højere.

Udgiften til en elev i grundskolen i Danmark svarede i 1998 til ca. 6.700 US\$ (justeret efter den reelle købekraft i landet). Danmarks udgifter pr. elev er dermed betydeligt over gennemsnittet for både OECD og EU, og for 1.-6. klasse er udgifterne de højeste pr. elev i Danmark.

På ungdomsuddannelserne er udgifterne 7.705 US\$ pr. elev i Danmark i forhold til et OECD-gennemsnit på 5.916 US\$. I Schweiz, Tyskland, Østrig og Norge er udgifterne dog højere pr. elev.

I 1998 kostede en studerende ved de videregående uddannelser i Danmark i gennemsnit 9.562 US\$ (omregnet ved hjælp af købekraftspariteter). Gennemsnittet i EU og OECD er hhv. 9.063 US\$ og 8.307 US\$. De danske udgifter pr. studerende er dermed noget over EU-gennemsnittet, men kun lidt over OECD-gennemsnittet, og især lande som USA, Canada og Schweiz bruger relativt meget pr. studerende ved de videregående uddannelser i forhold til Danmark og resten af OECD-landene.

For en række lande er det muligt at udskille udgifterne til undervisning pr. stu-

derende fra de samlede udgifter til de videregående uddannelser. De øvrige udgifter går til forskning og hjælpetjenester.

I Danmark er udgifterne pr. studerende til undervisning 7.007 US\$, hvilket er relativt højt i forhold til de øvrige lande, der kan udskille udgifterne til undervisning.

Som det fremgår af tabellen, er det ikke muligt for alle lande at fordele udgifterne på samtlige uddannelsesniveauer.

Denne type opgørelser er behæftet med en vis usikkerhed, men tallene afspejler, at der er reelle forskelle mellem, hvordan landene traditionelt prioriterer ressourcer til de forskellige uddannelsesniveauer. Fx har en række angelsaksiske lande større tradition for at prioritere de videregående uddannelser højt, end Danmark har.

Tabel 3.4

Udgift pr. elev/studerende i Danmark og udvalgte OECD-lande omregnet ved hjælp af PPP i US\$ - 1998

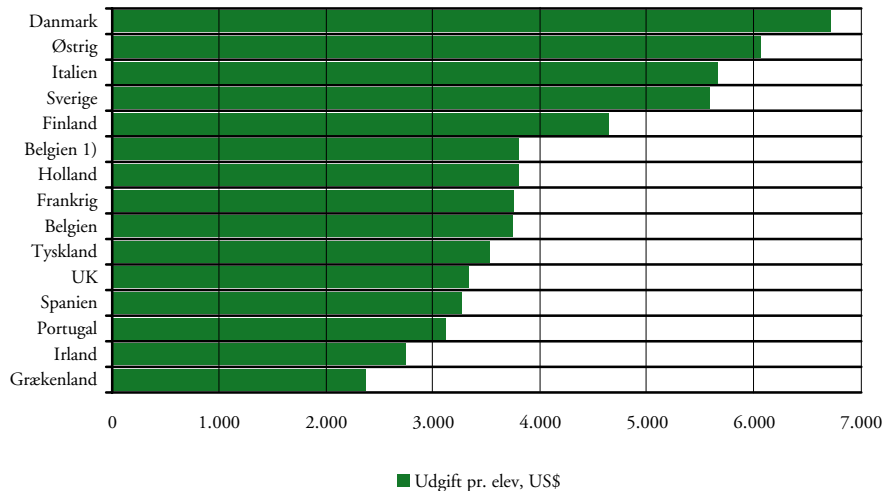
	1.-6. klasse	7.-10. klasse	Ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser	-heraf alene undervisning
OECD-gennemsnit	3.940	5.083	5.916	9.063	-
EU-gennemsnit	4.140	-	-	8.307	-
Danmark	6.713	6.617	7.705	9.562	7.007
Finland	4.641	4.616	5.515	7.327	5.050
Norge	5.761	7.116	7.839	10.918	-
Sverige	5.579	5.567	5.701	13.224	6.947
Belgien	3.743	-	-	6.508	-
Belgien (Fl. 1)	3.799	-	-	6.597	5.609
Frankrig	3.752	6.133	7.191	7.226	5.566
Grækenland	2.368	-	-	4.157	-
Holland	3.795	5.459	5.120	10.757	-
Irland	2.745	-	-	8.522	7.051
Italien	5.653	6.627	6.340	6.925	-
Portugal	3.121	4.219	5.137	-	-
Spanien	3.267	-	-	5.038	3.785
Tyskland	3.531	4.641	9.519	9.481	5.838
UK	3.329	-	-	9.699	6.452
Østrig	6.065	7.669	8.783	11.279	-
Polen	1.496	-	1.438	4.262	3.524
Schweiz	6.470	7.618	11.219	16.563	-
Tjekkiet	1.645	2.879	3.575	5.584	3.632
Ungarn	2.028	1.906	2.383	5.073	4.420
Canada	-	-	-	14.579	11.609
Mexico	863	1.268	2.253	3.800	3.137
USA	6.043	-	-	19.802	15.286
Australien	3.981	5.184	6.830	11.539	7.778
Japan	5.075	5.515	6.257	9.871	-
Korea	2.838	3.374	3.692	6.356	-

Note: PPP vil sige, at omregningskursen er justeret efter den reelle købekraft i landet.

1) Flamsktalende del af Belgien.

Figur 3.4

Udgift pr. elev (1.-6. klasse) i Danmark og øvrige EU-lande - 1998

Kilde: "Education at a Glance, 2001", OECD.

3.5 Offentlige udgifter til grundskolen

Udgifterne til folkeskolen var i 2000 ca. 26,3 mia. kr. De offentlige udgifter til de frie grundskoler og efterskolerne var hhv. 3,0 mia. kr. og 1,6 mia. kr. De samlede offentlige udgifter til grundskolen udgjorde således 30,9 mia. kr. i 2000.

Samlet er de offentlige udgifter til grundskolen steget med ca. 5,2 mia. kr. eller ca. 20% i perioden 1991 til 2000 samtidig med et faldende elevtal. Udgifterne pr. elev er således steget i perioden.

De samlede offentlige udgifter til folkeskolen er steget med 3,5 mia. kr. fra 1991 til 2000 svarende til ca. 15%. Udgifterne pr. elev i folkeskolen er steget fra ca. 42.100 kr. i 1991 til 47.200 kr. i 1998 svarende til en stigning på ca. 12%.

De offentlige udgifter til de frie grundskoler steg fra 1,8 mia. kr. i 1991 til 3 mia. kr. i 2000. Udgifterne pr. elev er også steget fra ca. 26.900 kr. til 38.500 kr. i samme periode. Udviklingen i udgifterne pr. elev i de frie grundskoler er parallel med udviklingen for folkeskoleudgifterne, idet frie grundskolers tilskud pr. elev afhænger af de kommunale udgifter til folkeskolen i de foregående år.

De offentlige udgifter til efterskoler er steget fra 1991 til 2000 med ca. 0,4 mia. kr. Udgifterne pr. elev på efterskolerne steg fra ca. 62.700 kr. i 1991 til 79.200 kr. i 2000. De høje udgifter pr. elev på efterskolerne hænger bl.a. sammen med,

at eleverne bor på efterskolerne. Stigningen i udgifterne fra 1993 til 1994 skyldes hovedsagelig en omlægning af tilskudssystemet.

Ud over de offentlige udgifter til de frie grundskoler og efterskolerne er der et lovkrav om en vis deltagerbetaling.

Udgifterne til grundskolen i dette afsnit omfatter kun driftsudgifter til skolerne. De samlede udgifter stemmer derfor ikke overens med udgifterne til grundskoleuddannelserne i afsnit 3.1, som bl.a. også indeholder elevstøtte.

Tabel 3.5

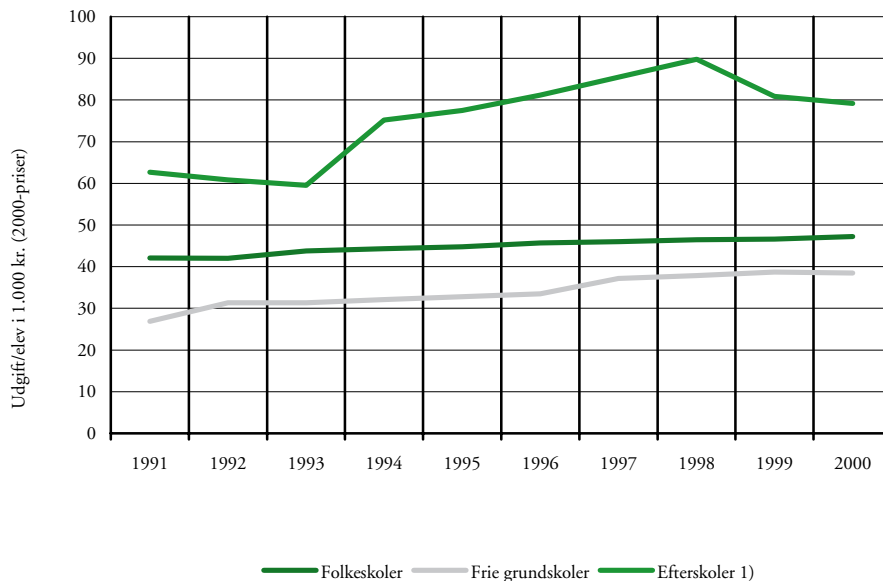
Offentlige udgifter til folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Offentlige udgifter (2000-priser)					Mia. kr.					
I alt	25,7	25,5	26,1	26,5	26,8	27,6	28,6	29,0	30,0	30,9
Folkeskoler	22,8	22,3	22,8	22,8	23,0	23,6	24,2	24,5	25,5	26,3
Frie grundskoler	1,8	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,6	2,8	2,9	3,0
Efterskoler 1)	1,2	1,1	1,2	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,6	1,6
Offentlig udgift pr. elev (2000-priser)					1.000 kr.					
Folkeskoler	42,1	42,0	43,8	44,3	44,8	45,7	46,0	46,5	46,6	47,2
Frie grundskoler	26,9	31,3	31,3	32,1	32,8	33,5	37,2	37,9	38,7	38,5
Efterskoler 1)	62,7	60,8	59,5	75,2	77,5	81,2	85,5	89,8	80,9	79,2

1) Efterskolerne hørte i perioden 1989 til 1992 under Kulturministeriets ressort. Udgifterne til efterskoler steg fra 1993 til 1994 som følge af en omlægning af tilskudsystemet.

Figur 3.5

Offentlige udgifter pr. elev til folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, 1991 - 2000

Kilde: Statsregnskabet 1991-2000, Undervisningsministeriet og Danmarks Statistiks Statistikbank.

3.6 Offentlige driftsudgifter til gymnasiale uddannelser

De offentlige driftsudgifter til de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser udgjorde i alt ca. 5,3 mia. kr. i 2000. Udgifterne er steget fra ca. 5,1 mia. kr. i 1993 svarende til en stigning på ca. 4%.

De offentlige driftsudgifter til de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser udgjorde i 2000 i alt ca. 5,3 mia. kr. Udgifterne er steget fra ca. 5,1 mia. kr. i 1993. Fra 1993 til 2000 udgør stigningen altså ca. 0,2 mia. kr. eller ca. 4%.

De erhvervsgymnasiale uddannelser og de private gymnasier finansieres af staten, idet der dog er en vis deltagerbetaling på de private gymnasier. De amtskommunale gymnasier finansieres af amterne.

Udgifterne til de amtskommunale gymnasier var ca. 3,8 mia. kr. i 2000 og udgjorde dermed 73% af de samlede udgifter til de gymnasiale uddannelser. I 1993 var udgifterne til de amtskommunale gymnasier ca. 4 mia. kr.

Udgifterne til de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) udgjorde i alt ca. 1,2 mia. kr. i 2000 mod ca. 0,9 mia. kr. i 1993. Tallene for de erhvervsgymnasiale uddannelser bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Kun den 3-årige hhx er medtaget.

De offentlige udgifter til de private gymnasier udgjorde kun 189 mio. kr. i 2000.

Udgifterne pr. elev på de amtskommunale gymnasier (inkluderer både gymnasiet og hf) var 61.200 kr. i 2000 mod 57.600 kr. i 1993.

Udgiften pr. årselev på de amtskommunale gymnasier steg fra 57.600 kr. i 1993 til 61.200 kr. i 2000.

De offentlige udgifter pr. årselev til de private gymnasier var 52.200 kr. i 2000. I 1993 var udgiften 46.400 kr.

Udgifterne pr. årselev på hhx var 39.000 kr. i 2000 mod 33.900 kr. i 1993.

På htx er udgifterne pr. årselev faldet fra 58.900 kr. i 1993 til 58.100 kr. i 2000.

Pga. forskellige regnskabsprincipper m.v. er det ikke muligt direkte at sammenligne udgifterne for de almen gymnasiale uddannelser med udgifterne for de erhvervsgymnasiale uddannelser.

Tabel 3.6

Offentlige driftsudgifter til almen- og erhvervs-gymnasiale uddannelser, 1993 – 2000

Noter: Tallene for hhx og htx bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Udgifterne pr. årselev er derfor forskellig fra taksten på finansloven for den pågældende uddannelse. Gymnasiet omfatter gymnasie-, studenterkursus- og hf-kursuselever. Pga. afrundinger kan summerne afvige.

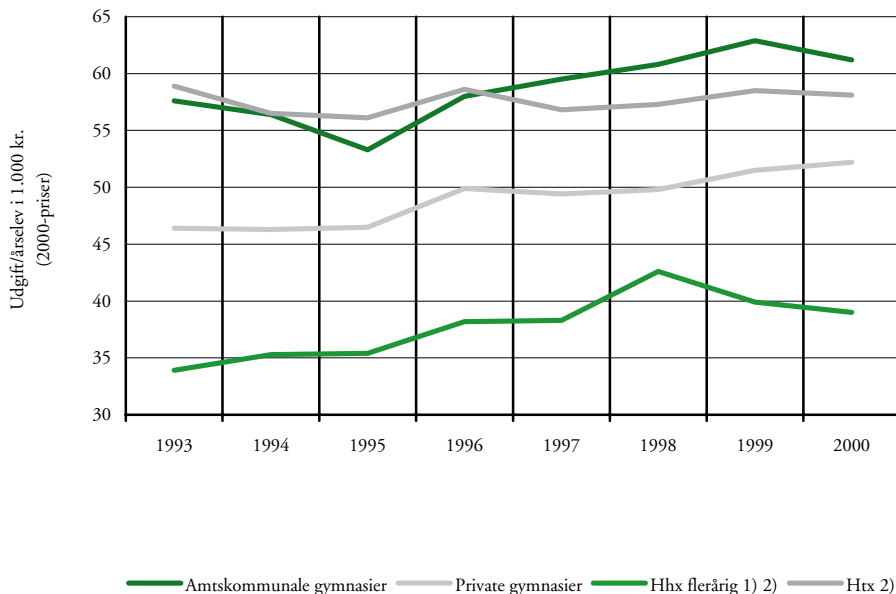
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Mio. kr.							
Offentlige driftsudgifter (2000-priser)	5.072	5.118	5.036	5.479	5.474	5.498	5.404	5.261
Amtskommunale gymnasier	4.012	4.025	3.838	4.091	4.080	4.010	3.991	3.840
Private gymnasier	190	178	174	179	176	179	188	189
Hhx flerårig 1) 2)	651	644	721	890	884	951	845	829
Htx 2)	219	270	303	319	335	359	380	402
	1.000 kr.							
Offentlig udgift pr. årselev (2000-priser)	52,4	52,1	49,6	53,3	54,2	56,0	57,1	55,6
Amtskommunale gymnasier	57,6	56,4	53,3	58,0	59,5	60,8	62,9	61,2
Private gymnasier	46,4	46,3	46,5	49,9	49,4	49,8	51,5	52,2
Hhx flerårig 1) 2)	33,9	35,3	35,4	38,2	38,3	42,6	39,9	39,0
Htx 2)	58,9	56,5	56,1	58,6	56,8	57,3	58,5	58,1

1) Ekskl. 1-årig hhx.

2) I 1995 og 1996 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år.

Figur 3.6

Offentlige driftsudgifter pr. årselev til almen- og erhvervgymnasiale uddannelser, 1993 - 2000

Kilde: Finansloven diverse år, Danmarks Statistik og erhvervsskolernes indberetning af regnskabstal til Undervisningsministeriet.

3.7 Undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser

Erhvervsskolernes direkte undervisningsudgifter til erhvervsuddannelserne udgjorde ca. 2,7 mia. kr. i 2000. Udgifterne steg med ca. 0,8 mia. kr. fra 1992 til 2000. Udgifterne pr. årselev var i gennemsnit ca. 54.000 kr. i 2000.

I 2000 udgjorde erhvervsskolernes samlede direkte undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser ca. 2,7 mia. kr. Udgifterne til handels- og kontoruddannelserne var 595 mio. kr. og udgjorde hermed, ud over grundforløbene, den største andel (22%) af udgifterne til erhvervsuddannelserne.

De samlede udgifter til erhvervsuddannelserne er steget fra 1,9 mia. kr. i 1992 til 2,7 mia. kr. i 2000, svarende til en stigning på ca. 41%.

Udgifterne til jern- og metaluddannelserne samt bygge- og anlægsuddannelserne udgjorde hhv. 14% (376 mio. kr.) og 13% (343 mio. kr.) af de samlede udgifter.

De gennemsnitlige udgifter pr. årselev er også steget fra ca. 38.000 kr. pr. årselev i 1992 til ca. 54.000 kr. pr. årselev i 2000. Udgifterne pr. årselev er hermed steget med 42% fra 1992 til 2000.

Der er store forskelle på udgifterne pr. årselev på erhvervsuddannelserne. Udgifterne pr. årselev er højest for levnedsmiddelområdet med 89.000 kr. pr. årselev i

2000 og lavest for handels- og kontoruddannelserne med 35.000 kr. pr. årselev.

Tallene i dette afsnit bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Udgifterne pr. årselev er derfor forskellige fra taksterne på finansloven for de pågældende uddannelser.

Der er gennemført en reform af erhvervsuddannelserne med forsøg startende allerede fra 1999. 1. og 2. skoleperiode blev erstattet af nye grundforløb, hvilket har betydet et relativt fald i udgifterne på enkeltuddannelserne fra 1999.

Tabel 3.7

Direkte undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser, 1992 - 2000

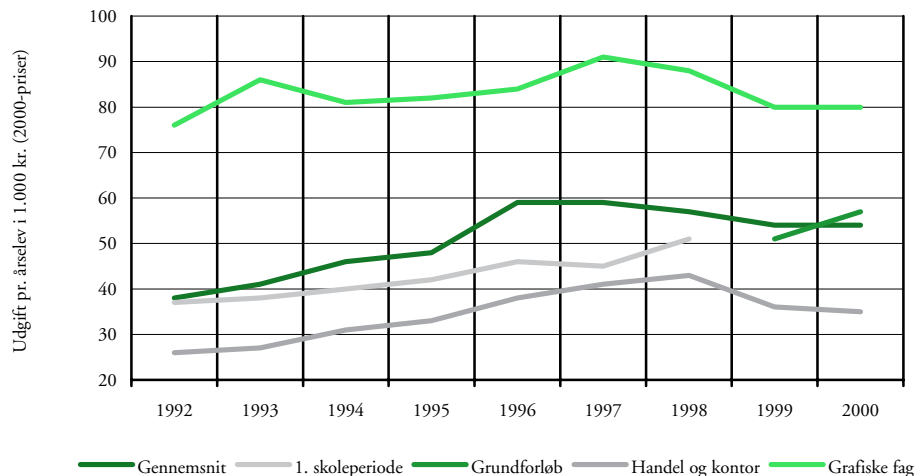
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Offentlige udgifter (2000-priser)	Mio. kr.								
I alt	1.895	2.167	2.359	2.348	2.643	2.554	2.665	2.710	2.687
- 1. skoleperiode	325	318	284	285	266	255	281	-	-
- Grundforløb	-	-	-	-	-	-	-	405	871
- Handel og kontor	644	663	690	605	541	566	693	629	595
- Levnedsmiddel	226	282	332	319	508	344	319	307	217
- Service	58	68	86	105	123	137	113	134	95
- Jordbrug	41	56	78	85	97	99	96	95	67
- Bygge og anlæg	209	258	311	352	419	455	471	460	343
- Landtransport	36	45	62	70	80	87	84	89	61
- Jern og metal	330	441	477	487	568	568	565	512	376
- Grafiske fag	27	36	39	40	42	43	42	46	40
- Andre uddannelser 1)	-	-	-	-	-	-	-	35	22
Offentlig udgift pr. årselev (2000-priser)	1.000 kr.								
Gennemsnit	38	41	46	48	59	59	57	54	54
- 1. skoleperiode	37	38	40	42	46	45	51	-	-
- Grundforløb	-	-	-	-	-	-	-	51	57
- Handel og kontor	26	27	31	33	38	41	43	36	35
- Levnedsmiddel	70	72	77	74	116	81	78	79	89
- Service	44	45	49	50	54	64	44	64	70
- Jordbrug	52	50	63	65	67	70	75	73	77
- Bygge og anlæg	56	58	59	58	64	71	65	63	62
- Landtransport	62	60	66	67	69	84	66	79	86
- Jern og metal	56	58	60	61	66	68	68	66	72
- Grafiske fag	76	86	81	82	84	91	88	80	80
- Andre uddannelser 1)	-	-	-	-	-	-	-	54	53

Note: Grundet en omlægning af tilskudssystemet er det, for sammenligningens skyld, ikke muligt at vise udgifter fra før 1992. Tallene bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Udgifterne pr. årselev er derfor forskellige fra taksterne på finansloven for de pågældende uddannelser. Tidligere 1. og 2. skoleperiode er erstattet af nye grundforløb.

1) Teknisk designer, hospitalsteknisk assistent, teater- og udstillingsteknisk assistent.

Figur 3.7

Direkte undervisningsudgifter pr. årselev til udvalgte erhvervsuddannelser, 1992 - 2000

Kilde: Erhvervsskolernes indberetning af regnskabstal til Undervisningsministeriet.

3.8 Udgifter til de videregående uddannelser

I 2000 udgjorde Undervisningsministeriets udgifter til de videregående uddannelser ca. 5,4 mia. kr. Udgifterne er steget med ca. 0,9 mia. kr. fra 1994 til 2000.

Undervisningsministeriets samlede udgifter til de videregående uddannelser er steget fra ca. 4,5 mia. kr. i 1994 til ca. 5,4 mia. kr. i 2000. Antallet af studerende på de videregående uddannelser er steget, men udgifterne pr. studenterårsværk er i gennemsnit faldet.

Udgifterne til de pædagogiske uddannelser var i 2000 ca. 1,3 mia. kr., svarende til 24% af de samlede udgifter til de videregående uddannelser. De pædagogiske uddannelser udgjorde dermed det største udgiftsområde i 2000. Udgifterne til de pædagogiske uddannelser steg desuden betydeligt fra 1994 til 2000 (ca. 88%).

Udgifterne til de teknisk-videnskabelige uddannelser udgjorde 14% (ca. 0,7 mia. kr.) af de samlede udgifter. Udgifterne til de teknisk-videnskabelige uddannelser er imidlertid faldet fra 1994 til 2000 med ca. 0,2 mia. kr. bl.a. på grund af et fald i antal studerende.

Der er store forskelle på udgifterne pr. studerende på de videregående uddannelser. Udgifterne pr. studenterårsværk på de samfundsvidenskabelige uddannelser udgjorde i 2000 31.200 kr. mod 65.200 kr.

pr. studenterårsværk på de teknisk-videnskabelige uddannelser. På de korte tekniske videregående uddannelser var udgifterne i 2000 72.000 kr. pr. studenterårsværk.

Det skal bemærkes, at udgifterne til de selvejende institutioner er inkl. moms (dog ikke lønudgifter). Dette medfører en højere bevilling til de korte videregående uddannelser, som udbydes på erhvervsskolerne, samt til dele af de pædagogiske uddannelser.

Udgifterne til de videregående uddannelser i dette afsnit omfatter kun Undervisningsministeriets udgifter (bevillinger) til uddannelse (kapitaludgifter er ikke inkluderet). De samlede udgifter stemmer derfor ikke overens med udgifter til de videregående uddannelser i afsnit 3.1.

Tabel 3.8

Undervisningsministeriets udgifter til de videregående uddannelser, 1994 - 2000

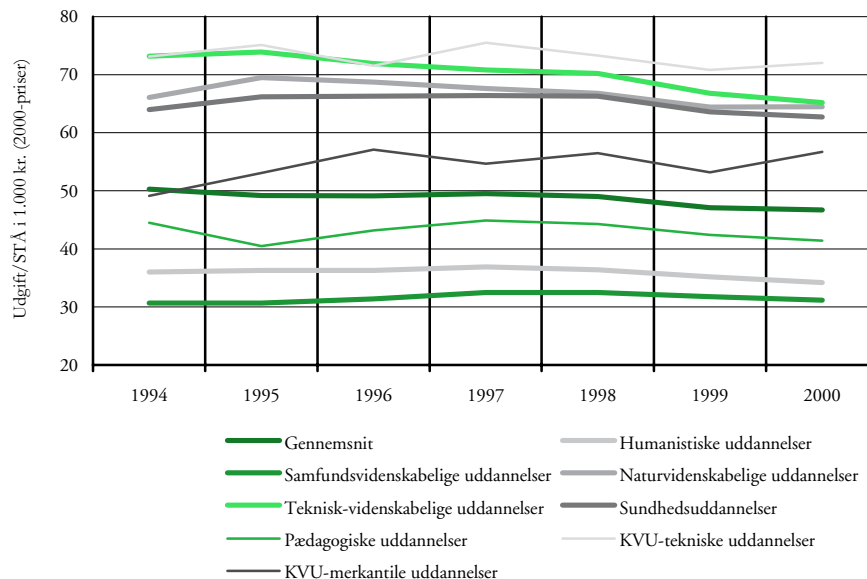
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
UVM's udgifter (2000-priser)							
I alt 1)	4.518	4.612	4.703	4.997	5.163	5.079	5.399
Humanistiske uddannelser	509	568	596	639	660	639	673
Samfundsvidenskabelige uddannelser	630	623	610	646	657	661	679
Naturvidenskabelige uddannelser	621	629	613	610	622	603	614
Teknik-videnskabelige uddannelser	950	849	767	774	725	718	733
Sundhedsuddannelser	396	382	417	458	501	482	544
Pædagogiske uddannelser	676	849	1.043	1.194	1.250	1.247	1.271
KVU-tekniske uddannelser	532	516	382	390	403	384	424
KVU-merkantile uddannelser	204	196	226	250	310	345	462
UVM's udgift pr. studenterårsværk (2000-priser)							
Gennemsnit	50,3	49,2	49,1	49,5	49,0	47,1	46,7
Humanistiske uddannelser	36,0	36,3	36,3	36,9	36,4	35,2	34,2
Samfundsvidenskabelige uddannelser	30,7	30,7	31,4	32,5	32,5	31,8	31,2
Naturvidenskabelige uddannelser	66,1	69,5	68,7	67,6	66,8	64,4	64,5
Teknik videnskabelige uddannelser	73,2	73,9	71,9	70,8	70,2	66,8	65,2
Sundhedsuddannelser	64,0	66,2	66,3	66,4	66,3	63,6	62,7
Pædagogiske uddannelser	44,5	40,5	43,2	44,9	44,3	42,4	41,4
KVU-tekniske uddannelser	73,1	75,1	71,5	75,5	73,3	70,8	72,0
KVU-merkantile uddannelser	49,1	53,1	57,1	54,7	56,5	53,2	56,7

Note: Grundet en omlægning af tilskudssystemet er det, for sammenligningens skyld, ikke muligt at vise tal fra før 1994.

1) Indeholder udgifter til puljer m.v.

Figur 3.8

Undervisningsministeriets udgifter pr. studenterårsværk (STÅ) til de videregående uddannelser, 1994 - 2000

Kilde: Finanslovsforslag, 2000.

3.9 Udgifter pr. færdiguddannet

De samlede udgifter pr. færdiguddannet i 2000 varierer meget. Især på de videregående uddannelser hvor prisen først og fremmest afhænger af studietiden. Inden for ungdomsuddannelserne er de gymnasiale uddannelser dyrest.

De samlede udgifter pr. færdiguddannet i 2000 varierer meget. De beregnede udgifter pr. færdiguddannet afhænger primært af uddannelsernes længde samt af tilskuddet pr. årselev/studenterårsværk eller de gennemsnitlige udgifter pr. elev. Der er ikke taget højde for frafald, bl.a. fordi bevillinger på de videregående uddannelser afhænger af, hvorvidt de studerende består eksaminer.

Opgørelsen dækker et udvalg af uddannelser.

Udgifterne pr. færdiguddannet er beregnet med udgangspunkt i udgifterne pr. elev pr. år og den normerede eller teoretiske studietid. Udgifterne er typisk baseret på taxametertilskuddet (uddannelses- og fællesudgiftstaxametertilskuddet) pr. års-studerende samt udgifterne til SU.

For ungdomsuddannelserne indgår udgifter til SU ikke. En del af eleverne er under 18 år, og på erhvervsuddannelserne modtager eleverne typisk elevløn. På ungdomsuddannelserne er de gymnasiale uddannelser klart de dyreste med en udgift mellem 117.000 kr. og 183.600 kr. pr. færdig student. Udgifterne pr. færdig-

uddannet på erhvervsuddannelserne er meget forskellige.

Udgifterne pr. færdiguddannet på de videregående uddannelser afhænger først og fremmest af studietiden og tilskuddet pr. studenterårsværk. Kandidatuddannelserne på typisk 5 år er generelt dyrere end de mellemlange og korte videregående uddannelser.

Der er meget store forskelle på udgifterne pr. kandidat. Kandidater inden for de sundheds- og naturvidenskabelige fag er dyrere end kandidater inden for samfundsvidenskab.

Af de udvalgte mellemlange videregående uddannelser ses, at journalistuddannelsen var billigst med en pris på 200.600 kr., mens folkeskolelærere var dyrest med 376.800 kr. pr. færdiguddannet. Pædagog- og socialrådgiveruddannelserne kostede hhv. 246.900 kr. og 271.000 kr. Af de udvalgte kandidatuddannelser ses, at en jura-, økonomi- og en humanistisk kandidat i dansk var billigst med 386.900 kr., mens en kandidat i medicin var dyrest med 655.700 kr.

Tabel 3.9

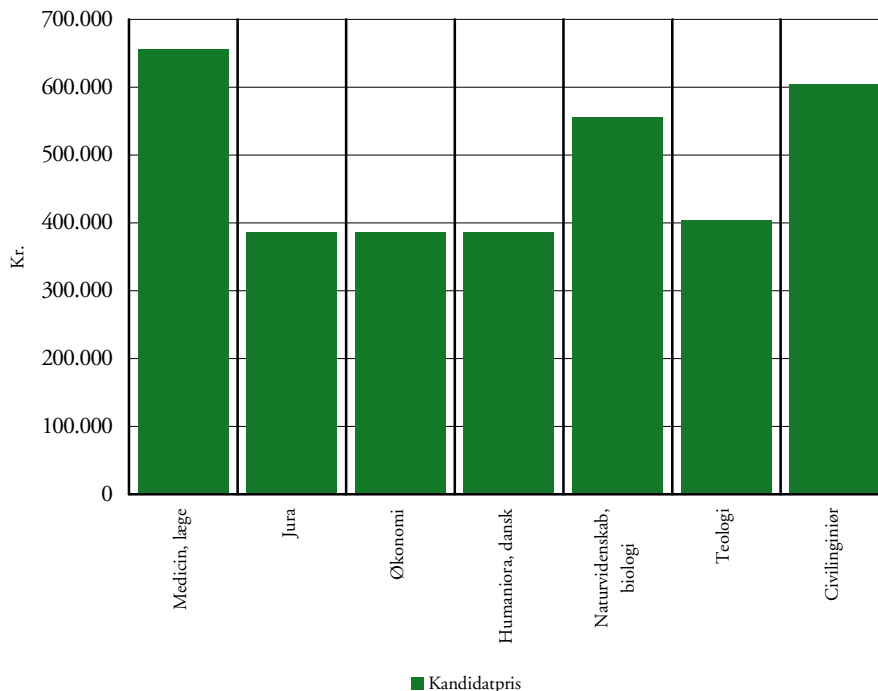
Udgifter pr. færdigud-
dannet opgjort på ud-
valgte uddannelser -
2000

Note: Udgifterne er beregnet med ud-
gangspunkt i udgifterne pr. elev pr. år og
den normerede studietid. Udgifterne er
baseret på taxametertilskuddet (uddan-
nelses- og fællesudgiftstaxametertilskud-
det) pr. årsstuderende samt udgifterne til
SU.

	Kandidatpris		Kandidatpris
Ungdomsuddannelser	Kr.	Videregående uddannelser	Kr.
Almene gymnasium	183.600	KVU	
Htx	174.300	Merkantil, markedsøkonom	179.200
Hhx	117.000	MVU	
Erhvervsuddannelser		Folkeskolelærer	376.800
HK, generel kontoruddannelse	66.300	Journalist	200.600
Levnedsmiddel, kok	89.600	Socialrådgiver	271.000
Service, frisør	94.400	Pædagog	246.900
Jordbrug, anlægsgartner	100.400	Erhvervsøkonom, HA	258.300
Bygge og anlæg, glarmester	70.600	Kandidatuddannelser	
Landstransport, transportudd.	67.400	Medicin, læge	655.700
Jern og metal, smed	100.900	Jura	386.900
Grafiske fag, grafiker	90.800	Økonomi	386.900
Tekniske udd., teknisk assistent	89.400	Humaniora, dansk	386.900
		Naturvidenskab, biologi	555.400
		Teologi	404.400
		Civilingeniør	603.900

Figur 3.9

Udgifter pr. færdigud-
dannet fordelt på ud-
valgte kandidatuddan-
nelser -
2000

Kilde: Tabel 3.6 og finansloven, 2000.

3.10 Offentlige udgifter til voksenuddannelse

De offentlige udgifter til voksenuddannelse udgjorde 7,1 mia. kr. i 1999. Fra perioden 1998 til 1999 faldt udgifterne med 11,5%.

Udgifterne til voksenuddannelse i offentligt regi var konstant stigende fra 1991 til 1998, fra 5,6 mia. kr. til 8 mia. kr. eller ca. 43%. I 1999 var udgifterne faldet til 7,1 mia. kr., et fald der udgjorde 11,5%. Udgiftsfaldet fra 1998 til 1999 er hovedsageligt forårsaget af daghøjskolerne, AMU og åben uddannelse, som alle havde betydelige aktivitetsfald i 1999 i forhold til året før. På AMU faldt udgifterne i 1999 med 19,6%, udgifterne til åben uddannelse faldt med 32,1%, og på daghøjskolerne faldt udgifterne med 38,2%. Et af de få områder med udgiftsvækst var dansk for voksne udlændinge, hvortil de offentlige udgifter fra 1998 til 1999 steg med 22,4%.

Udgifterne omfatter ikke brugerbetaling på en række uddannelser: folkehøjskoler, åben uddannelse, aftenskoleundervisning, Folkeuniversitetet og VUC. Tallene er også ekskl. offentlig uddannelsesstøtte i forbindelse med særlige uddannelses tilbud, orlovsydelse og støtte til revaliderer under uddannelse samt efteruddannelse i privat regi m.v.

Udgifterne til AMU-kurser udgør den største enkeltpost af de offentlige udgifter

til voksenuddannelse. I 1999 var det 1,9 mia. kr., hvilket svarede til ca. 27% af de samlede udgifter.

I 2000 var udgifterne til åben uddannelse 760 mio. kr.; udgifterne steg markant i perioden. Den store stigning skyldes, at målgruppen for åben uddannelse i 1994 blev udvidet ved hjælp af mere fleksible rammer for udbuddet af uddannelses tilbud. Desuden blev åben uddannelse udvidet med nye uddannelser. Væksten fra 1997 til 1998 skyldtes i høj grad erhvervsskolernes pc-brugruddannelse.

Kompenserende specialundervisning for voksne er en helt særlig foranstaltning, som tager udgangspunkt i den enkelte handicap og kompensationsmuligheder. Undervisningen afvikles oftest som eneundervisning, hvilket gør den særdeles udgiftstung. Udgifter til specialundervisning for voksne er steget fra 561 mio. kr. i 1993 til 673 mio. kr. i 1999.

Udgifterne til VUC har siden 1995 ligget på ca. 1,1 mia. kr., og de kommunale udgifter til aftenskolerne (folkeoplysningsloven) udgjorde i 1999 484 mio. kr. Fra 1993 til 1999 faldt udgiften med 4,9%.

Tabel 3.10

Offentlige udgifter til
voksenuddannelse i of-
fentligt regi, 1993 - 2000

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Offentlige udgifter (2000-priser)				Mio. kroner				
I alt	5.605	6.075	6.748	7.044	7.352	8.025	7.104	.
Daghøjskoler 1)	353	446	627	577	770	808	499	532
AMU 2)	1.691	1.849	1.897	1.866	2.032	2.412	1.939	1.313
Folkehøjskoler	634	639	648	618	597	553	549	535
VUC	960	1.016	1.079	1.088	1.130	1.171	1.175	993
Åben uddannelse 3)	478	561	921	1.073	965	1.116	758	760
VEUD 4)	-	23	20	10	10	18	26	24
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	88	92	89	87	78	72	77	80
Dansk som andetsprog 5)	331	371	423	621	639	696	852	894
Specialundervisning for voksne	561	564	557	574	580	618	673	.
Læsekurser for voksne	-	-	-	21	29	34	33	.
Aftenskolerne (folkeoplysningsloven)	509	514	487	489	488	478	484	.
Søfartsstyrelsens uddannelser	-	-	-	-	4	22	17	.
Kulturministeriets uddannelser	-	-	-	20	19	18	18	.
Kurser for jordbrugere 6)	-	-	-	-	11	9	5	3

Anm.: Der forelå endnu ikke tal for alle områder i 2000. Tallene er afrundede.

1) Den kommunale andel af udgifterne for 1996 er skønnet.

2) Hovedparten stammer fra FL §17.42 ekskl. anlægsudgifter og deltagerstøtte. Dertil kommer diverse udgifter til bl.a. læreruddannelse, udvikling og voksenuddannelsespulje. Endelig har AF og kommunerne i 2000 måttet afholde et ukendt beløb til AMU-uddannelse for ledige i forbindelse med finansieringsomlægningen.

3) Inkl. efteruddannelse af lærere, pædagoger, SOSU, pgu-meritårselever og omskolingsuddannelse for hjemmehjælpere.

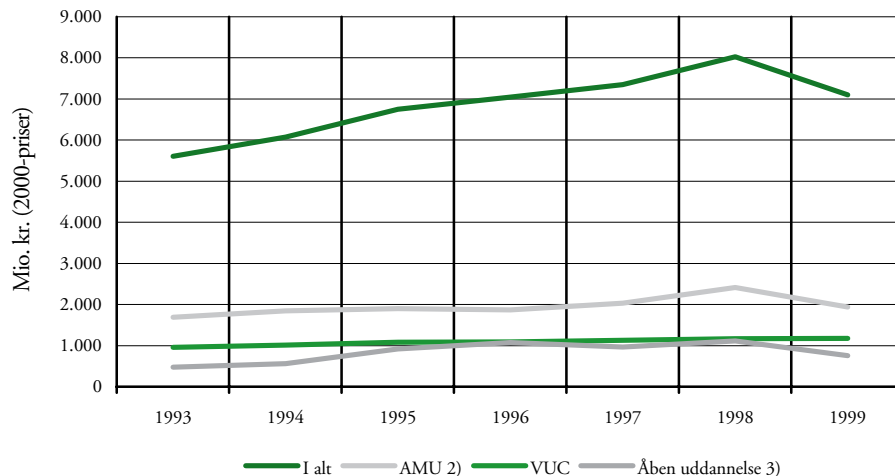
4) Omfatter kun tillægstaxametret for voksendeltagere.

5) For 1993-99 regnes med en timepris på 61,70 kr. For 2000 61,60 kr. Indbefatter kursister under integrationsloven, kursister henvist under lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik og lov om aktiv socialpolitik, selvforsørgere, samt øvrige kursister.

6) Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Strukturdirektoratets uddannelse.

Figur 3.10

Offentlige udgifter til
voksenuddannelse, op-
gjort på alle og udvalgte
områder i offentligt regi,
1993 - 1999

Kilde: "Voksenuddannelse i tal - 2002", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

3.11 Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte

Der bruges betydelige beløb på Statens Uddannelsesstøtte (SU), omkring 9,7 mia. kr. i 2000. Stipendier udgjorde i 2000 ca. 80% af udgifterne; resten gik til lån. I 2000 gik 75,3% af de samlede udgifter til videregående uddannelsesstøtte.

I 2000 lå den samlede tildeling af SU på ca. 9,7 mia. kr. Ca. 295.000 personer modtog 7,8 mia. kr. af dette beløb som stipendier (80,4%); resten blev modtaget som lån.

I slutningen af 1988 blev klippekortsystemet introduceret. Reglerne for SU er i dag opdelt efter, hvorvidt støtten tildeles studerende ved en ungdomsuddannelse (uden for klippekortet) eller ved en videregående uddannelse (inden for klippekortet). SU tildeles som stipendium og lån (frivilligt). Der findes en stipendiesats for hjemmeboende og en sats for udeboende studerende, mens lånesatsen er den samme. Lån tildeles i forbindelse med stipendium. For alle uddannelsesstyper gælder, at støttemodtageren tildeles et fribeløb til egenindkomst for hver måned i støtteåret. De unge har altså ret til at have en månedlig indtjening i form af løn.

Fra 1991 til 2000 steg udgiften til Statens Uddannelsesstøtte med 3,2 mia. kr. fra 6,5 mia. kr. til 9,7 mia. kr. Dette kan hovedsagelig forklares ved en stigning i stipendieudgifterne fra 5,2 mia. kr. i 1991 til 7,8 mia. kr. i 2000.

At udgifterne til stipendier steg er en naturlig følge af, at flere uddannelser blev stipendieberettigede, og at alle forældreafhængige støttemodtagere (fra 1996) kunne få et grundstipendium uanset forældrenes indkomst. Desuden betød indsatsen for de unge markant lavere konstanthjælps- og dagpengesatser til unge under 25 år, hvilket fik flere unge til at uddanne sig på stipendier. Niveauet for SU-lån lå nogenlunde stabilt fra 1991 til 1995. Herefter ses en stigning i udgifterne. I 2000 var udgiften til SU-lån 1,9 mia. kr. Stigningen i lånudgiften fra 1995 til 1996 skyldes bl.a., at lånesatsen steg ekstraordinært som kompensation for en samtidig nedsættelse af stipendiesatsen for hjemmeboende. Fra 1996 var der tillige en stigende andel, der valgte at optage lån.

I 2000 fik den gennemsnitlige SU-støttemodtager ved ungdomsuddannelserne 17.700 kr. i stipendium og 14.600 kr. i lån. For de videregående uddannelser var de tilsvarende gennemsnitsbeløb 32.400 kr. (stipendium) og 17.800 kr. (SU-lån).

I 2000 udgjorde den samlede udgift til SU 0,74% af BNP, i 1991 var det 0,63%.

Tabel 3.11

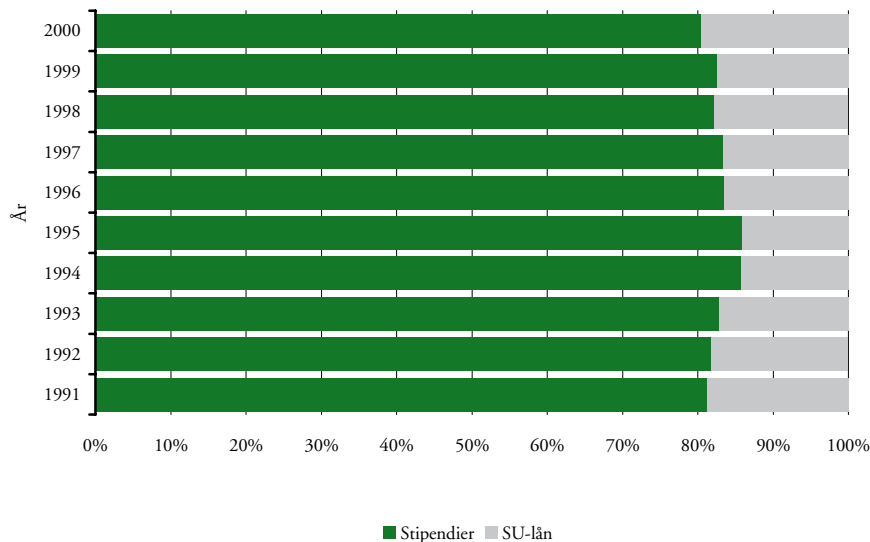
Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Udgifter (2000-priser)	Mia. kroner									
Tildeling i alt	6,5	6,6	6,9	7,1	7,1	7,9	8,4	8,9	9,3	9,7
Stipendier	5,2	5,4	5,8	6,0	6,1	6,6	7,0	7,4	7,6	7,8
SU-lån	1,2	1,2	1,2	1,0	1,0	1,3	1,4	1,6	1,6	1,9
Heraf:										
Ungdomsuddannelsesstøtte	1,6	1,5	1,8	1,8	1,8	2,0	2,2	2,2	2,3	2,4
Videregående uddannelsesstøtte	4,8	5,1	5,3	5,3	5,3	5,9	6,2	6,7	6,9	7,3
Antal støttmodtagere	Antal									
Ungdomsuddannelser	77.300	81.800	93.000	96.200	96.600	112.900	117.000	121.000	118.900	117.400
Videregående uddannelser	117.300	128.500	131.100	135.200	138.800	147.900	157.000	164.400	171.000	177.700
Tildeling pr. støttmodtager (2000-priser)	1.000 kr.									
Ungdomsuddannelser										
Stipendier	18,0	16,9	16,1	16,6	16,5	15,4	15,6	16,9	17,4	17,7
SU-lån	13,4	12,5	11,5	11,3	10,8	12,5	13,0	14,5	14,3	14,6
Videregående uddannelser										
Stipendier	32,7	32,2	32,1	31,9	31,9	32,9	32,5	32,7	32,2	32,4
SU-lån	15,9	15,4	15,3	15,0	15,0	17,7	17,3	17,5	17,5	17,8
	%									
Samlede udgifter i % af BNP	0,63	0,63	0,66	0,64	0,62	0,68	0,70	0,72	0,73	0,74

Noter Pga. afrundinger kan der forekomme afvigelse i summerne. Omregnet til 2000-priser.

Figur 3.11

Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte (stipendier og SU-lån), 1991 - 2000

Kilde: "SU-støtte og SU-gæld" diverse udgivelser, SU-Styrelsen, "Statistisk 10-års oversigt, 2001", Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets egne beregninger.

3.12 Udgifter til forskning

Udgifterne til forskning steg konstant, i 1999 blev der brugt rundt regnet 25,1 mia. kr. til forskning, svarende til 2,0% af bruttonationalproduktet (BNP). I 1989 svarede udgiften til 1,5% af BNP.

I 1999 udgjorde de samlede udgifter til forskning omkring 25,1 mia. kr., fordelt på 15,8 mia. kr. fra erhvervslivet (63%) og 9,3 mia. kr. fra det offentlige (37%).

Der bruges et stigende beløb til forskning. I 1989 blev der samlet brugt ca. 14,9 mia. kr., svarende til 1,5% af bruttonationalproduktet (BNP), mens de ca. 25,1 mia. kr. der blev brugt i 1999, svarede til 2% af BNP.

Fra 1989 til 1999 steg de samlede udgifter til forskning med 68,3%. Erhvervslivets udgifter steg i samme periode med 92,9%; for de offentlige udgifter ses en stigning på 38,3% i perioden.

Der er betydelig forskel på, hvor stor en andel af de offentlige udgifter der bevilges til de enkelte videnskabelige områder. I 1999 blev der brugt flest penge på det naturvidenskabelige område (ca. 2,7 mia. kr.) efterfulgt af det sundhedsvidenskabelige område med ca. 2,1 mia. kr.

Den samlede stigning i de offentlige udgifter til forskning dækker over forskellige bevægelser. Fx faldt forskningsudgiften til jordbrugs- og veterinærvidenskab, sam-

fundsvidenskab, teknisk videnskab samt humaniora/psykologisk/pædagogisk videnskab fra 1989 til 1991.

Den største stigning i de offentlige udgifter fra 1989 til 1999 ses for det samfundsvidenskabelige område med en stigning på ca. 66%, efterfulgt af det humanistisk/psykologisk/pædagogiske område med en stigning på ca. 56%.

Det fagområde, der i 1999 fik det laveste offentlige beløb, var jordbrugs-/veterinærvidenskab, som fik ca. 1 mia. kr.

Tabel 3.12

Private og offentlige udgifter til forskning, fordelt på sektorer og fagområder, 1989 - 1999

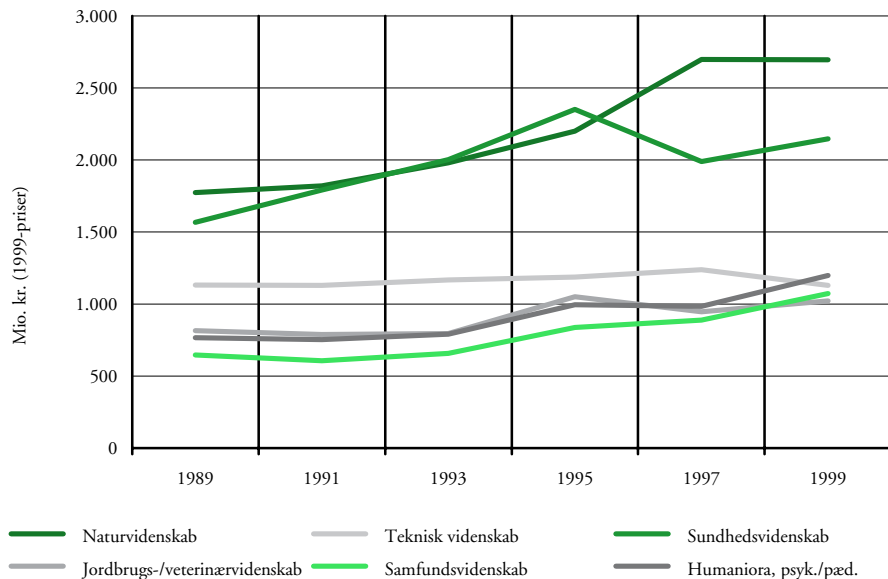
	1989	1991	1993	1995	1997	1999
	Mio. kroner					
Udgifter (1999-priser)						
Udgifter i alt	14.890	16.612	17.727	20.232	22.684	25.066
Offentlige udgifter i alt	6.700	6.888	7.392	8.622	8.745	9.264
Højere læreanstalter	3.695	3.749	4.051	4.962	5.031	5.133
Øvrige offentlige sektor	2.837	2.942	3.158	3.442	3.496	3.839
Privat ikke-profitdrivende sektor	168	197	183	218	218	292
Erhvervslivets udgifter i alt 1)	8.190	9.724	10.335	11.610	13.939	15.802
Offentlige udgifter, fordelt på forskningsfelt (1999-priser)	6.699	6.888	7.391	8.623	8.744	9.265
Naturvidenskab	1.773	1.820	1.979	2.201	2.698	2.695
Teknisk videnskab	1.132	1.129	1.166	1.187	1.237	1.130
Sundhedsvidenskab	1.566	1.792	2.002	2.351	1.988	2.147
Jordbrugs-/veterinærvidenskab	815	788	796	1.051	947	1.022
Samfundsvidenskab	646	606	657	838	889	1.073
Humaniora, psyk./pæd.	767	753	791	995	985	1.198
Samlede udgifter i forhold til BNP	1,51	1,64	1,74	1,84	1,94	2,04

Note: Denne beregning foretages kun for ulige år. Summerne kan afvige pga. afrundinger. Omregnet til 1999-priser.

1) I 1999 forelå der ikke opgørelser af erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde; derfor er der anvendt tal for 1998.

Figur 3.12

Offentlige udgifter til forskning, fordelt på fagområder, 1989 - 1999

Kilde: "Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor - Forskningsstatistik 1999", Analyseinstitut for Forskning samt Undervisningsministeriets egne beregninger.

3.13 15-åriges brug af computere på skolen i Danmark og udvalgte lande

I 2000 brugte ca. 23% af de 15-årige i Danmark computer i skolen næsten hver dag og ca. 37% få gange om ugen. Dermed brugte de danske elever oftere computere i skolen end eleverne i de øvrige OECD-lande, der indgår i denne opgørelse.

Ca. 23% af de danske unge bruger computere i skolen næsten hver dag, ca. 37% bruger computeren få gange om ugen, og ca. 27% bruger computeren mellem en gang om ugen og en gang om måneden. Kun ca. 13% af de 15-årige i Danmark bruger computeren mindre end en gang om måneden eller aldrig.

De danske elever bruger således ofte computer på skolen i forhold til de øvrige OECD-lande, der indgår i denne opgørelse – også i forhold til de øvrige nordiske lande. Fx bruger kun 6% af de unge i Finland computer i skolen næsten hver dag mod 16% i Sverige og 23% i Danmark.

Ca. 60% af de 15-årige i Danmark bruger computer ugentligt i skolen (næsten hver dag eller få gange om ugen) mod et gennemsnit på ca. 38% blandt de OECD-lande, der er med i undersøgelsen. I Finland og Sverige benytter hhv. 48% og 45% adgang ugentligt en computer, mens det i Ungarn er hele 66%.

Der er store forskelle på, hvor ofte eleverne bruger computer på skolen. Fx bruger ca. 53% af eleverne i Mexico aldrig en

computer på skolen, mens det kun er ca. 3% i Danmark og ca. 8% i Australien.

Det er overraskende, at ca. 16% af de 15-årige elever i USA aldrig bruger computer i skolen.

Bemærkelsesværdigt er det i Danmark, at det er elever med mindre gode læsefærdigheder, der i størst udstrækning bruger computer på skolen. Også elever med mindre gode færdigheder i matematik og naturfag benytter i større udstrækning end andre computer på skolen.

Data stammer fra OECD-undersøgelsen Programme for International Student Assessment (PISA), der udover at teste elevernes færdigheder belyser en række forhold om eleverne og deres skoler. Det er ikke alle OECD-landene, der indgår i den del af undersøgelsen, som vedrører it.

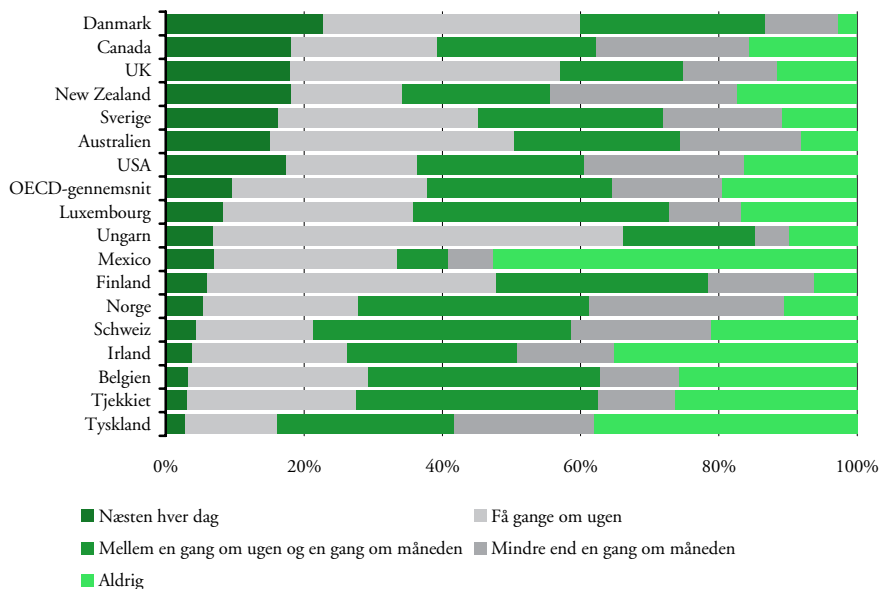
Tabel 3.13

15-åriges brug af computer på skolen i Danmark og udvalgte lande - 2000

	Næsten hver dag	Få gange om ugen	Mellem en gang om ugen og en gang om måneden	Mindre end en gang om måneden	Aldrig	I alt
OECD-gennemsnit	9,7	28,1	26,7	16,0	19,4	100,0
Danmark	22,8	37,1	26,7	10,6	2,7	100,0
Finland	5,9	41,8	30,7	15,4	6,2	100,0
Norge	5,3	22,5	33,4	28,2	10,6	100,0
Sverige	16,3	28,8	26,8	17,3	10,8	99,9
Belgien	3,2	26,2	33,5	11,5	25,7	100,0
Irland	3,8	22,4	24,7	14,0	35,1	100,0
Luxembourg	8,3	27,5	36,9	10,6	16,7	100,0
Tyskland	2,8	13,2	25,8	20,2	38,0	100,0
UK	18,0	39,0	17,9	13,6	11,5	100,0
Schweiz	4,4	17,0	37,2	20,2	21,1	100,0
Tjekkiet	3,0	24,5	34,9	11,0	26,5	100,0
Ungarn	6,9	59,3	19,1	4,8	9,9	100,0
Canada	18,1	21,2	22,9	22,2	15,6	100,0
Mexico	7,1	26,4	7,3	6,6	52,6	100,0
USA	17,4	19,1	24,1	23,1	16,3	100,0
Australien	15,1	35,3	24,1	17,4	8,1	100,0
New Zealand	18,2	16,1	21,3	27,1	17,3	100,0

Figur 3.13

15-åriges brug af computer på skolen i Danmark og udvalgte lande - 2000

Kilde: Programme for International Student Assessment (PISA).

3.14 Antal uddannelsessteder

I 2000 var der i alt registreret 3.468 uddannelsessteder i Danmark af disse udgjorde grundskolerne hele 68%.

I 2000 var der registreret 3.468 uddannelsessteder i Danmark. Antallet af institutioner har varieret over tid med en faldende udviklingstendens de senere år.

I 2000 var der 2.370 grundskoler. Heraf udgjorde folkeskolerne 71,2%, de frie grundskoler 19,0% og efterskolerne 9,8%.

Fra 1991 til 2000 faldt antallet af folkeskoler med 5,6%. I 2000 var der i alt 1.688 folkeskoler.

For de frie grundskoler ses et stigende antal skoler. Fra 1991 til 2000 steg antallet med 8,9%, og i 2000 var der i alt 451 selvejende private skoler.

Også for efterskolerne ses en stigning i antallet af skoler i perioden 1991 til 2000 (stigningen svarer til 8,5%). Fra 1999 til 2000 faldt antallet af efterskoler dog med 15.

I 2000 var der 150 gymnasier, hf-kurser og studenterkurser. Heraf var 21 selvejende private skoler.

Antallet af erhvervsskoler m.v. (inkl. afdelinger) udgjorde 244 skoler i 2000. Af disse var alene 47,1% handels- og tekniske skoler.

I 2000 var der registreret 190 videregående uddannelsesinstitutioner (inkl. universitetslovsinstitutioner). I 1991 var der 207.

Antallet af lærerseminarier faldt fra 24 til 19 fra 1991 til 2000. Også for sygeplejerskolerne ses et fald, her fra 27 til 21.

For de øvrige uddannelsessteder ses en stigning; det skyldes især produktionsskoler og daghøjskoler, som steg med hhv. 30 og 83. Derimod faldt antallet af VUC fra 80 i 1991 til 74 i 2000.

Også AMU-centrene og landtransportskolerne under ét ses et vigende antal institutioner i perioden. I 2000 var der i alt 28 AMU-centre og landtransportskoler.

Tabel 3.14

Antallet af registrerede uddannelsessteder i Danmark, opgjort pr. 1. juni, 1991 – 2000

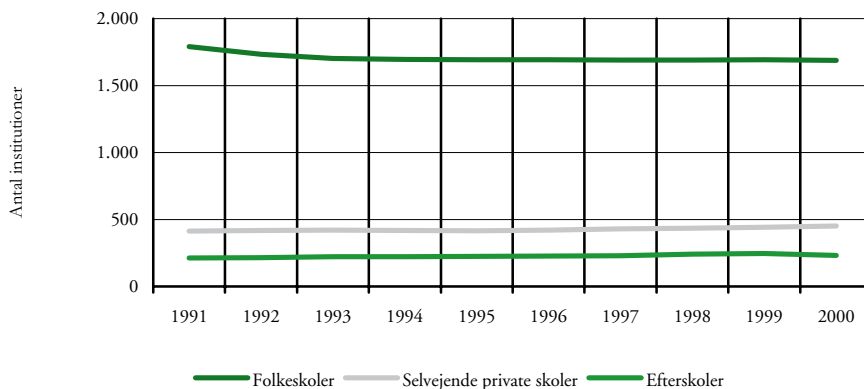
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Antal registrerede uddannelsessteder										
Uddannelsessteder i alt	3.470	3.516	3.499	3.487	3.472	3.514	3.511	3.510	3.514	3.468
Grundskoler 1)	2.416	2.365	2.343	2.336	2.333	2.338	2.348	2.364	2.381	2.370
Heraf: Folkeskoler	1.789	1.733	1.702	1.695	1.693	1.691	1.689	1.689	1.693	1.688
Frie grundskoler	414	418	419	418	416	421	429	434	442	451
Efterskoler	213	214	222	223	224	226	230	241	246	231
Gymnasier, hf- og studenterkurser 2)	159	156	152	152	151	151	150	150	150	150
Heraf: Selvejende private skoler	24	24	23	22	22	22	21	21	21	21
Erhvervsskoler m.v.	284	271	263	260	253	265	259	252	258	244
Heraf: Handels- og tekniske skoler 3)	128	129	125	124	121	121	121	120	121	115
Landbrugs-, husholdnings- og levnedsmiddelskoler	62	59	59	60	57	57	53	52	53	43
Sundhedsuddannelsesskoler	56	45	41	40	39	40	39	38	37	37
Heraf: Social- og sundhedsskoler	44	38	34	33	32	32	31	30	29	29
Videregående uddannelsesinstitutioner 3)	207	205	200	199	199	200	195	194	189	190
Heraf: Lærerseminarier	24	23	20	20	20	20	20	20	19	19
Pædagogseminarier	35	34	33	33	34	34	34	33	33	34
Sygeplejerskoler	27	27	27	26	26	26	25	23	21	21
Øvrige uddannelsessteder	404	519	541	540	536	560	559	550	536	514
Heraf: VUC	80	79	79	77	77	78	79	78	78	74
AMU-centre og landtransportskoler	41	41	40	39	39	33	32	29	29	28
Forvaltningsskoler	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29
Folkehøjskoler (inkl. ungdomshøjskoler)	99	100	99	103	105	104	102	101	103	95
Produktionsskoler	77	103	118	117	109	107	109	107	106	107
Daghøjskoler	79	167	176	175	174	194	190	186	171	162
Fri ungdomsuddannelsesskoler (fuu) 4)	0	1	1	1	4	16	18	20	20	19

Note: Søgt klassificeret efter højeste uddannelsesniveau. Undtaget er dog erhvervsskoler m.v., som henviser til ungdomsuddannelse, selvom en række skoler også udbyder korte videregående uddannelser.

- 1) Ekskl. specialskoler for børn og voksne, sprogskoler og kommunale ungdomsskoler. (I 2000 udgjorde denne gruppe 605 skoler).
- 2) Ekskl. hf på seminarierne (indgår under lærerseminarierne).
- 3) Inkl. Danmarks Statistiks registrering af afdelinger under hovedskolerne.
- 4) Har status som uddannelsessted for fuu, fx Skolen for Økologiske Igangsættere. En række andre skoler udbyder også fuu, men disse skoler er registreret efter hovedformål under fx folkehøjskoler, håndarbejds-skoler m.v.

Figur 3.14

Antallet af registrerede folkeskoler, selvejende private skoler og efterskoler i Danmark, opgjort pr. 1. juni, 1991 – 2000

Kilde: "Institutionsregisteret" – særkørsel, Danmarks Statistik samt beregninger foretaget af Undervisningsministeriet.

3.15 Antal lærere

I 1999 var der ansat omkring 55.000 lærere i folkeskolen og på de frie grundskoler. I 2000 var der ansat rundt regnet 9.000 lærere på det almengymnasiale område, og ved universitetslovsinstitutionerne var der ansat ca. 32.000 lærere.

Statistikken på lærerområdet er for visse områder sparsom. Opgørelsen viser, at der i 1999 var ansat mindst 135.000 lærere, svarende til ca. 85.000 lærerårsværk.

I folkeskolen og på de frie grundskoler var der i 1999 ansat ca. 55.000 lærere. Folkeskolens andel var størst med ca. 89% eller 49.000 lærere. De frie grundskoler havde omkring 6.000 lærere ansat.

Frem til 1993 blev lærerårsværk for folkeskolen og de frie grundskoler beregnet ud fra lærerløntimer omregnet til fuldtidslærere. Herefter bruges årlig arbejdstid, som omfatter undervisningstimer, forberedelsestid og tid til øvrige opgaver, til beregningen. Det viser sig, at der er små forskelle mellem antallet af lærere og antallet af årsværk, hvilket er ensbetydende med, at relativt få lærere er deltidsansat eller ansat i kortere perioder.

Det almengymnasiale uddannelsesområde bestående af gymnasiet, 2-årigt hf og studenterkurser havde omkring 9.000 lærere ansat i 2000. Dette svarer til omkring 8.000 lærerårsværk. Fra 1991 til 2000 steg antallet af lærere med ca. 1.000. An-

tallet af lærerårsværk har dog været konstant i hele perioden.

Erhvervsskoler m.v. (inkl. erhvervsgymnasiale uddannelser og korte videregående uddannelser på erhvervsskolerne) havde i 2000 ansat ca. 21.000 lærere. Dette svarede til 12.000 lærerårsværk. Fra 1996 til 2000 faldt antallet af lærere med omkring 2.000, mens antallet af årsværk lå stabilt.

De mellemlange videregående uddannelser (se note til tabel 3.15) havde et varierende antal lærere ansat. I 2000 var der ca. 16.000 lærere ansat, i 1996 var tallet 19.000, mens det samlede antal lærerårsværk lå konstant - på omkring 3.000.

Ved universitetslovsinstitutionerne (se note til tabel 3.15) var der i 2000 ansat 32.000 lærere og i 1996 ca. 30.000 lærere.

På universitetslovsinstitutionerne er der markant forskel på antal lærere og antal lærerårsværk. I 2000 var der 10.000 lærerårsværk. Dette indikerer, at området er præget af mange deltidsansatte.

Tabel 3.15

Lærere, fordelt på uddannelsesniveau, 1991 - 2000

Anm.: Tallene for grundskolen kan ikke opgøres i 2000.

Noter: Eks. 1991 svarer til undervisningsåret 1991/92.

-: Oplysninger ikke tilgængelige.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Antal i 1.000										
Grundskolen i alt 1)	62	61	61	-	-	-	53	54	55	.
Folkeskolen 1) 6)	-	-	-	-	-	-	47	48	49	.
Frie grundskoler 1)	-	-	6	6	6	6	6	6	6	.
Almengymnasiale uddannelser	8	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Erhvervsskoler m.v. 2) 3)	-	-	-	-	-	23	23	24	22	21
Mellemlange videregående uddannelser 3) 7)	-	-	-	-	-	19	20	21	16	16
Universitetslovsinstitutioner 3) 4)	-	-	-	-	-	30	32	32	33	32
Årsværk i 1.000										
Grundskolen 1)	57	55	-	-	-	-	50	52	52	.
Folkeskolen 1) 6)	52	50	-	-	-	-	44	46	46	.
Frie grundskoler 1)	5	5	5	5	6	6	6	6	6	.
Almengymnasiale uddannelser	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Erhvervsskoler m.v. 2) 3)	-	-	-	-	-	12	12	12	12	12
Mellemlange videregående uddannelser 3) 7)	-	-	-	-	-	3	3	3	3	3
Universitetslovsinstitutioner 3) 4)	-	-	-	7	7	8	8	8	10	10

1) Ændret opgørelsesmetode derfor er tallene ikke helt sammenlignelige. Efterskoler indgår ikke.

2) EUD, erhvervsgymnasiale uddannelser og KVU.

3) Indeholder undervisere/forskere og deltids- og timelærere.

4) I 2000 omfattende: KU, SDU, OU, RUC, AAU, DTU, handelshøjskolerne i København og Århus og Syd, Danmarks Farmaceutiske Højskole, KVL og Danmarks Lærerhøjskole.

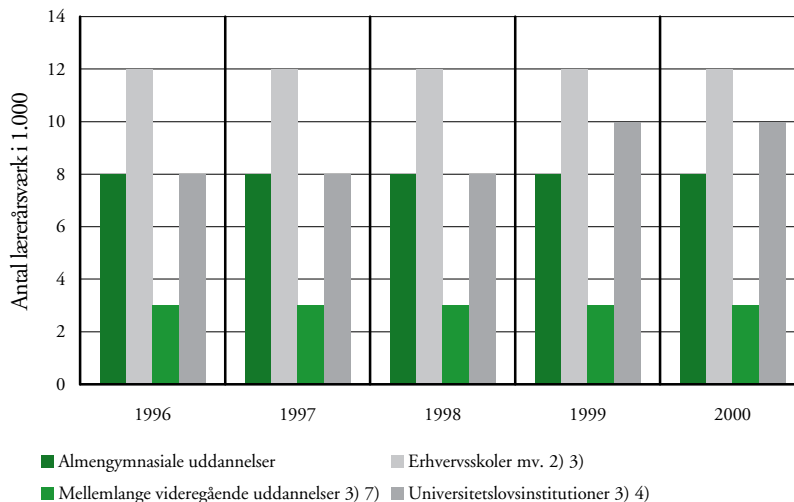
5) Skøn.

6) Fra og med 1997 er tallene ekskl. ledere, børnehaveklasseledere og pædagoger.

7) I 2000 omfattende: Sociale højskoler, teknika, handelshøjskoleafdelinger, ergo- og fysioterapeutskoler, Jorde-moderskolen, hospitalslaborantskoler, lærer-, husholdnings-, håndarbejds- og pædagogseminarier, Dansk Sløjd-lærerskole, Sygeplejerskeskolehøjskolen i Århus, Danmarks Journalisthøjskole og DPU (meget få).

Figur 3.15

Antal lærerårsværk, fordelt på udvalgte uddannelsesniveauer, 1996 - 2000

Kilde: SCL-oplysninger samt nøgletal fra diverse grundskole- og gymnasiestatistikker, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

3.16 Elev/lærerratio og normalklassekvotient

I 1999 var der 10,7 elever pr. lærer i folkeskolen, og i de frie grundskoler var der 9,7 elever pr. lærer. Der var flest elever pr. lærer ved erhvervsuddannelsernes merkantile uddannelser. I 2000 var der her 11,8 elever pr. lærer.

I 1999 udgjorde elev/lærerratioen i folkeskolen 10,7 mod en ratio på 9,7 for de frie grundskoler. Fra 1998 til 1999 steg elev/lærerratioen i folkeskolen fra 10,5 til 10,7, og i de frie grundskoler faldt ratioen i samme periode fra 11,4 til 9,7.

Normalklassekvotienten angiver antal elever i en klasse, der modtager såkaldt almindelig undervisning. Det betyder, at såkaldte rene specialklasser ikke indgår i normalklassekvotienten. I folkeskolen var der i 1999 gennemsnitligt 19,1 børn i klassen. For de frie grundskoler var normalklassekvotienten 17.

Ved de almen-gymnasiale uddannelser var elev/lærerratioen lavere end ratioen i folkeskolen og i de frie grundskoler. I 2000 var ratioen 8,6. Elev/lærerratioen har for det samlede område udvist et fald i perioden. I 1991 lå den fx på 9,2. Det svarer til, at der i dag er 0,6 elev færre pr. fuldtidslærer på det almen-gymnasiale uddannelsesområde.

For det almen-gymnasiale område ses tillige, at normalklassekvotienten i 2000 var højst for hf med 24,2. Kvotienten for

gymnasiet og studenterkurser lå på hhv. 24,2 og 21,6.

For studenterkurser ses en næsten konstant stigning i normalklassekvotient fra 1992 til 2000, stigningen svarer til 7,2 flere i hver klasse.

For de erhvervsfaglige uddannelser (merkantile og tekniske erhvervsuddannelser) varierer elev/lærerratioen en del efter skole- og uddannelsesstype.

På de merkantile uddannelser var der i 2000 11,8 elever pr. lærer. I 1991 var der 12,4 elever pr. lærer.

På de tekniske uddannelser m.v. udgjorde elev/lærerratioen i 2000 7,9 - mod 8,9 i 1991.

For såvel de merkantile uddannelser som for de tekniske uddannelser har tendensen været en faldende udvikling i elev/lærerratioen.

Tabel 3.16

Elev/lærerratio og normalklassekvotient, opgjort for folkeskolen, de frie grundskoler, almen-gymnasiale-, merkantile og tekniske uddannelser m.v., 1991 - 2000

Note: Elev/lærerratio er beregnet ud fra det samlede antal lærerårsværk, dvs. én lærer på fuld tid i ét undervisningsår. Normalklassekvotienter er det gennemsnitlige indberettede antal elever/klasse, ekskl. specialklasser. Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Elev/lærerratio										
Grundskolen 1)										
Folkeskolen	10,3	10,4	-	-	-	-	10,6	10,5	10,7	.
Frie grundskoler	11,2	11,5	11,9	11,7	11,3	11,3	11,3	11,4	9,7	.
Ungdomsuddannelser 2)										
Almen-gymnasiale uddannelser	9,2	8,9	8,9	9,0	9,0	8,9	8,7	8,7	8,6	8,6
Merkantile uddannelser	12,4	13,6	12,6	12,6	11,9	11,7	11,0	11,9	11,7	11,8
Tekniske uddannelser m.v. 3)	8,9	8,9	8,6	8,4	8,0	8,2	7,3	7,9	7,9	7,9
Normalklassekvotient										
Grundskolen 1)										
Folkeskolen	18,4	18,4	18,4	18,5	18,5	18,6	18,8	18,9	19,1	.
Frie grundskoler	16,8	16,7	16,6	16,8	17,0	16,8	16,8	17,0	17,0	.
Almen-gymnasiale uddannelser										
Gymnasiet	-	23,4	24,5	24,8	24,4	24,1	23,9	24,1	24,2	24,2
Hf	-	22,5	24,4	25,7	25,5	24,9	24,7	24,0	24,0	24,4
Studenterkurser	-	14,4	19,0	18,5	16,3	17,0	17,0	16,8	20,6	21,6

1) Ekskl. efterskoler.

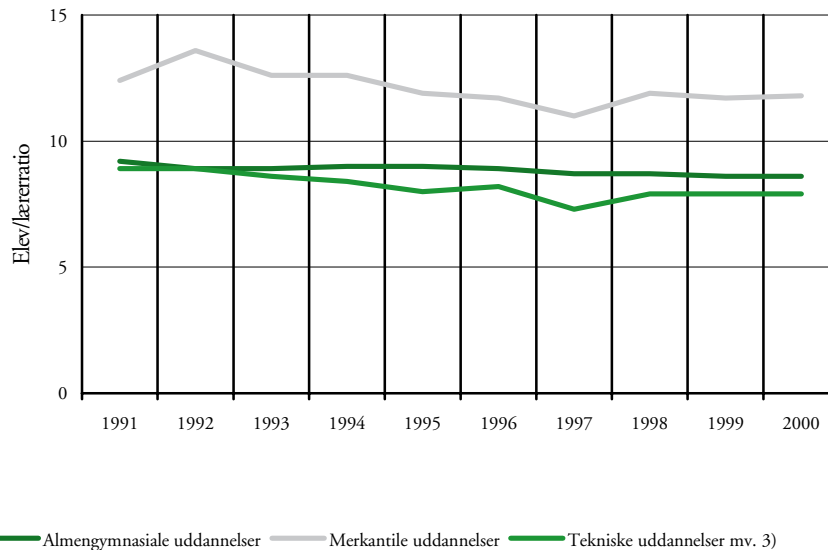
2) Elev/lærerratio for det samlede erhvervsgymnasiale område kan p.t. ikke opgøres. Det vides, at i 1999 var ratioen for den flerårige hhx 11,3, for den 1-årige hhx 13,1 og for htx 7,7.

3) Inkl. jordbrug og søfart.

.-: Uoplyst.

Figur 3.16

Elev/lærerratio, opgjort for almen-gymnasiale uddannelser, merkantile uddannelser og tekniske uddannelser m.v., 1991 - 2000

Kilde: "Folkeskolen i tal", Undervisningsministeriet, "De frie grundskoler i tal", Undervisningsministeriet, "Nøgletal for gymnasier, 2-årige studenterkurser og hf", Undervisningsministeriet og Cøsa, Undervisningsministeriet.

4. Elevbevægelser

Med *elevbevægelser* menes, hvor mange personer der påbegynder en uddannelse, hvor mange der er under uddannelse, og hvor mange der fuldfører eller afbryder en uddannelse. Der opgøres tillige overgange mellem de forskellige uddannelsesniveauer. Det er et område, hvor der er relativt mange og gode grundoplysninger og en del beregnede modeltal.

Nøgletal for antal elever på forskellige uddannelsesniveauer er interessante på baggrund af den demografiske udvikling.

Tosprogede elever og elever ved vidtgående specialundervisning er alene opgjort for grundskolen, hvor disse elever normalt kræver ekstra ressourcer.

Et centralt nøgletal er den forventede samlede uddannelsestid for et barn, som starter i 1. klasse. Her ses, hvor længe den unge i gennemsnit bliver i uddannelsessystemet.

Der er ofte fokus på, hvor stor en andel af de unge, som fortsætter på samme eller højere uddannelsesstrin, med særlig interesse for elevfordelingen mellem hhv. de

gymnasiale uddannelser og de erhvervsfaglige uddannelser.

Også fordelingen af ansøgere og optagne på forskellige fagområder inden for de videregående uddannelser er vigtig sammenholdt med den aktuelle beskæftigelsessituation for forskellige faggrupper på arbejdsmarkedet.

Ventetiden og faktiske studietider er også meget brugte nøgletal bl.a. set i lyset af debatten om, at danske unge er relativt gamle, før de forlader uddannelsessystemet.

Endelig vises summariske fuldførelsesfrekvenser for uddannelsesniveauerne, der ofte følges med stor opmærksomhed.

4.1 Antal elever og studerende

Antallet af elever og studerende er det højeste set over en 10-årig periode. Pr. 1.oktober 2000 var der ca. 1,110 mio. personer under uddannelse. Det svarer til, at ca. hver femte person i Danmark var i et uddannelsesforløb. I samme år var ca. 234.100 elever i gang med en ungdomsuddannelse og ca. 202.800 studerende var i gang med en videregående uddannelse, heraf ca. 75.100 med en mellemlang videregående uddannelse.

Pr. 1. oktober 2000 var 1,110 mio. elever/studerende under uddannelse; det svarer til, at ca. hver femte person i den danske befolkning var under uddannelse. Årgangenes størrelse påvirker elevtallets størrelse, specielt i grundskolen og på ungdomsuddannelserne, men også overgangsfrekvenser er afgørende. Voksenuddannelse opgøres ikke i dette afsnit.

I 2000 fordelte elevtallet sig med: 60,7% i grundskolen (inkl. børnehaveklassen og erhvervsintroducerende uddannelser), 21,1% på ungdomsuddannelserne og 18,2% ved de videregående uddannelser. Sammenlignes årene 1991-2000 ses, at en stigende andel var i gang med en videregående uddannelse (15,6% i 1991). Ungdomsuddannelsernes andel steg også lidt.

I 2000 var der ca. 669.400 elever i grundskolen. Fra 1991 til 1994 faldt elevtallet for bh.-7. klasse; herefter ses en konstant stigning. Antallet af elever i 8.-10. klasse faldt dog konstant frem til 1999.

I 2000 var ca. 234.100 elever var ved en ungdomsuddannelse, heraf ca. 135.700 elever på erhvervsfaglige uddannelser. På de almen- og erhvervs-gymnasiale uddan-

nelser gik der ca. 98.500 elever, heraf var ca. 64.000 i gang med en almengymnasiale uddannelse og ca. 34.500 med erhvervs-gymnasiale uddannelser. Fra 1991 til 2000 faldt elevtallet på det almengymnasiale område med 14%. De erhvervs-gymnasiale uddannelser steg her med 2,4%.

I 2000 var ca. 202.800 studerende i gang med en videregående uddannelse. Antallet er steget med 28,3% over ti år. Studerende på de korte videregående uddannelser steg fra ca. 14.000 i 1991 til ca. 23.800 i 2000 (konsekvens af ny KVVU-reform indgår endnu ikke i tallene). De mellemlange videregående uddannelser havde flest studerende, hele 37,0% af de videregående uddannelser i 2000, og antallet steg fra ca. 54.600 i 1991 til ca. 75.100 i 2000. Antal studerende i gang med en kandidatuddannelse faldt pga. en strukturomlægning. I dag påbegyndes hovedparten af kandidatuddannelserne først efter en fuldført bachelorgrad. I 2000 var ca. 99.300 studerende i gang med en bachelor- eller kandidatuddannelse. I 1991 var ca. 86.500 studerende i gang ved disse uddannelser (stigning på 14,8%). I 2000 var 4.650 personer i gang med ph.d.; i 1991 var det ca. 3.000.

Tabel 4.1

Elevtal/studerende, fordelt på uddannelsesniveau, 1991 - 2000

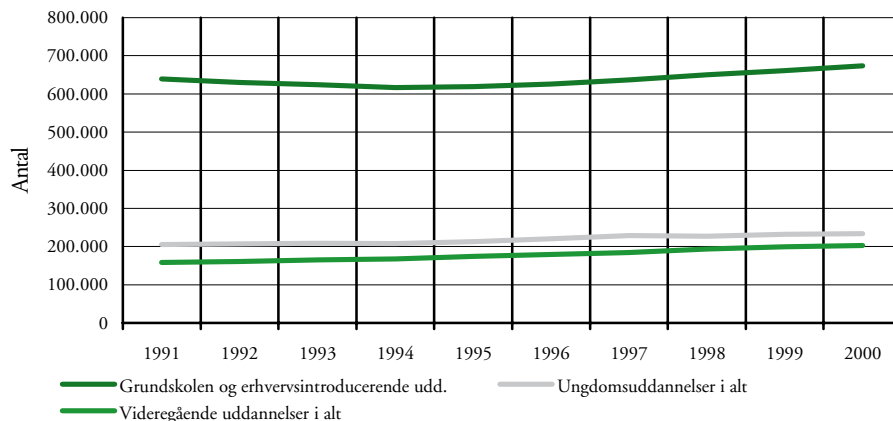
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Antal									
I alt	1.003.057	996.969	997.861	991.521	1.005.632	1.025.173	1.049.330	1.070.136	1.092.327	1.110.076
Grundsk. og erhvervsintrod.udd.	639.360	629.545	624.052	616.707	618.655	625.783	636.274	649.882	660.691	673.137
Børnehaveklasse til 7. klasse	446.730	443.455	441.210	440.228	451.075	465.750	481.293	495.619	508.997	524.501
8. - 10. klasse	172.993	167.575	165.732	162.372	154.834	149.510	145.136	144.024	142.665	144.890
Erhvervsintroducerende udd. 1)	19.637	18.515	17.110	14.107	12.746	10.523	9.845	10.239	9.029	3.746
Ungdomsuddannelser i alt	205.605	206.551	208.806	207.464	213.124	220.407	228.411	227.136	231.868	234.118
Almengymnasiale uddannelser	74.386	73.055	75.688	75.594	74.292	73.809	71.584	67.545	65.316	63.969
Erhvervs gymnasiale udd. 2)	33.673	35.243	34.069	33.436	32.657	33.261	33.672	33.133	33.616	34.480
Erhvervsfag. grundforløb og fuu 3)	21.518	22.635	20.798	19.116	22.171	25.786	34.529	38.037	43.142	51.553
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 4)	76.028	75.618	78.251	79.318	84.004	87.551	88.626	88.421	89.794	84.116
Videregående uddannelser i alt	158.092	160.873	165.003	167.350	173.853	178.983	184.645	193.118	199.768	202.821
Korte videregående uddannelser	14.015	16.078	16.661	15.950	15.515	15.590	16.579	17.968	20.017	23.781
Mellemlange videregående udd.	54.558	54.625	57.123	59.506	65.811	68.395	70.767	73.987	75.527	75.104
Bacheloruddannelser 5)	19.938	21.170	26.629	29.348	31.600	34.967	39.234	42.863	45.531	46.505
Kandidatuddannelser 6)	66.583	65.421	60.562	58.145	56.333	55.235	53.353	53.386	53.658	52.781
Ph.d. 7)	2.998	3.579	4.028	4.401	4.594	4.796	4.712	4.914	5.035	4.650

Note: Opgjort pr. 1. oktober i året.

- 1) Udover HI og TI indeholder gruppen også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx indgangsåret til social- og sundhedsuddannelserne, teknikerforkursus m.v. Som følge af forsøg med ny EUD-reform fra 1999 har tilgangen til HI og TI været faldende.
- 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvæjen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år; derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed. Fri ungdomsuddannelse indgår fra 1995. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 4) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v. At bestanden faldt i 2000 kan bl.a. forklares ved, at grundforløbet her blev variabelt fra 20 uger til 60 uger.
- 5) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.
- 6) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningkandidatuddannelser.
- 7) Tallene stammer fra "Data om Dansk Forskeruddannelse", Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Figur 4.1

Elevtal/studerende, fordelt på uddannelsesniveau, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors tal og egne modelberegninger samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.2 15-34-årige under uddannelse

I 2000 var lidt over en tredjedel af de 15-34-årige under uddannelse. Overordnet er andelen stigende for alle aldersgrupper. Hovedparten af de 15-19-årige var i gang med en uddannelse, i alt 82,5%. Andelen af kvinder under uddannelse var i 1991 til 2000 konstant højere end mændenes andel.

I 2000 var lidt over en tredjedel af alle 15-34-årige under uddannelse. Blandt de 15-19-årige var hovedparten, svarende til omkring otte ud af ti, i gang med en uddannelse. Tallene er ekskl. voksenuddannelse.

Af de 20-24-årige var 44,1% under uddannelse i 2000, og af de 25-29-årige var 22,8% i et uddannelsesforløb. I den ældste gruppe, de 30-34-årige, var 7,7% fortsat under uddannelse.

I dag afslutter mange først en ungdomsuddannelse efter det fyldte tyvende år. Herefter fortsætter en stigende andel på en videregående uddannelse, nogle efter en pause. Det vil sige, at de studerende når op i 20'erne og for en dels vedkommende i 30'erne, før uddannelsen afsluttes.

Det er bl.a. baggrunden for, at stadig flere i de unge og yngre årgange er under uddannelse. I international sammenhæng er danskere relativt gamle, før de forlader uddannelsessystemet. Dette dækker imidlertid også over, at danske børn starter sent i skolen i forhold til i andre lande, at mange tager 10. klasse med, og at mange

får en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse. Som nævnt vælger nogen også at holde et eller flere års pause i uddannelsesforløbet.

Andelen af uddannelsessøgende i alle de viste aldersgrupper har været næsten konstant stigende siden 1991. Fra 1991 til 2000 steg gruppen af 20-24-årige uddannelsessøgende mest med næsten 13 procentpoint.

Tidligere undersøgelser viser, at i slutningen af 1980'erne var andelen af mænd og kvinder, der var i gang med en uddannelse, lige store. Dette billede er ændret. I 2000 var 36,8% af kvinderne under uddannelse mod 34,0% af mændene.

For de 15-19-årige er andelen nogenlunde identiske for de to køn, men for eksempelvis aldersgruppen 20-24-årige er der stor forskel. Her udgjorde andelen af kvinder under uddannelse 47,0% mod mændenes 41,2%.

Tabel 4.2

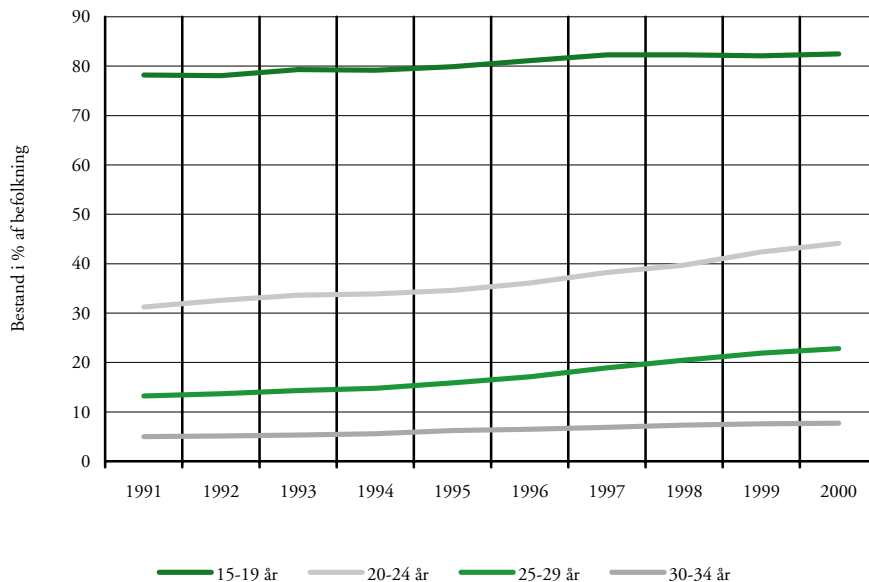
Andel af 15-34-årige under uddannelse, fordelt på køn og aldersgrupper, 1991 - 2000

Note: Uddannelsessøgende er opgjort på alle uddannelsesniveauer (ekskl. voksenuddannelse). De uddannelsessøgende er målt pr. 1. oktober. 7-14-årige er ikke medtaget, da stort set alle går i grundskolen.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Alder	%									
Alle	30,9	30,9	31,3	31,1	31,4	31,9	32,9	33,6	34,6	35,4
15-19	78,2	78,1	79,3	79,2	79,9	81,1	82,3	82,3	82,1	82,5
20-24	31,2	32,6	33,6	33,9	34,6	36,1	38,2	39,7	42,4	44,1
25-29	13,2	13,7	14,3	14,8	15,9	17,1	18,9	20,5	21,9	22,8
30-34	5,0	5,1	5,3	5,6	6,2	6,5	6,9	7,3	7,6	7,7
Mænd	30,5	30,5	30,9	30,7	30,8	31,2	31,9	32,4	33,3	34,0
15-19	78,2	78,3	79,7	79,7	80,3	81,3	82,4	82,4	82,1	82,2
20-24	30,1	31,5	32,7	33,2	33,9	35,2	36,7	37,4	39,7	41,2
25-29	12,8	13,2	13,7	14,1	14,9	15,9	17,4	18,9	20,4	21,1
30-34	5,0	5,1	5,2	5,3	5,6	5,8	6,1	6,5	6,8	6,9
Kvinder	31,3	31,3	31,7	31,5	32,0	32,7	34,0	34,8	36,0	36,8
15-19	78,1	77,9	78,8	78,8	79,5	80,8	82,2	82,1	82,1	82,8
20-24	32,3	33,6	34,6	34,5	35,4	37,1	39,9	42,1	45,2	47,0
25-29	13,6	14,2	15,0	15,5	17,1	18,5	20,4	22,0	23,6	24,4
30-34	5,0	5,2	5,5	5,8	6,7	7,3	7,7	8,2	8,5	8,5

Figur 4.2

Andel af 15-34-årige under uddannelse, fordelt på aldersgrupper, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik og Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne beregninger.

4.3 Forventet uddannelsestid

Et barn, der i 2000 påbegyndte grundskolens 1. klasse, forventes at blive i uddannelsessystemet i 15,1 år. Nogle vil få mindre uddannelse og andre meget mere. Den forventede samlede uddannelsestid er over ti år steget med 1,1 år. I 2000 forventes pigerne at være 15,5 år i uddannelsessystemet og drengene 14,7 år.

Et barn, der i 2000 påbegyndte grundskolens 1. klasse, forventes at blive i uddannelsessystemet i 15,1 år. Tendensen er en stigende tid i uddannelsessystemet.

Beregning af den samlede forventede uddannelsestid er en gennemsnitsberegning. Nogle unge får aldrig 15,1 år i uddannelsessystemet, og andre får langt flere. Tallet dækker al uddannelse, uanset om de unge fuldfører eller skifter uddannelse. Voksenuddannelse og børnehaveklassetrinet indgår ikke i beregningen. I dag går næsten alle børn i børnehaveklasse, og der sker megen løbende opkvalificering i form af voksenuddannelse i Danmark.

Fra 1991 til 2000 steg den forventede tid i uddannelsessystemet for et barn, der påbegyndte grundskolens 1. klasse, fra 14 år til 15,1 år. Stigningen udgør således 1,1 år over en ti års periode. Stigningen tog især fart fra omkring 1993.

I 1991 var den forventede samlede uddannelsestid for piger 14,3 år mod drengenes 13,7 år i uddannelsessystemet. Pigeres forventede tid lå i hele perioden højere end drengenes. Frem til 1994 var der dog ikke de store forskelle på drenge

og pigers forventede tid i uddannelsessystemet. Herefter ses en stigende forskel i uddannelsestiden. I 1999 forventedes pigerne fx samlet at bruge 1 år mere i uddannelsessystemet end drengene.

Forskellen mellem piger og drenges forventede uddannelsestid har flere årsager, fx tager piger oftere end drenge en gymnasial uddannelse. Visse kvindedominerede uddannelser (fx pædagoguddannelsen) blev desuden forlænget i perioden.

Drenge vælger oftere end pigerne at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen. Og flere kvinder end mænd gennemfører i dag en videregående uddannelse. I 2000 var ca. 56% af dem, der fuldførte en videregående uddannelse, kvinder. I 1991 var andelen kun ca. 52% (fremgår ikke af tabellen).

Tabel 4.3

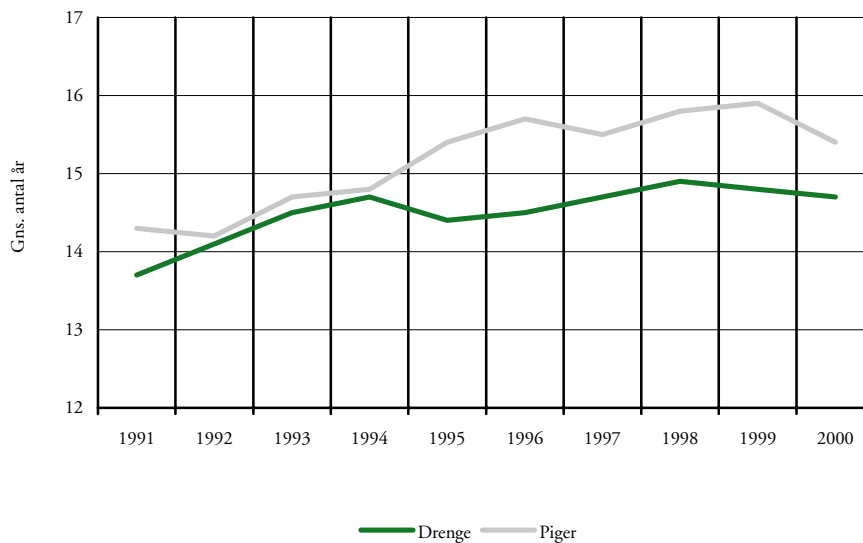
Forventet samlet uddannelsestid for elever der begynder i 1. klasse, fordelt på køn, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Gennemsnitligt antal år									
Alle	14,0	14,1	14,6	14,7	14,8	14,9	15,0	15,2	15,0	15,1
Dreng	13,7	14,1	14,5	14,7	14,3	14,4	14,7	14,8	14,7	14,7
Piger	14,3	14,2	14,7	14,7	15,2	15,5	15,4	15,6	15,7	15,5

Noter: Ekskl. børnehaveklasse og voksenuddannelse. Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

Figur 4.3

Forventet samlet uddannelsestid, fordelt på køn, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors modelberegninger.

4.4 Tosprogede elever

Antallet af tosprogede elever i folkeskolen steg markant fra 1991 til 2000. I 2000 var 9% af eleverne i folkeskolen tosprogede. Den største andel af de tosprogede elever kom fra Tyrkiet, det tidligere Jugoslavien og Mellemøsten. I de frie grundskoler udgjorde de tosprogede elever i samme år 9,6% af eleverne.

Antallet af tosprogede elever i folkeskolen blev mere end fordoblet fra 1991 til 2000. Men antallet varierer efter kommune og landsdel. Andre undersøgelser viser, at den største andel af tosprogede elever i folkeskolen findes i hovedstadsområdet.

I 2000 var der 50.350 tosprogede elever i folkeskolen, svarende til 9% af eleverne. I 1991 var tallet 24.815 elever eller 4,6% af eleverne.

Det viser sig, at i de perioder hvor antallet af elever i folkeskolen faldt, steg både antallet og andelen af tosprogede elever i folkeskolen konstant.

Selvom den største gruppe af tosprogede elever i folkeskolen består af børn fra Tyrkiet, og selvom antallet af disse børn steg, så udgør de en faldende andel af alle tosprogede elever i folkeskolen. I 1991 var det 28,8%, og i 2000 20,2%.

Den næststørste gruppe af tosprogede elever i folkeskolen kommer fra det tidligere Jugoslavien (inkl. Bosnien). Disse børn udgør et næsten konstant stigende antal elever. Fra 1991 til 1996 steg deres

andel af alle tosprogede elever i folkeskolen fra 7,7% til 15,7% (svarende til 6.294 elever). Herefter faldt andelen og i 2000 udgjorde de 12,5% af de tosprogede elever.

Somaliere er en gruppe af tosprogede elever i folkeskolen, der er vokset markant siden begyndelsen af 90'erne. I 1991 udgjorde de 0,8% af de tosprogede elever. I 2000 var denne andel steget til 6,6%, svarende til 3.334 elever.

Ved de frie grundskoler steg det samlede antal af tosprogede elever konstant. Fra 1993 til 2000 blev antallet næsten fordoblet, stigende fra 3.901 elever til 7.337 elever. Fra 1999 til 2000 ses et fald i antallet af tosprogede elever på 3,1% eller 236.

Andelen af tosprogede elever ved de frie grundskoler udviser en konstant stigning frem til 1999 (10% af eleverne). I 1993 udgjorde de tosprogede 5,8% af eleverne, i 2000 var det 9,6%.

Tabel 4.4

Tosprogede elever i folkeskolen fordelt efter oprindelsesland, samt tosprogede elever ved de frie grundskoler, 1991 - 2000

Anm.: Summerne kan pga. afrundinger afvige.
 Noter: Tosprogede elever er opgjort uanset behov for ekstra undervisning.
 Tosprogede elever i folkeskolen er opgjort på de 5 største lande i 2000.
 Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1991/92.

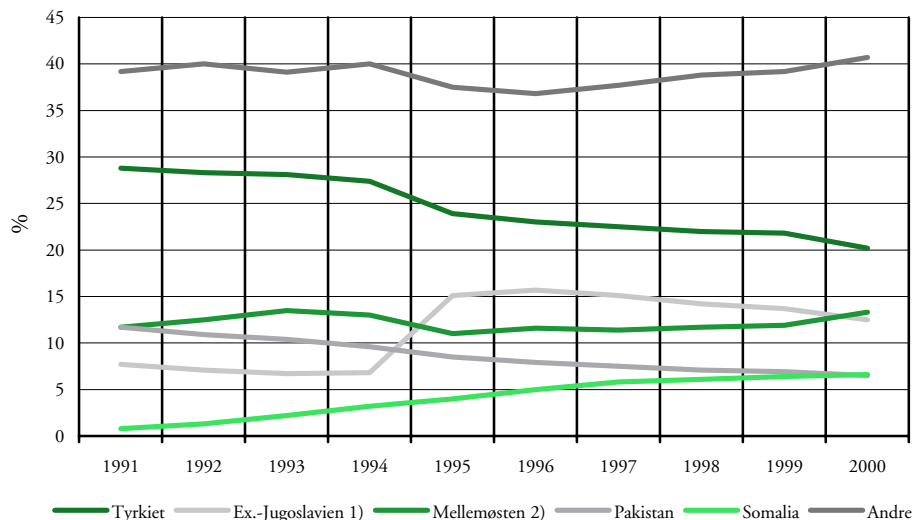
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Folkeskolen:	Antal									
Tosprogede elever i alt	24.815	27.410	28.865	30.587	35.951	39.395	41.833	45.036	47.583	50.350
Elever i folkeskolen i alt	534.723	525.742	516.988	512.415	513.695	519.964	529.202	541.187	551.567	558.821
	%									
Andel af tosprogede elever i alt	4,6	5,2	5,6	6,0	7,0	7,6	7,9	8,3	8,6	9,0
Andel tosprogede elever i alt	24.815	27.410	28.865	30.587	35.951	39.395	41.833	45.036	47.583	50.350
Tyrkiet	7.148	7.745	8.124	8.382	8.596	9.056	9.423	9.918	10.390	10.203
Ex.-Jugoslavien 1)	1.911	1.940	1.928	2.067	5.413	6.185	6.311	6.406	6.508	6.294
Mellemøsten 2)	2.912	3.422	3.889	3.980	3.971	4.566	4.789	5.264	5.679	6.723
Pakistan	2.915	2.984	2.990	2.940	3.049	3.105	3.120	3.201	3.306	3.288
Somalia	199	358	638	990	1.442	1.986	2.422	2.763	3.067	3.334
Andre	9.730	10.961	11.296	12.228	13.480	14.497	15.768	17.484	18.633	20.508
%-vis fordeling af tosprogede elever	%									
i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tyrkiet	28,8	28,3	28,1	27,4	23,9	23,0	22,5	22,0	21,8	20,2
Ex.-Jugoslavien 1)	7,7	7,1	6,7	6,8	15,1	15,7	15,1	14,2	13,7	12,5
Mellemøsten 2)	11,7	12,5	13,5	13,0	11,0	11,6	11,4	11,7	11,9	13,3
Pakistan	11,7	10,9	10,4	9,6	8,5	7,9	7,5	7,1	6,9	6,5
Somalia	0,8	1,3	2,2	3,2	4,0	5,0	5,8	6,1	6,4	6,6
Andre	39,2	40,0	39,1	40,0	37,5	36,8	37,7	38,8	39,2	40,7
Frie grundskoler:	Antal									
Tosprogede elever i alt	.	.	3.901	4.689	4.965	6.127	6.353	6.683	7.573	7.337
Elever ved de frie grundskoler i alt	66.793	67.088	67.294	67.704	68.095	70.468	71.391	72.916	75.699	76.598
	%									
Andel af tosprogede elever i alt	.	.	5,8	6,9	7,3	8,7	8,9	9,2	10,0	9,6

1) Inkl. Bosnien.

2) Inkl. Libanon.

Figur 4.4

Procentvis fordeling af tosprogede elever i folkeskolen fordelt efter oprindelsesland, 1991 - 2000

Kilde: Indberetning fra kommunerne til Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

4.5 Elever der modtager vidtgående specialundervisning

Antallet af elever i folkeskolen, der modtager vidtgående specialundervisning, udgør i 2000 1,27% af de 6-16-årige. For de frie grundskoler er det kun 0,06%.

Med specialundervisning menes den undervisning, der ifølge folkeskoleloven skal gives til elever, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte, som ikke kan ydes inden for rammerne af den almindelige undervisning.

Vidtgående specialundervisning er en del af specialundervisningen, som er særligt specialiseret og omkostningsfuld.

Vidtgående specialundervisning foregår hovedsageligt i folkeskolen, men også i de frie grundskoler (i forbindelse med frie grundskoler kaldes gruppen ”svært handicappede elever”).

I 2000 var der 8.636 elever i folkeskolen, der modtog vidtgående specialundervisning. I 1991 var tallet 5.831 elever. Fra 1999 til 2000 faldt antallet af elever, der modtog vidtgående specialundervisning med 5,3%.

Den vidtgående specialundervisning er ikke så udbredt i de frie grundskoler. I 2000 var der i alt 409 elever, der modtog vidtgående specialundervisning. Antallet steg dog svagt hvert eneste år fra 1995 til 2000. I 1995 var der 318 elever.

Andelen af børn og unge i vidtgående specialundervisning i folkeskolen og ved de frie grundskoler giver et fingerpeg om, hvor stor en del af børnetallet der søges hjælp til fra kommunerne.

I 1994 modtog ca. 1% af de 6-16-årige elever i folkeskolen vidtgående specialundervisning. Denne andel steg konstant frem til 1999, hvor den udgjorde ca. 1,4%. I 2000 faldt andelen til ca. 1,3%.

For de frie grundskoler ses en næsten konstant andel af de 6-16-årige, der modtog vidtgående specialundervisning, på 0,05%. Men i 1999 og 2000 var andelen steget til 0,06%.

Tabel 4.5

Vidtgående specialundervisning i folkeskolen og ved de frie grundskoler, opgjort for 6-16-årige, 1991 – 2000

Noter: Alderen er opgjort pr. 1. januar. Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Antal									
Vidtgående specialundervisning i folkeskolen 1)	5.831	6.030	6.113	6.524	7.056	7.555	8.064	8.814	9.122	8.636
Vidtgående specialundervisning i de frie grundskoler 1)	.	.	.	.	318	319	335	339	385	409
Befolkningen af 6-16-årige i alt	667.002	651.979	637.553	629.824	627.993	632.297	639.242	647.568	663.408	678.059
	%									
Andel der modtog vidtgående specialundervisning i folkeskolen 2)	.	.	.	1,04	1,12	1,19	1,26	1,36	1,38	1,27
Andel der modtog vidtgående specialundervisning i de frie grundskoler 3)	.	.	.	.	0,05	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06

1) Ekskl. børnehaveklasser.

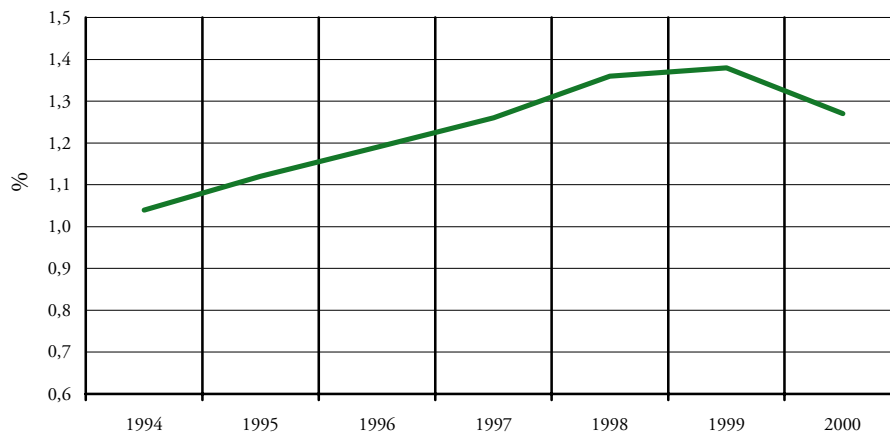
2) Manglende oplysninger frem til 1993; derfor kan beregning ikke foretages.

3) Manglende oplysninger frem til 1994; derfor kan beregning ikke foretages.

Anm.: En del af stigningerne skyldes, at der fra 1996/97 er sket en ændring i registreringen af elever i Københavns Kommune og i de amter, hvor visitation og økonomi er delegeret ud til kommunerne. Samtidig har Århus Amt justeret sine elevtal over hele perioden. Alligevel skønner Amtrådsforeningen, at der var tale om en stigning i den vidtgående specialundervisning.

Figur 4.5

Andel af elever i folkeskolen der modtog vidtgående specialundervisning (6-16-årige), 1994 – 2000

— Andel der modtog vidtgående specialundervisning i folkeskolen

Kilde: "Folkeskolens vidtgående specialundervisning", Amtrådsforeningen.

4.6 Tilgang af elever og studerende

Tilgangen af elever til 1. klasse følger ungdomsårgangenes størrelse. Fra 1991 til 2000 steg tilgangen til 1. klassetrin med ca. 30%. Tilgangen til de videregående uddannelser udviste tillige en stigning.

Tilgang af nye elever/studerende på forskellige uddannelsestrin er bl.a. bestemt af antallet af unge i de berørte aldersklasser. Tilgangen er også afhængig af de unges valg af og muligheder for at blive optaget på en uddannelse. Selvom den absolute tilgang viser et fald, kan det alligevel være en stigende andel af ungdomsårgangen, der var under uddannelse.

Grundskolens elevtilgang er naturligt bestemt af de respektive fødselsårganges størrelser. I 2000 begyndte ca. 69.400 børn i 1. klasse. Det var ca. 30% flere end i 1991.

Tilgangen til de erhvervsintroducerende uddannelser faldt markant fra 1991 til 2000. Faldet skyldes, at HI og TI var under afvikling i perioden.

I 2000 var tilgangen til de almengymnasiale uddannelser ca. 24.100 elever; det var periodens laveste tilgang. Fra 1991 til 2000 faldt tilgangen med 17,4%.

I 2000 lå tilgangen til de erhvervsgymnasiale uddannelser på ca. 14.900. Fra 1991 til 2000 steg tilgangen med 4,7%.

I 2000 var tilgangen til den fri ungdomsuddannelse ca. 1.800 elever.

Ca. 10.400 elever påbegyndte i 2000 et erhvervsfagligt merkantilt grundforløb og 33.200 påbegyndte et erhvervsfagligt teknisk forløb.

For de erhvervsfaglige hovedforløb m.v. var tilgangen i 2000 ca. 40.100 elever mod ca. 38.500 i 1991, periodens stigning udgør 4%. Den højeste tilgang ses i 1996 med ca. 47.000 elever.

Tilgangen af studerende til alle grupper under de videregående uddannelser steg. I 2000 var tilgangen til de mellemlange videregående uddannelser ca. 22.500 studerende; ca. 12.500 studerende valgte at påbegynde en kort videregående uddannelse. I samme år var tilgangen til bachelor- og kandidatuddannelserne lige store, ca. 13.400 studerende. Kandidatuddannelserne blev omstruktureret i perioden, så tilgangen hertil sker for størsteparten af uddannelserne efter en afsluttet bacheloruddannelse (se note til tabel).

I 2000 var tilgangen af studerende til ph.d.-studier ca. 1.100.

Tabel 4.6

Tilgang af elever og studerende, fordelt efter uddannelsesniveau, 1991 - 2000

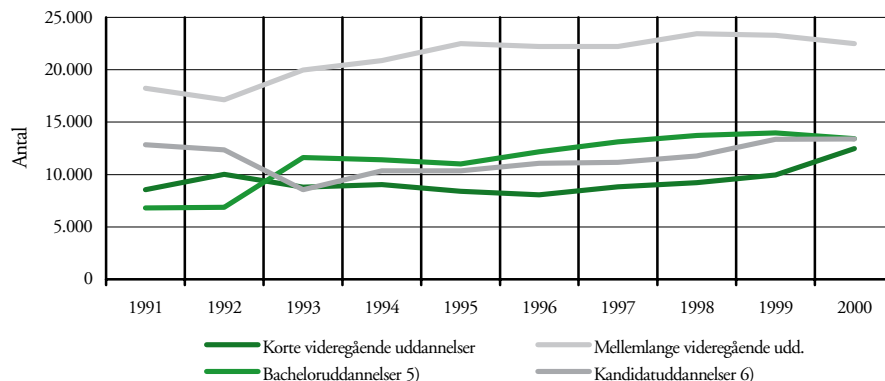
Anm.: Beregningen viser tilgangen til de enkelte grupper. Dvs., at tilgangen til fx de almen gymnasiale uddannelser svarer til tilgangen til: 1.g., 1. hf og 1. studenterkursus.
Note: Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Grundskole og erhvervsintrod. udd.	Antal									
1. klasse	53.312	55.135	56.413	57.845	59.957	63.526	65.949	67.005	69.805	69.443
Erhvervsintroducerende udd. 1)	20.995	20.233	18.352	15.135	14.063	11.530	11.247	11.864	10.608	4.506
Ungdomsuddannelser										
Almen gymnasiale uddannelser	29.125	27.358	30.739	28.905	27.867	27.618	25.435	24.172	24.552	24.068
Erhvervs gymnasiale uddannelser 2)	14.217	16.279	14.522	15.075	14.897	15.485	14.836	14.466	14.277	14.886
Fri ungdomsuddannelse (fuu)	-	-	-	-	1.083	2.399	3.607	3.094	2.998	1.829
Grundforløb, merkantile 3)	13.384	14.155	12.524	11.927	11.525	11.004	11.246	11.198	10.672	10.388
Grundforløb, tekniske 3)	8.472	23.797	23.713	22.069	23.073	24.548	22.240	23.393	27.963	33.201
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 4)	38.541	40.425	41.932	42.362	45.102	47.029	46.199	46.268	43.673	40.100
Videregående uddannelser										
Korte videregående uddannelser	8.569	10.010	8.802	9.029	8.390	8.061	8.832	9.227	9.970	12.473
Mellemlange videregående udd.	18.253	17.145	19.962	20.886	22.511	22.216	22.231	23.460	23.295	22.489
Bacheloruddannelser 5)	6.818	6.891	11.646	11.419	11.017	12.181	13.129	13.740	13.969	13.434
Kandidatuddannelser 6)	12.858	12.356	8.549	10.339	10.339	11.090	11.189	11.786	13.377	13.401
Ph.d. 7)	963	1.273	928	1.117	1.231	1.115	1.056	1.150	1.233	1.129

- 1) Udover HI og TI indeholder gruppen også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx indgangsår til social- og sundhedsuddannelserne, teknikerforkursus m.v. Som følge af forsøg med ny EUD-reform fra 1999 har tilgangen til HI og TI været faldende.
- 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år; derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret således, at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed. Fri ungdomsuddannelse indgår fra 1995. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 4) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v. At tilgangen faldt i 2000 kan bl.a. forklares ved, at grundforløbet her blev variabelt fra 20 uger til 60 uger og derved blev forskudt.
- 5) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne blev formelt oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.
- 6) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser.
- 7) Tallene stammer fra "Data om Dansk Forskeruddannelse", Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Figur 4.6

Tilgang af studerende til udvalgte videregående uddannelser, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors tal samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.7 Ansøgere og optagne til videregående uddannelser

I 2001 blev 49.353 optaget på en uddannelse under den Koordinerede Tilmeldings optagelsesområde (KOT). Samme år ønskede 60.433 som 1. prioritet at komme i gang med en uddannelse under KOT'en.

Siden slutningen af 1970'erne har "Den Koordinerede Tilmelding" stået for en årlig fælles ansøgnings- og optagelsesprocedure for de videregående uddannelser i hele landet (inkl. 1-årige hhx). Der kommer dog nye områder, nye uddannelser og nye institutioner til hvert år. Her opgøres alene 1. prioritetsansøgere og optagne.

I 2001 var der i alt 60.433 ansøgere til uddannelserne under den Koordinerede Tilmelding (KOT). Fra 1994 til 2001 faldt det totale antal ansøgere med ca. 7%.

I 2001 søgte 24.685 personer en uddannelse ved en af universitetslovsinstitutionerne. 22.826 søgte en mellemlang videregående uddannelse og 9.277 en kort videregående uddannelse. Desuden søgte 2.782 personer den 1-årige hhx.

Fra 1994 til 2001 faldt antallet af personer, der ansøgte om optag til de mellemlange videregående uddannelser med ca. 23%. Faldet er bl.a. forårsaget af en faldende søgning til fx pædagogseminarierne; ansøgningerne faldt i perioden med 43,4% (fra 12.055 til 6.822).

I 2001 søgte 4.836 personer ind på lærerseminarierne, og 2.485 ansøgte om optagelse på sygeplejerskeuddannelsen.

Af ansøgningerne til de korte videregående uddannelser ses, at 8.577 personer søgte erhvervsakademierne.

I 2001 var det samlede antal optagne til KOT'ens uddannelser (inkl. standby) 49.353 personer. I 1994 blev der optaget 43.444 personer. Derved steg de med 13,6%. Som nævnt er der over tid kommet nye områder ind under KOT'en, hvorfor den reelle stigning ikke nødvendigvis er helt så stor, som tallene antyder.

For kandidatuddannelserne ses også en stigning i antallet af optagne fra 1994 til 2001, her med ca. 500 personer. Det mellemlange og korte videregående uddannelsesområde havde også en vækst i antal optagne, på hhv. ca. 2.600 personer og ca. 3.000 personer.

Den 1-årige hhx oplevede et fald på ca. 300 personer i antal optagne i perioden.

Tabel 4.7

1. prioritetsansøgere og optagne til uddannelser under den Koordinerede Tilmelding (KOT), 1994 - 2001

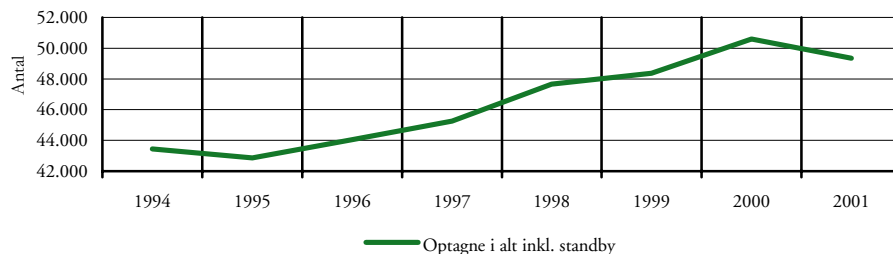
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ansøgere:								
I alt 1. prioritetsansøgere under KOT	65.129	60.172	61.457	61.657	61.747	61.463	63.012	60.433
Kandidatuddannelser:	26.415	25.396	27.016	26.918	26.991	27.235	26.684	25.548
Universitetslovsinstitutioner 1)	25.708	24.548	26.122	26.039	26.045	26.246	25.738	24.685
Arkitektiskoler	707	848	894	879	946	989	946	863
Mellemlange videregående uddannelser:	29.694	26.178	25.762	25.770	24.304	24.064	22.845	22.826
Ingeniørhøjskoler 2)	1.475	1.249	1.461	1.458	1.071	1.047	1.131	1.216
Jordemoderskolen	557	608	579	433	426	437	436	413
Sociale højskoler	993	1.089	1.257	1.376	1.292	1.215	1.189	1.192
Journalisthøjskolen	1.294	1.235	1.191	1.046	947	1.026	1.024	859
Ergoterapeutiskoler	623	690	863	848	743	673	651	533
Fysioterapeutiskoler	1.659	1.744	1.916	2.013	1.997	1.845	1.582	1.424
Sygeplejerskoler	3.913	3.207	2.860	2.662	2.449	2.863	2.710	2.485
Lærerseminarier	5.063	5.467	4.900	5.125	5.170	5.059	4.665	4.836
Pædagogseminarier	12.055	8.913	8.758	8.895	8.254	7.940	7.410	6.822
Håndarbejdsseminarier	841	895	825	760	763	870	894	753
Øvrige mellemlange videregående udd. 3)	1.221	1.081	1.152	1.154	1.192	1.089	1.153	2.293
Korte videregående uddannelser:	6.020	5.314	5.210	5.423	6.914	6.570	10.492	9.277
Grafisk Højskole	295	324	313	288	260	258	251	177
Hospitalslaborantskoler	402	191	202	193	225	232	255	299
Pharmakon 4)	143	156	156	166	104	163	161	159
Handelsskoler	1.881	1.857	1.898	2.132	3.308	3.355	-	-
Tekniske skoler 5)	3.220	2.703	2.546	2.510	2.702	2.481	-	-
Erhvervsakademier 5)	-	-	-	-	-	-	9.759	8.577
Øvrige korte videregående uddannelser 6)	79	83	95	134	315	81	66	65
Erhvervs gymnasiale uddannelser:	3.000	3.284	3.469	3.546	3.538	3.594	2.991	2.782
Handelsskoler, 1-årig hhx	3.000	3.284	3.469	3.546	3.538	3.594	2.991	2.782
Optagne (inkl. standby):	43.444	42.859	44.056	45.260	47.658	48.373	50.609	49.353
Kandidatuddannelser	19.753	18.297	19.374	19.341	19.960	20.729	20.594	20.254
Mellemlange videregående uddannelser	15.646	16.708	17.031	17.927	18.616	18.925	17.905	18.285
Korte videregående uddannelser	5.088	4.755	4.427	4.817	5.904	5.419	9.234	8.124
Erhvervs gymnasiale uddannelser	2.957	3.099	3.224	3.175	3.178	3.300	2.876	2.690

Note: Antal institutioner og antal uddannelser under den Koordinerede Tilmelding varierer over tid; derfor bør den historiske sammenligning foretages med forsigtighed. Differensen mellem 1. prioritetsansøgere og optagne er ikke lig med antal afviste, da nogle optages på deres 2. eller lavere prioritet.

1) Universitetslovsinstitutioner: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter, Aalborg Universitet, handelshøjskolerne i København og Århus, Danmarks Tekniske Universitet, Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, Danmarks Farmaceutiske Højskole og tandlægeskolerne (frem til og med 1991 tandlægehøjskolerne). Andre: Vestsjællands og Storstrøms Handelshøjskolecenter og Herning Handels- og Ingeniørhøjskolecenter. 2) Fra 1994 til 1997 tekniske højskoler. 3) Indeholder: Designskoler (ny fra 2001), ernærings- og husholdningsseminarier (fra 1994 til 1997 husholdningslærerseminarier), radiografiskoler, biblioteksskoler, Skovskolen (i 1994 og 1995 var Skovskolens uddannelser klassificeret som KVV, men her er de indplaceret som MVU), Center for Tegnsprog (fra 1997), maskinmesterskoler og Skibsofficersskolen. 4) Fra 1994 til 1998 Apoteksassistentens skolen. 5) Indeholder også bandagist-/ortopædingeniøruddannelsen. 6) Indeholder: Økonomiskoler, Glas- og Keramikskolen (kun ansøgere i 1997 og 1998) og tandplejere (kun ansøgere i 1998).

Figur 4.7

Antallet af optagne under den Koordinerede Tilmelding (KOT), 1994 - 2001

Kilde: Diverse årgange af "KOT hovedtal", Tilmeldingssekretariatet, Københavns Universitet.

4.8 Overgang fra grundskole til fortsat uddannelse

Af den årgang, der i 2000 forlod grundskolen, forventes 96% på et eller andet tidspunkt at komme videre i uddannelsessystemet. 52% vil påbegynde en gymnasial uddannelse og 38% en erhvervsfaglig uddannelse. Der er en stigende tendens til, at de unge fortsætter i uddannelsessystemet efter grundskolen. 97% af pigerne og 95% af drengene fortsætter i dag i uddannelsessystemet.

For 2000-årgangen forventes 96% at fortsætte i uddannelsessystemet efter grundskolen. I 1991 var det 94%. Der er her tale om modelberegninger (tallene er afrundede). Voksenuddannelse opgøres ikke her.

Set over ti år var der 2 procentpoint flere, som fortsatte i uddannelsessystemet efter grundskolen. Denne beskedne stigning skal ses i lyset af, at der i 1980'erne var en markant reduktion i andelen, der ikke fortsatte i uddannelsessystemet. I 1982 var der endnu 12%, som ikke fortsatte efter grundskolen (fremgår ikke af tabellen).

Det forventes, at 52% af 2000-årgangen vil vælge en gymnasial uddannelse og 38% en erhvervsfaglig uddannelse m.v. Ca. 4% fortsætter ikke i uddannelsessystemet.

Af 2000-årgangen forventes 36% at påbegynde en almengymnasial uddannelse, og 16% vil påbegynde en erhvervs-gymnasial uddannelse. Siden 1994 og 1995 har hhv. htx og hhx kunne påbegyndes direkte efter grundskolen.

35% af 2000-årgangen vil fortsætte på et erhvervsfagligt grundforløb og fuu og 3% på et erhvervsfagligt hovedforløb m.v. Fra 1991 til 2000 steg overgangen til erhvervsfagligt grundforløb og fuu med 15 procentpoint, mens overgangen fra grundskolen til de erhvervsfaglige hovedforløb m.v. blev halveret i perioden fra 6% til 3%.

Der er forskelle i drenges og pigers uddannelsesvalg. 97% af pigerne (2000-årgangen) forventes at fortsætte i uddannelsessystemet efter grundskolen mod 95% af drengene.

For 2000-årgangen forventes 61% af pigerne at påbegynde en gymnasial uddannelse og 28% en erhvervsfaglig uddannelse m.v. (heraf 25% på et grundforløb eller fuu). I 1991 var det 23%, der fortsatte på en erhvervsfaglig uddannelse.

Drengene vil først og fremmest påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse m.v. - 47% (heraf 44% på et erhvervsfagligt grundforløb eller fuu). 44% af drengene, vil påbegynde en gymnasial uddannelse. I 1991 var det kun 35% af drengene der fortsatte på en gymnasial uddannelse.

Tabel 4.8

Andel af unge der efter grundskolen fortsætter i andre uddannelser, fordelt på køn, 1991 - 2000

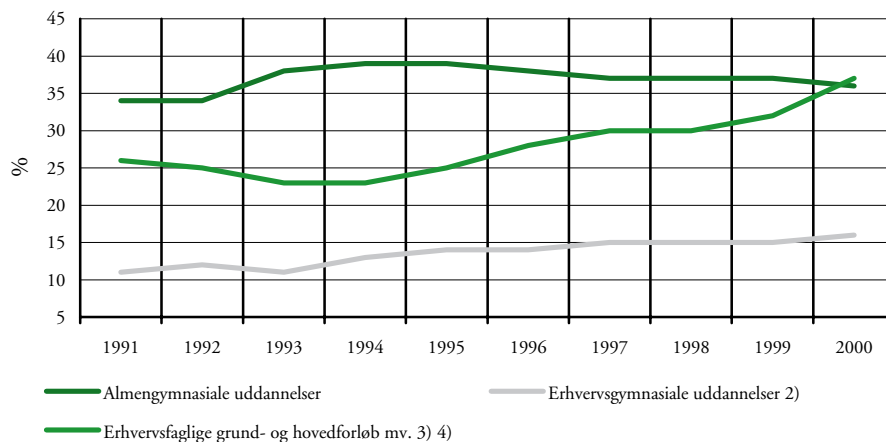
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%									
Alle fra grundskolen til:	94	94	95	94	95	96	96	96	96	96
Erhvervsintroducerende udd. 1)	22	23	23	19	17	13	13	12	10	5
Almengymnasiale uddannelser	34	34	38	39	39	38	37	37	37	36
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	11	12	11	13	14	14	15	15	15	16
Erhvervsfaglige grundforløb og fuu 3)	20	21	19	18	20	23	25	26	28	35
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 4)	6	4	4	5	5	4	5	4	4	3
Andre uddannelser	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1
Drenge fra grundskolen til:	94	94	95	94	94	95	95	95	95	95
Erhvervsintroducerende udd. 1)	29	30	31	24	20	15	14	13	10	3
Almengymnasiale uddannelser	26	25	28	29	28	28	27	26	26	26
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	9	11	10	14	16	16	16	17	17	18
Erhvervsfaglige grundforløb og fuu 3)	19	21	21	20	23	29	30	32	36	44
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 4)	9	5	5	6	6	6	6	5	4	3
Andre uddannelser	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Piger fra grundskolen til:	95	94	96	95	95	97	97	97	97	97
Erhvervsintroducerende udd. 1)	15	14	14	14	13	11	12	11	10	6
Almengymnasiale uddannelser	43	43	48	49	50	49	48	48	48	47
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	12	13	11	11	12	13	13	13	13	14
Erhvervsfaglige grundforløb og fuu 3)	20	21	18	17	17	18	19	19	20	25
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 4)	3	3	3	3	3	3	4	4	4	3
Andre uddannelser	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Noter: Pga. afrundinger på forskellig niveau kan der forekomme afvigelser i totalerne.
Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

- 1) Ud over HI og TI indeholder gruppen også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx indgangår til social- og sundhedsuddannelserne, teknikerforkursus m.v. Som følge af forsøg med ny EUD-reform fra 1999 har tilgangen til HI og TI været faldende.
- 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år, derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret således, at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed. Fri ungdomsuddannelse indgår fra 1995. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 4) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) og længere erhvervsfaglige kurser m.v.

Figur 4.8

Andel af unge der efter grundskolen fortsætter på en almen gymnasial, erhvervsgymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse m.v., 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors modelberegninger.

4.9 Overgang fra gymnasiale uddannelser til fortsat uddannelse

96% af alle med en almengymnasial baggrund i 2000 forventes at fortsætte i uddannelsessystemet, og 94% med en erhvervsgymnasial baggrund vil fortsætte i uddannelsessystemet. Andelen, som fortsætter, har i de senere år været høj. For begge typer af gymnasiale uddannelser havde de unge et stigende ønske om at fortsætte i uddannelsessystemet. Desuden ses en øget søgning til det videregående uddannelsesområde.

De gymnasiale uddannelser er studieforberedende. Erfaringen viser dog, at ikke alle går videre, og nogle blandt dem, som går videre, holder en studiepause. Tallene her er modeltal, som viser andelen af unge, der efter et gymnasialt niveau (fuldført eller afbrudt) forventes at fortsætte i uddannelsessystemet. Voksenuddannelse indgår ikke i denne opgørelse.

96% af 2000-årgangen med en almengymnasial baggrund forventes på et tidspunkt at fortsætte i uddannelsessystemet. 65% vil påbegynde en videregående uddannelse, 16% en erhvervsfaglig uddannelse m.v. og 10% vil påbegynde en erhvervsgymnasial uddannelse. I 1991 ville 92% af denne årgang fortsætte i uddannelsessystemet og heraf kun 60% på en videregående uddannelse.

Unge fra 2000-årgangen med en almengymnasial uddannelse, som valgte at påbegynde en videregående uddannelse, fordelte sig med 7% til korte videregående uddannelser, 25% til mellemlange videregående uddannelser og 33% til bachelor- eller kandidatuddannelser.

94% af 2000-årgangen med en erhvervsgymnasial baggrund forventes på et tidspunkt at fortsætte i uddannelsessystemet. 3% vil påbegynde en almengymnasial uddannelse og 41% en erhvervsfaglig uddannelse m.v. 48% forventes at påbegynde et videregående uddannelsesforløb. I 1991 ville 86% med baggrund i erhvervsgymnasial uddannelse fortsætte i uddannelsessystemet, 43% på en erhvervsfaglig uddannelse m.v. 39% vil fortsætte på en videregående uddannelse.

Unge med en erhvervsgymnasial uddannelse fra 2000-årgangen, som vil vælge at påbegynde en videregående uddannelse, fordelte sig med 16% til en kort videregående uddannelse, 13% til mellemlange videregående uddannelser og 18% til en bachelor- eller kandidatuddannelse.

For såvel de almengymnasiale som for de erhvervsgymnasiale uddannelser ses en stigende lyst til at fortsætte i uddannelsessystemet og en stigende overgang til de videregående uddannelser.

Tabel 4.9

Andel af unge der efter en fuldført eller afbrudt almen- eller erhvervs-gymnasial uddannelse fortsætter i andre ud-dannelser, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%									
Overgang fra almengymnasiale udd. til:	92	91	91	90	92	93	95	96	96	96
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	9	10	10	10	10	10	11	11	10	10
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 1)	13	13	12	12	14	15	16	15	15	16
Videregående uddannelser i alt	60	59	59	62	61	61	61	63	65	65
Korte videregående uddannelser	6	7	5	5	4	4	5	5	5	7
Mellemlange videregående uddannelser	20	19	22	24	26	25	24	24	25	25
Bacheloruddannelser 2)	13	13	22	23	21	23	24	26	27	26
Kandidatuddannelser 3)	21	20	9	10	9	9	8	8	8	7
Andre uddannelser	10	9	9	7	7	7	7	7	7	6
Overgang fra erhvervs-gymnasiale udd. til:	86	86	86	87	88	90	91	93	93	94
Almengymnasiale uddannelser	1	1	2	2	2	2	3	3	3	3
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 1)	43	44	45	44	48	47	47	46	41	41
Videregående uddannelser i alt	39	38	37	39	36	38	38	41	44	48
Korte videregående uddannelser	10	12	10	9	8	8	9	9	11	16
Mellemlange videregående uddannelser	14	13	13	15	15	15	13	15	15	13
Bacheloruddannelser 2)	10	9	14	14	12	13	14	15	16	15
Kandidatuddannelser 3)	5	4	1	2	2	2	2	2	3	3
Andre uddannelser	2	3	2	2	2	3	3	4	4	3

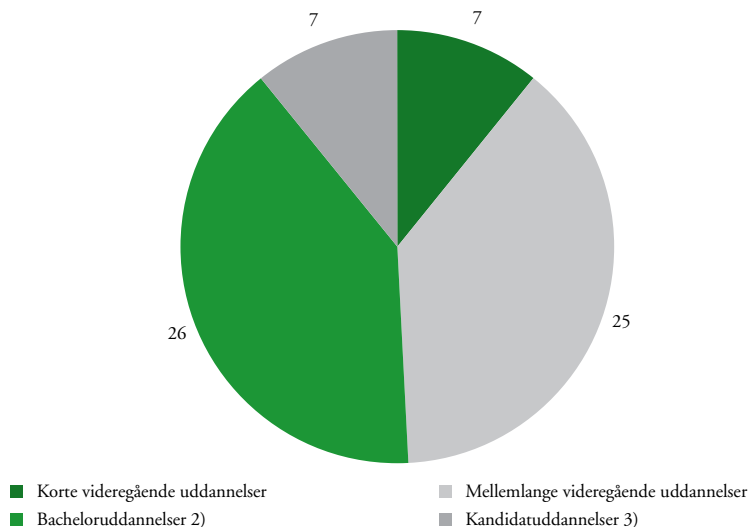
Noter: Pga. afrundinger kan der forekomme afvigelser i totalerne. Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

- 1) Indeholder: Erhvervsfaglige grundforløb, erhvervsfaglige hovedforløb, fri ungdomsuddannelse m.v.
- 2) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne blev formelt oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. før reformen havde denne struktur.
- 3) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser.

Figur 4.9

Andel af unge der efter en fuldført eller afbrudt almengymnasial uddannelse fortsætter på en videregående uddannelse, 2000

Overgang fra almengymnasiale uddannelser til:

Kilde: Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors modelberegninger.

4.10 Elever/studerende der fuldfører en uddannelse

I 2000 fuldførte omkring 195.800 unge en uddannelse. Fortsat flere unge bliver færdige med en uddannelse, og uddannelsesniveaet stiger. Relativt mange fuldførte en videregående uddannelse. Overordnet ses, at flere og flere unge fuldfører en formel erhvervskompetencegivende uddannelse.

Der er 9 års undervisningspligt. Derfor vil næsten alle frem til og med 9. klassetrin fuldføre grundskolen. For de øvrige uddannelser fuldfører alle, der gennemfører undervisningen og består eksaminerne efter de regler, der gælder for uddannelserne. I 2000 fuldførte ca. 195.800 unge en uddannelse. Antal fuldførte på forskellige uddannelsesniveauer afhænger af antallet på de pågældende årgangstrin, af andelen, der fortsætter på de forskellige uddannelser, og af frafaldet. Voksenuddannelse indgår ikke i denne opgørelse.

I 2000 forlod ca. 54.300 grundskolens afsluttende trin; dette er ca. 15.300 færre end i 1991, hvor antallet af fuldførte herfra desuden var periodens højeste. Afgang fra grundskolen afhænger af årgangens størrelse og overgang til 10. klasse. I 2000 var det ca. 64% af 9. klasse-årgangen, der valgte 10. klasse året efter.

I 2000 fuldførte ca. 21.700 unge en almen-gymnasial eksamen. I 1991 var tallet ca. 24.600. Antallet af unge, som fuldførte en erhvervsgymnasial uddannelse, udgjorde ca. 10.700 unge i 2000 mod ca. 12.700 i 1991.

I 2000 fuldførte ca. 8.500 unge et mer-kantilt grundforløb og ca. 16.200 et teknisk grundforløb. Ca. 37.100 fuldførte et erhvervsfagligt hovedforløb m.v. For både erhvervsfaglige grund- og hovedforløb var der ikke nogen entydig udvikling i antallet af fuldførte. Den historiske udvikling bør også tolkes med forsigtighed, da bl.a. erhvervsuddannelserne blev omstruktureret flere gange i opgørelsesperioden (se tillige noter til tabel 4.10).

Fra 1991 til 2000 fuldførte et stigende antal unge en videregående uddannelse. I 2000 fuldførte ca. 6.000 en kort videregående uddannelse, ca. 16.500 en mellem-lang videregående uddannelse, ca. 7.200 en bacheloruddannelse, ca. 8.600 en kandidatuddannelse og endelig ca. 900 en ph.d.-uddannelse. For kandidatuddannede ses en stigning i antal fuldførelser fra 1991 til 2000 på 39,0%. I opgørelsesperioden blev bachelor- og kandidatstrukturen indført. Derfor bør man være varsom med konklusioner over tid.

Overordnet ses, at flere unge fuldfører en formel ordinær erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 4.10

Elever/studerende der fuldfører en uddannelse, fordelt efter uddannelsesniveau, 1991 - 2000

a) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af afgang. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb.

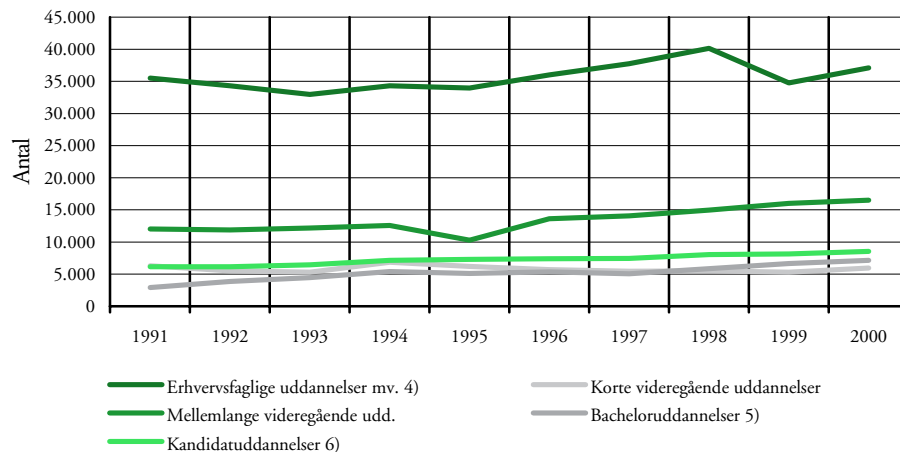
Note: Eks.: 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Grundskoleudd. og erhvervsintrod. udd.	Antal									
8. - 10. klasse	69.548	67.102	61.257	61.668	61.244	59.354	56.848	54.373	55.832	54.285
Erhvervsintroducerende uddannelser 1)	3.129	18.234	17.518	14.272	12.697	11.656	8.488	8.216	8.793	7.232
Ungdomsuddannelser										
Almengymnasiale uddannelser	24.646	24.888	24.394	24.770	24.991	24.648	24.087	24.481	23.304	21.676
Erhvervs-gymnasiale uddannelser 2)	12.727	12.459	12.397	12.819	13.017	11.546	11.453	12.083	10.672	10.659
Fri ungdomsuddannelse (fuu)	-	-	-	-	-	-	203	727	1.324	1.047
Grundforløb merkantile uddannelser 3) a)	12.097	10.834	11.701	11.303	10.306	9.779	4.735	9.253	7.900	8.523
Grundforløb tekniske uddannelser 3) a)	15.786	19.461	20.978	20.458	19.839	21.976	20.482	19.848	19.949	16.194
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 4)	35.510	34.312	32.979	34.301	33.969	36.010	37.733	40.119	34.755	37.073
Videregående uddannelser										
Korte videregående uddannelser	6.298	5.537	5.301	6.874	6.235	5.722	5.477	5.529	5.311	5.990
Mellemlange videregående uddannelser	12.018	11.874	12.173	12.601	10.275	13.647	14.088	14.964	16.000	16.504
Bacheloruddannelser 5)	2.914	3.881	4.452	5.430	5.142	5.360	5.095	5.869	6.645	7.175
Kandidatuddannelser 6)	6.161	6.173	6.454	7.152	7.317	7.413	7.474	8.074	8.149	8.563
Ph.d. 7)	432	483	592	641	699	720	871	847	910	913

- 1) Udover HI og TI indeholder gruppen også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx indgangsår til social- og sundhedsuddannelserne, teknikerkursus m.v. Som følge af forsøg med ny EUD-reform fra 1999 har tilgangen til HI og TI været faldende.
- 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed. Fri ungdomsuddannelse indgår fra 1995. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 4) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v. At bestanden faldt i 2000 kan bl.a. forklares ved, at grundforløbet her blev variabelt fra 20 uger til 60 uger.
- 5) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne blev formelt oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.
- 6) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser.
- 7) Tallene stammer fra "Data om Dansk Forskeruddannelse", Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Figur 4.10

Elever/studerende der fuldfører en uddannelse, fordelt efter udvalgte erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne modelberegninger samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.11 Fuldførelsesfrekvenser

I 2000 fuldførte 86% en almengymnasial uddannelse. De mellemlange videregående uddannelser havde relativt stabil fuldførelse. Bacheloruddannelserne udviste et fald, mens kandidatuddannelserne havde en stigning i fuldførelsestendensen. I 2000 var fuldførelsesfrekvensen for en udelt kandidatuddannelse 70%, og for kandidatoverbygningsuddannelserne var fuldførelsesfrekvensen 62%.

Fuldførelsesfrekvenser bygger på modeltal, som er meget summariske og dækker over store variationer uddannelserne imellem. Bl.a. derfor bør tallene tolkes med stor forsigtighed. I beregningerne opgøres de forventede resultater ud fra tilgang, overgang og afgang inden for uddannelsessystemet i det pågældende år. Fuldførelsen afhænger af mange forhold, bl.a. krav til faglige kvalifikationer m.v.

I 2000 fuldførte 86% af de personer, der påbegyndte en almengymnasial uddannelse. Fuldførelsen for de erhvervsgymnasiale uddannelser lå under med 76%.

På erhvervsuddannelsesområdet har der været taget mange initiativer til at nedbringe frafaldet. Området har i opgørelsesperioden gennemgået flere reformændringer; derfor er det ikke helt uproblematisk at konkludere på de historiske fuldførelsesfrekvenser.

I 2000 fuldførte 76% et merkantilt grundforløb. Fuldførelsesprocenten for de tekniske grundforløb lå noget under med 69%. De seneste tre år i opgørelsen viser, at der var et fald i fuldførelsestendensen.

I 2000 fuldførte 82% et erhvervsfagligt hovedforløb m.v. Også her - som for grundforløbene - ses en vigende fuldførelsestendens de sidste tre år af perioden.

Også kandidatuddannelserne har i perioden gennemgået en strukturomlægning til en bachelor/kandidatstruktur, hvor bacheloruddannelsen skal fuldføres inden påbegyndelse af en kandidatuddannelse. Nogle få uddannelser er fortsat udelte. Derfor er det ikke her muligt at opgive en samlet fuldførelsesfrekvens. Samtidig er tidsserierne usikre.

I 2000 fuldførte 70% en kort videregående uddannelse. For de mellemlange videregående uddannelser ses en stabil fuldførelsesprocent i perioden, og 72% fuldførte en mellemlang videregående uddannelse i 2000.

Bachelorerne udviste en faldende fuldførelse. I 2000 fuldførte 54%. 70% fuldførte en udelt kandidatuddannelse og 62% en overbygningskandidatuddannelse. Endelig fuldførte 87% i 2000 en ph.d.-uddannelse, og her ses en stigende tendens til at fuldføre.

Tabel 4.11

Andel der påbegynder, der fuldfører uddannelsen, fordelt efter uddannelsesniveau, 1991 - 2000

a) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af afgang. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Derfor er fuldførelsesprocenterne i denne periode for høje.

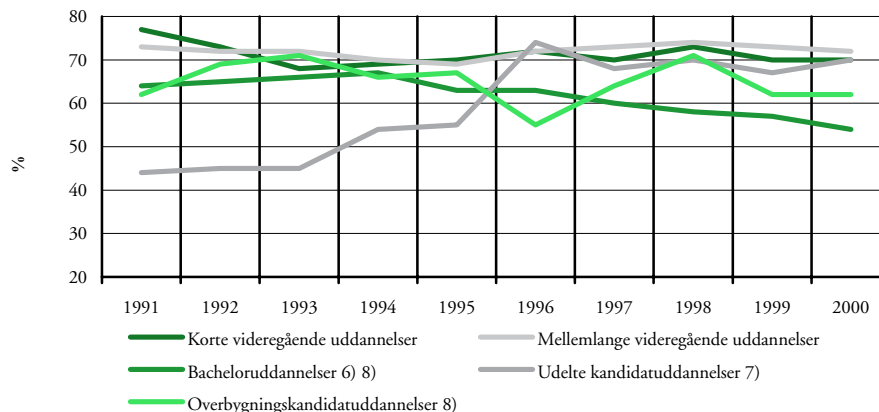
Note: Eks.; 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Erhvervsintroducerende uddannelser 1)	87	85	88	79	83	84	72	72	73	72
Gymnasiale uddannelser:										
Almengymnasiale uddannelser	88	89	88	88	87	89	88	87	87	86
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	87	85	80	81	81	77	80	80	77	76
Erhvervsfaglige uddannelser:										
Fri ungdomsuddannelse (fuu)	.	.	.	.	.	.	62	65	59	.
Grundforløb merkantile udd. 3) 4) a)	86	79	85	87	85	87	73	82	79	76
Grundforløb tekniske uddannelser 4) a)	85	84	86	90	97	96	96	92	82	69
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 5)	81	88	88	87	87	86	86	88	85	82
Videregående uddannelser:										
Korte videregående uddannelser	77	73	68	69	70	72	70	73	70	70
Mellemlange videregående uddannelser	73	72	72	70	69	72	73	74	73	72
Bacheloruddannelser 6) 8)	64	65	66	67	63	63	60	58	57	54
Udelte kandidatuddannelser 7)	44	45	45	54	55	74	68	70	67	70
Overbygningskandidatuddannelser 8)	62	69	71	66	67	55	64	71	62	62
Ph.d. 9)	.	.	.	67	55	78	78	69	82	87

- 1) Ud over HI og TI indeholder gruppen også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx indgangsår til social- og sundhedsuddannelserne, teknikkerforkursus m.v. Som følge af forsøg med ny EUD-reform fra 1999 har tilgangen til HI og TI været faldende.
- 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år; derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret således, at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed.
- 4) Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 5) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v.
- 6) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før 1992 hvor uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.
- 7) Udelte kandidater er efter 1996: civilingeniører, læge, tandlæge, teolog, farmaceut, musik/kunst under Kulturmin., arkitekt m.v.
- 8) Tallene fra 1996 og frem afspejler tydeligt, at bachelor- og kandidatstrukturen er ved at slå igennem.
- 9) Tallene stammer fra "Data om Dansk Forskeruddannelse", Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Tabel 4.11

Andel der påbegynder en udvalgt videregående uddannelser, der fuldfører, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne modelberegninger samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.12 Fuldførelsestider

I 2000 tog det i gennemsnit 3,2 år at fuldføre en bacheloruddannelse og 3,4 år at fuldføre en overbygningskandidatuddannelse.

Fuldførelsestiden er tiden for at fuldføre en uddannelse. Beregningerne bygger på modeltal beregnet på grundlag af oplysninger om fuldførte uddannelser det pågældende år. Tallene bør tolkes med stor forsigtighed, da resultaterne er meget summariske og dækker over store variationer på de enkelte uddannelser.

I 2000 var den gennemsnitlige fuldførelsestid for et erhvervsfagligt merkantilt grundforløb 1,4 år, og det tog 0,8 år at fuldføre et teknisk grundforløb. Den gennemsnitlige fuldførelsestid for de erhvervsfaglige hovedforløb m.v. var 2,1 år; i 1991 var fuldførelsestiden 1,9 år.

For de korte og de mellemlange videregående uddannelser lå tiden tæt på de normerede studietider med en gennemsnitlig studietid på hhv. 2,2 år og 3,4 år. De mellemlange videregående uddannelsers fuldførelsestid steg svagt fra 1995, bl.a. fordi pædagoguddannelsen blev forlænget med et halvt år.

Kandidatuddannelserne har gennemgået en strukturomlægning i perioden, således at de fleste kandidatuddannelser påbe-

gyndes efter en fuldført bacheloruddannelse.

I dag er den normerede tid for en delt kandidatuddannelse 5 år, 3 år på bacheloruddannelser og 2 år på kandidatoverbygningen. Af tekniske grunde er det endnu ikke muligt at opgøre fuldførelsestiden for det samlede kandidatforløb.

Da opgørelsen berører denne omlægningsperiode, bør tallene tolkes med forsigtighed.

For bacheloruddannelserne var den gennemsnitlige studietid i 2000 3,2 år. De senere år ses et svagt fald i fuldførelsestiden.

For en overbygningskandidatuddannelse var tiden 3,4 år; og for en udelt kandidatuddannelse var den gennemsnitlige studietid 6,1 år. Der viser sig en nogenlunde stabil fuldførelsestid de senere år på omkring 6 år.

Fuldførelsestiden for ph.d.-uddannelsen i 2000 svarede stort set til normeret tid (3,1 år).

Tabel 4.12

Gennemsnitlig fuldførelsestid, fordelt efter udvalgte uddannelsesniveauer, 1991 - 2000

Note: Eks. 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Gennemsnitligt antal år										
Erhvervsfaglige uddannelser:										
Fri ungdomsuddannelse (fuu)	.	.	.	.	.	.	2,1	2,5	2,4	.
Grundforløb merkantile uddannelser 1) 2)	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,3	1,3	1,4	1,4
Grundforløb tekniske uddannelser 2) 3)	0,8	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,8
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 3)	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,1
Videregående uddannelser:										
Korte videregående uddannelser	1,6	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2
Mellemlange videregående uddannelser	3,0	3,0	3,0	3,0	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4
Bacheloruddannelser 4) 6)	2,8	2,8	3,2	3,1	3,2	3,3	3,6	3,6	3,4	3,2
Udelte kandidatuddannelser 5)	6,7	6,5	6,4	6,1	5,8	6,3	6,2	6,0	6,0	6,1
Overbygningskandidatuddannelser 6)	3,7	3,8	3,6	3,7	3,9	5,5	4,0	4,5	3,7	3,4
Ph.d.	4,3	3,7	3,8	3,3	3,4	3,6	3,6	3,4	3,6	3,1

1) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret således, at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed.

2) Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.

3) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v.

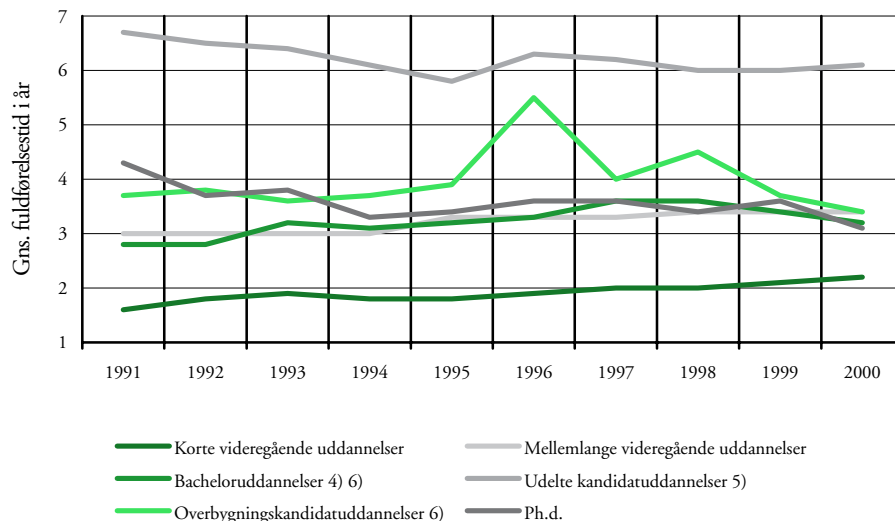
4) At der er tal for bacheloruddannelserne fra før 1992 hvor uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.

5) Udelte kandidater efter 1996: civilingeniør, læge, tandlæge, teolog, farmaceut, musik/kunst under Kulturministeriet, arkitekt m.v.

6) Tallene fra 1996 og frem afspejler tydeligt, at bachelor- og kandidatstrukturen er ved at slå igennem.

Figur 4.12

Gennemsnitlig fuldførelsestid, opgjort for de videregående uddannelsesniveauer, 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne modelberegninger.

4.13 Ventetid før studiestart

Der er ingen ventetid efter grundskolen. De fleste kommer i gang med en uddannelse umiddelbart efter sommerferien. Efter en almengymnasial uddannelse venter de unge derimod længere. Unge med en erhvervs-gymnasial baggrund kom hurtigere i gang med videreuddannelse end unge med en almengymnasial baggrund.

Det primære mål er, at flest muligt gennemfører en uddannelse, men et andet vigtigt mål er, at de unge kommer hurtigt i gang med fortsat uddannelse. Derved mindskes bl.a. frafaldsrisikoen, og overgangen til arbejdsmarkedet bliver fremrykket. Der er sket mange ændringer både på arbejdsmarkedet og i uddannelses-systemet. Fx er adgangsbegrænsningen til de videregående uddannelser næsten afskaffet. På erhvervsuddannelserne har alle nu mulighed for at gennemføre uddannelsen på skole, hvis de ikke kan finde en egnet praktikplads.

Ventetiden bygger på modelberegninger (median-tal). Ventetiden opgøres for overgang fra grundskolen og overgang fra de gymnasiale uddannelser. Tallene er summariske og kan dække over store variationer på de enkelte uddannelser.

Ventetiden fra grundskolen til de gymnasiale uddannelser og de erhvervsfaglige grundforløb svarer alene til sommerferien.

Fra 2000-årgangen ventede de unge med en almengymnasial baggrund 1,2 år, før

de påbegyndte et merkantilt grundforløb, og 1,4 år før de påbegyndte et teknisk grundforløb. Ventetiden til de korte og mellemlange videregående uddannelser lå på hhv. 1,8 år og 2,3 år. Disse uddannelser henvender sig i nogle tilfælde til ældre studerende med erhvervs erfaring, fx pædagoguddannelsen. Ventetiden før påbegyndelse af bacheloruddannelserne var 1,3 år, og samme ventetid ses for overgang til kandidatuddannelserne.

Fra 2000-årgangen ventede de unge med en erhvervs-gymnasial baggrund 0,3 år, før de påbegyndte et merkantilt grundforløb, og 0,6 år før de påbegyndte et teknisk grundforløb. Ventetiden til de korte og mellemlange videregående uddannelser lå på hhv. 0,7 år og 1,3 år. Ventetiden før påbegyndelse af bacheloruddannelserne var 1 år, mens ventetiden til kandidatuddannelserne var 0,3 år.

Generelt kom unge med baggrund i en erhvervs-gymnasial uddannelse hurtigere i gang med videreuddannelse end unge med en almengymnasial baggrund.

Tabel 4.13

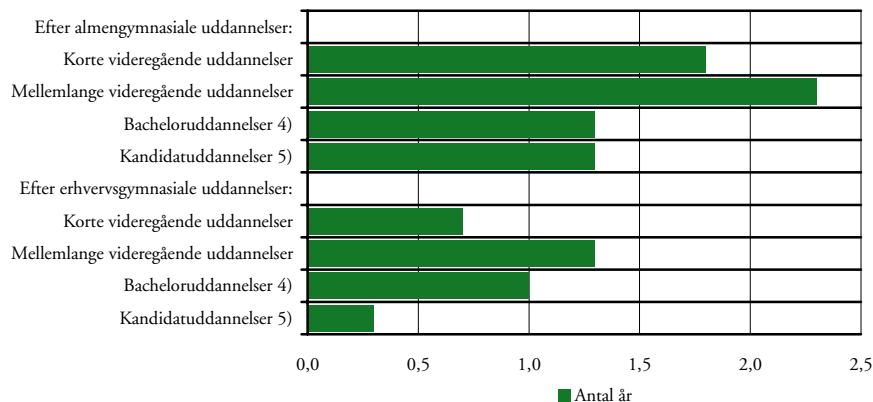
Median-ventetid efter grundskole, almengymnasial uddannelse og erhvervsgymnasial uddannelse før fortsættelse på en anden uddannelse, 1991 – 2000

Noter: Median-ventetiden er den ventetid, hvorefter 50 % er fortsat i et nyt uddannelsesforløb. Ikke alle nye uddannelsesforløb vises. Eks.; 1991 svarer til undervisningsåret 1990/91.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Efter grundskoleuddannelse til:					Antal år					
Almengymnasiale uddannelser	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Erhvervsgymnasiale uddannelser 1)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	0,3	0,6	0,6	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Efter almengymnasial uddannelse til:										
Erhvervsgymnasiale uddannelser	1,2	1,2	0,8	0,8	0,8	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	1,4	1,4
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 3)	1,6	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	2,1	1,8
Korte videregående uddannelser	1,3	1,3	1,3	1,6	1,7	2,0	1,9	2,2	2,2	1,8
Mellemlange videregående uddannelser	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Bacheloruddannelser 4)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	2,3	2,3	1,3	1,3
Kandidatuddannelser 5)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,7	1,7	1,7	1,3
Efter erhvervsgymnasial uddannelse til:										
Almengymnasiale uddannelser	0,3	0,8	0,8	0,7	1,2	0,3	0,5	0,4	0,5	0,5
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	1,0	0,6	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. 3)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Korte videregående uddannelser	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	0,7
Mellemlange videregående uddannelser	0,4	0,6	0,8	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Bacheloruddannelser 4)	0,3	0,3	0,8	0,8	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,0
Kandidatuddannelser 5)	0,3	0,3	0,9	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	0,3

- 1) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidigt blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Danmarks Statistik har dog i perioden op til og med 1995 kunstigt forlænget uddannelserne ved at lægge efg-basis og skoleforløb til som et indledende år; derfor ses reformerne ikke af tallene.
- 2) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet merkantil EUD ændret således, at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur.
- 3) Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v. At bestanden faldt i 2000 kan bl.a. forklares ved, at grundforløbet her blev variabelt fra 20 uger til 60 uger.
- 4) At der for bacheloruddannelserne er tal før uddannelserne blev formelt oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur.
- 5) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser.

Figur 4.13
Median-ventetid efter de gymnasiale uddannelser før fortsættelse på en anden uddannelse - 2000

Kilde: Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors modelberegninger.

4.14 Elever ved voksenuddannelse

I 1999 var der 113.276 årselever/studentersværg, der modtog et tilbud om voksenuddannelse i offentligt regi. Fra 1998 til 1999 faldt aktiviteten med 15.627 årselever eller 12,1%. Folkehøjskolerne oplevede for første gang siden 1994 en mindre stigning i antal årselever.

Aktiviteten i de offentlige voksenuddannelser har efter en stigende tendens i en årrække udvist et fald fra 1998 til 1999. I 1999 deltog 113.276 årselever/studentersværg i voksenuddannelser i offentligt regi. Hertil kommer den kommunalt finansierede aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven, som omfatter over 20.000 årselever. I 1999 var der således 142.000 årselever ved den samlede offentlige voksenuddannelse.

Fra 1998 til 1999 faldt aktiviteten på de offentlige voksenuddannelser med 15.627 årselever eller 12,1%. Den samlede nedgang skyldes primært et fald i aktiviteten på åben uddannelse (erhvervsskoler og SOSU-skoler), AMU-uddannelser og daghøjskoler.

Årsagen til faldet fra 1998 til 1999 på åben uddannelse (erhvervsskoler og SOSU-skoler) på 36,6% skal findes i en drastisk nedgang på pc-brugeruddannelsen. Daghøjskolerne faldt med 29,7% skete pga. indførelsen af et aktivitetsloft på 9.800 årselever. Og endelig skyldes faldet på 21,6% på AMU-uddannelserne bl.a. begrænsningen af lediges muligheder for

at deltage på AMU samt indførelsen af tilskudsrammer.

En del af de årselever, der befandt sig ved en voksenuddannelse, (havde været eller= var aktive i arbejdsstyrken, som beskæftigede eller som arbejdssøgende, eftersom dele af voksenundervisningen finder sted i deltagerens fritid. Det gælder især for åben uddannelse, de korte højskolekurser og aftenskoleundervisningen.

Det højeste antal årselever i 1999 viste sig for dansk som andetsprog med en aktivitet på 17.223 årselever. Fra 1999 til 2000 steg aktiviteten tillige med 11,6%.

Det viser sig også, at folkehøjskolerne for første gang siden 1994 oplevede en stigning i aktiviteten, om end det var en beskeden fremgang. I 2000 var der i alt 4.136 årselever ved folkehøjskolerne lange kurser.

I 1998 var der 22.018 årselever ved aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven.

Tabel 4.14

Årselever/studenterårs-
værk ved voksenuddan-
nelser i offentligt regi,
1993 - 2000

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	Antal årselever/studenterårsværk							
I alt (eksl. aftenskoler)	87.772	91.362	104.553	110.631	113.634	128.903	113.276	.
Daghøjskoler	5.600	7.300	9.575	10.281	12.687	13.454	9.456	7.840
AMU-uddannelser	11.300	11.700	11.500	11.620	13.940	17.425	13.660	13.376
Folkehøjskoler, lange kurser 1)	5.598	6.049	5.983	5.515	4.742	4.319	4.123	4.136
Folkehøjskoler, korte kurser 1)	1.771	1.729	1.595	1.522	1.330	1.326	1.261	1.278
VUC, hf-kurser	12.739	12.034	13.553	13.996	13.154	13.915	14.446	14.185
VUC, avu-kurser	13.652	14.006	14.745	15.595	14.256	14.570	15.920	16.254
Åben udd. (videregående udd.) 2)	10.479	11.214	13.727	14.781	16.081	13.990	14.183	14.430
Åben udd. (erhv.skoler/SOSU) 7)	13.346	12.994	16.232	17.438	17.262	27.819	17.617	11.220
VEUD 3)	-	-	1.420	760	1.144	1.928	2.579	2.492
Husholdnings- og håndarbejds-skoler	1.217	1.145	1.183	1.098	849	826	772	771
Dansk som andetsprog 4)	11.890	12.996	13.647	16.214	16.141	16.464	17.223	19.225
Specialundervisning for voksne 5)	-	-	1.153	1.182	1.197	1.738	1.282	.
Læsekurser for voksne	-	-	-	234	428	628	395	343
Søfartsstyrelsens uddannelser	-	-	-	-	28	172	135	147
Kulturministeriets uddannelser	-	-	-	205	235	179	149	165
Strukturdirektoratets uddannelser 6)	180	195	240	190	160	150	75	53
Aftenskoler (folkeoplysningsloven) 8)	24.776	25.443	25.208	26.609	21.742	22.018	.	.

Noter: Eks.; 1993 svarer til undervisningsåret 1993/94. Da redaktionen lukkede var der ikke tal for kommunalt finansieret voksenuddannelse under folkeoplysningsloven i 1999 og 2000.

1) Lange kurser er på 12 uger eller mere - korte kurser er på under 12 uger.

2) Inkl. efteruddannelse af lærere og pædagoger.

3) Omfatter kun deltagere, som har udløst tillægsydelse.

4) Der går 756 timer pr. årsværk.

5) Der forelå ved redaktionens afslutning endnu ikke tal for 2000.

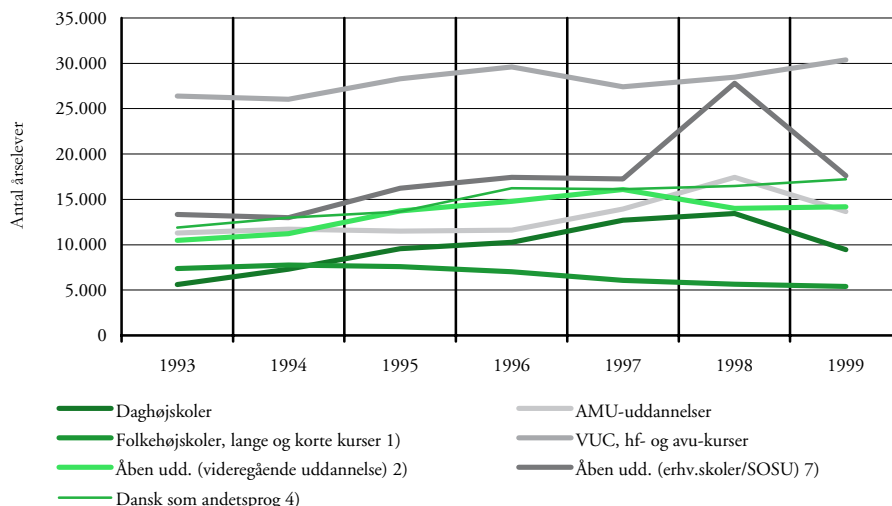
6) Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Kurser for jordbrugere.

7) Inkl. pgu-meritårselever og omskolingsuddannelse for hjemmehjælpere.

8) Indeholder alene undervisning iht. folkeoplysningsloven og ikke idrætsaktiviteter, spejderkorps m.v.

Figur 4.14

Årselever/studenterårs-
værk ved udvalgte vok-
senuddannelser i offent-
ligt regi, 1993 - 1999

Kilde: "Voksenuddannelse i tal - 2002", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

4.15 Deltagelse i voksen- og efteruddannelse i Danmark og udvalgte lande

Andelen af befolkningen, der deltager i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse, udgør i Danmark 49%, hvilket er det højeste blandt de udvalgte OECD-lande. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse stiger med uddannelsesniveauet i Danmark og en række andre lande.

I Danmark deltog 49% af alle i den voksne befolkning (25-64 år) i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse. Det er den højeste andel blandt de OECD-lande, der indgår i denne opgørelse.

Som i en række andre lande stiger andelen, der deltager i voksen- og efteruddannelse, med uddannelsesniveauet. Det er således kun 29% af andelen med en grundskoleuddannelse som højeste uddannelse, der deltager i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse mod 51% i gruppen med en ungdomsuddannelse og 70% af andelen med en videregående uddannelse.

Det gennemsnitlige antal timer, hver voksen deltager i job- eller karriererelevant voksenuddannelser er i Danmark 188 timer, hvilket også er det højeste blandt de lande, der er med i opgørelsen. Deltagere med en grundskole- eller ungdomsuddannelse deltager flere timer (hhv. 193 og 197 timer) end deltager med en videregående uddannelse, der har et gennemsnitligt timetal på 160.

Data stammer fra den internationale undersøgelse af voksnes læse/regnefærdigheder: International Adult Literacy Survey (IALS), der blev gennemført i perioden 1995 til 1999. Danmark deltog i undersøgelsens 2. runde i 1998/99. Voksen- og efteruddannelse omfatter både privat og offentlig uddannelse i denne undersøgelse.

Der er store forskelle mellem landene på andelen af den voksne befolkning, der deltager i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse. Ud over i Danmark er andelen på 40% derover i Norge, UK og Australien, mens andelen kun er 11% i Polen og 13% i Ungarn.

Tabel 4.15

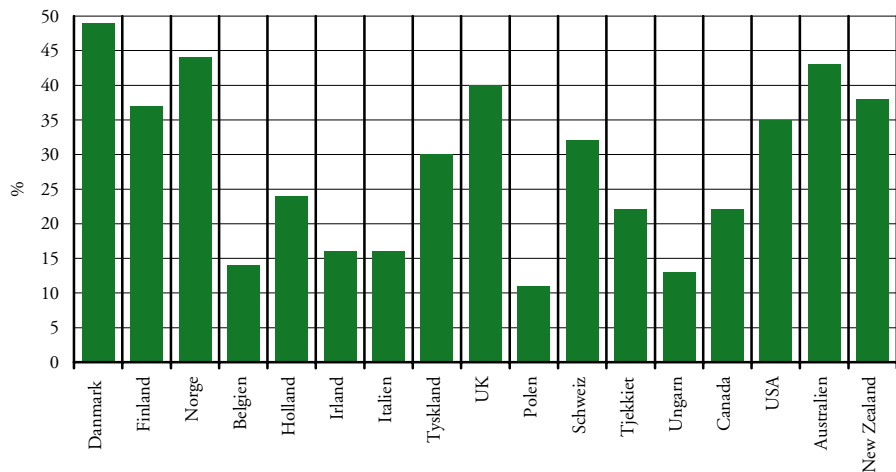
Deltagelse i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse fordelt på uddannelsesniveauer i Danmark og udvalgte lande – 1999 ¹⁾

	Andel der deltager				Gennemsnitligt antal timer pr. deltager			
	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse	Alle	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse	Alle
				%				
Danmark	29	51	70	49	193	197	160	188
Finland	21	35	58	37	80	92	106	97
Norge	22	44	62	44	102	146	168	148
Belgien	4	19	33	14	37	106	96	88
Holland	14	27	40	24	93	165	148	139
Irland	9	21	41	16	186	198	171	191
Italien	6	27	46	16	44	118	103	97
Tyskland	10	28	45	30	213	138	109	130
UK	28	52	70	40	79	143	142	114
Polen	5	18	27	11	99	97	117	102
Schweiz	11	32	48	32	70	60	74	65
Tjekkiet	15	29	38	22	5	113	135	99
Ungarn	5	11	35	13	161	117	114	120
Canada	8	19	33	22	95	91	94	92
USA	15	31	47	35				
Australien	36	42	64	43	63	61	64	63
New Zealand	29	45	62	38	167	158	258	177

1) Data er ikke indsamlet samme år i alle lande, men indsamlingen er sket mellem 1995 og 1999.

Figur 4.15

Andel af voksne der deltager i job- eller karriererelevant voksen- og efteruddannelse i Danmark og udvalgte lande – 1999 ¹⁾

Kilde: "Education at a Glance, 2001", OECD.

5. Resultater

En parameter for uddannelsesindsatsen er den samlede uddannelsesprofil for de unge, som viser det endelige uddannelsesniveau og fordeling på uddannelsestype.

Profilen kan belyse, om resultatet af indsatsen er i overensstemmelse med de aktuelle uddannelsespolitiske mål, fx om tilstrækkeligt mange unge får en uddannelse, og om fordelingen er i overensstemmelse med de politiske målsætninger.

Overgang fra uddannelse til arbejdsmarked er også et centralt mål til at vise resultater af den samlede uddannelsesindsats. At forberede unge til en plads på arbejdsmarkedet er et helt centralt mål for undervisningssektoren.

Selv om de unge er nok så velkvalificerede, afhænger indplaceringen på arbejdsmarkedet bl.a. også af, hvor mange ældre der forlader arbejdsstyrken, og om der er job til de unge. De seneste år har arbejdsmarkedet været præget af højkonjunktur.

For den enkelte er livsindkomsten målestok for, om det betaler sig at uddanne sig

og mere indirekte, hvilket samfundsmæssigt afkast uddannelse giver.

Endelig viser tal for befolkningens generelle uddannelsesniveau noget om landets muligheder for at opretholde et vist niveau på arbejdsmarkedet og om en velkvalificeret befolkning, som kan måle sig på internationalt plan.

5.1 Befolkningens uddannelsesniveau i Danmark og de øvrige EU-lande

80% af den danske befolkning har mindst en ungdomsuddannelse. Uddannelsesniveauet er højt i forhold til de øvrige EU-lande, idet kun Tyskland og UK har et højere niveau.

I Danmark havde 54% af den voksne befolkning (25-64 år) i 2000 en ungdomsuddannelse og 26% en videregående uddannelse som højeste afsluttede uddannelse. 20% af den voksne danske befolkning havde dermed kun en grundskoleuddannelse som højeste afsluttede uddannelse.

Uddannelsesniveauet er ifølge denne opgørelse højt i Danmark i forhold til de øvrige EU-lande. I EU som gennemsnit havde 37% kun en grundskoleuddannelse, 42% en ungdomsuddannelse og 21% en videregående uddannelse som højeste afsluttede uddannelse.

Andelen af den voksne befolkning, som har mindst en ungdomsuddannelse, udgør 80% i Danmark mod et EU-gennemsnit på 64%. Kun Tyskland og UK ligger over Danmark med 81%.

I tidligere opgørelser har niveauet for ungdomsuddannelse i UK ligget væsentlig under det danske, men i de seneste internationale opgørelser er to typer uddannelser i UK blevet kategoriseret som gennemførte ungdomsuddannelser, selv om de ikke opfylder de formelle krav til

dette i det internationale klassifikations-system.

Andelen, som har en videregående uddannelse, er højere i Belgien (27%), UK (28%), Sverige (30%) og Finland (32%) end i Danmark (26%).

Forskellen på uddannelsesniveauet er stor EU-landene imellem. Fx udgør andelen af den voksne befolkning, som har mindst en ungdomsuddannelse, 22% i Portugal mod 82% i Tyskland.

Til denne opgørelse har EU brugt Labour Force Survey (en europæisk interviewundersøgelse) som kilde. Ofte anvendes Danmarks Statistiks uddannelsesregister til denne type opgørelser, hvilket resulterer i et lavere uddannelsesniveau for Danmark i forhold til opgørelser med interviewundersøgelser som kilde.

Tabel 5.1

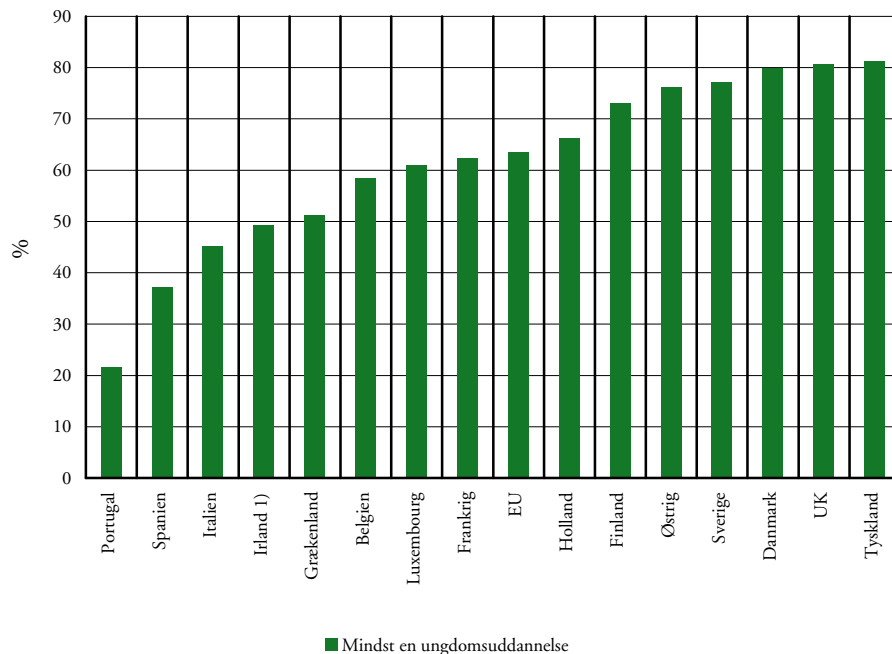
Befolkningens uddannelsesnivea
i Danmark
og de øvrige EU-lande,
25-64-årige - 2000

	Mindst en ungdomsuddannelse	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse	I alt
Gennemsnit EU	63,5	36,5	42,2	21,3	100,0
Danmark	79,8	20,2	54,0	25,8	100,0
Belgien	58,3	41,7	31,2	27,1	100,0
Tyskland	81,2	18,7	57,4	23,8	99,9
Grækenland	51,2	48,8	34,3	16,9	100,0
Spanien	37,1	62,9	15,3	21,8	100,0
Frankrig	62,3	37,7	40,7	21,6	100,0
Irland 1)	49,3	50,7	27,1	22,2	100,0
Italien	45,2	54,8	35,6	9,6	100,0
Luxembourg	60,9	39,1	42,6	18,3	100,0
Holland	66,2	33,8	41,2	25,0	100,0
Østrig	76,1	23,8	61,9	14,2	99,9
Portugal	21,5	78,4	11,7	9,8	99,9
Finland	73,1	26,9	40,7	32,4	100,0
Sverige	77,2	22,8	47,5	29,7	100,0
UK	80,6	19,3	52,5	28,1	99,9

1) 1997-tal.

Figur 5.1

Befolkningens uddannelsesnivea
i Danmark
og de øvrige EU-lande,
25-64-årige - 2000

Kilde: "Statistics in Focus ,Theme 3-10/2001". "Labour Force Survey - Principal Results 2000".

5.2 Uddannelsesprofil for en ungdomsårgang

79,5 % af 2000-ungdomsårgangen forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse. 50,5% af pigerne afslutter en videregående uddannelse mod 37% af drengene.

Det kan beregnes, hvordan den endelige uddannelsesprofil bliver for unge, der i 2000 forlader grundskolen. Resultatet viser andelen, der forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse, dvs. fuldfører en erhvervsfaglig uddannelse eller en videregående uddannelse.

Resultaterne giver et overblik over strømmene i det danske uddannelsessystem og kan populært beskrives som det slutresultat, som årets årgang af elever på 8. klassetrin når til, hvis de i de næste 25 år har en adfærd, som svarer til den, deres ældre medstuderende har udvist i løbet af året. Uddannelsesprofilltallene er nøgletal, der viser den aktuelle status for uddannelsesbevægelser og afspejler årets ændringer i søgemønstre, uddannelsesstruktur osv.

Flowet gennem det danske uddannelsessystem er blevet mere effektivt. Hele 79,5% af en ungdomsårgang vil ifølge 2000-profilen afslutte en erhvervskompetencegivende uddannelse (hertil kommer i øvrigt en del voksenuddannelser, som ikke i øjeblikket er medregnet i opgørelsen). I begyndelsen af 1980'erne var denne andel kun på ca. 60%. 13% af ungdomsårgangen vil slutte i uddannelsessy-

stemet uden hverken studie- eller erhvervskompetence og 7,5% afslutter med alene studiekompetence.

Flere piger end drenge får en videregående uddannelse.

83% af pigerne afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse mod kun 75,5% af drengene.

Pigerne er overrepræsenteret på længevarende uddannelser og meget markant på de mellemlange videregående uddannelser. 31% af pigerne afslutter en mellem-lang videregående uddannelse mod kun 11,5% af drengene. Drengene har til gengæld større andele på korte videregående uddannelser (11,5% mod pigernes 6,5%) og erhvervsfaglige tekniske uddannelser. (31,0% mod pigernes 7%).

Tabel 5.2

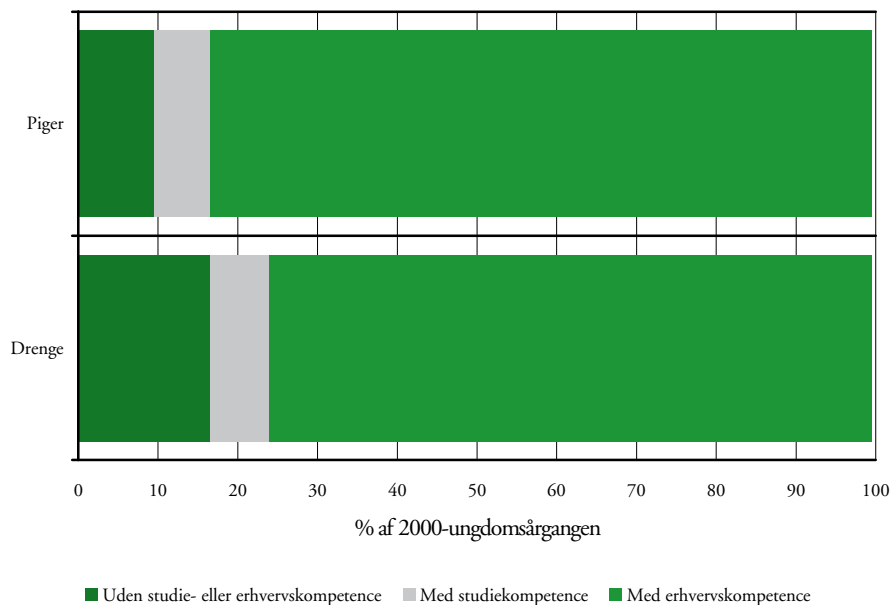
Forventet samlet uddannelsesprofil for en ungdomsårgang fordelt efter uddannelses- og kompetenceniveau og køn - 2000

Noter: Bemærk, at summen af tilgange og afgang kan afvige pga. afrundinger
Ekskl. egu, produktionsskoler og voksenuddannelse m.v.

	Dreng	Piger	I alt
Uden studie- eller erhvervskompetence	16,5	9,5	13,0
Med studiekompetence	7,5	7,0	7,5
Heraf med:			
Almengymnasial uddannelse	4,0	4,5	4,5
Erhvervgymnasial uddannelse	3,0	2,0	2,5
Andet	0,5	0,5	0,5
Med erhvervskompetence	75,5	83,0	79,5
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	38,5	32,5	35,5
Heraf: Merkantile uddannelser	7,0	14,0	10,5
Tekniske uddannelser	31,0	7,0	19,0
Social- og sundhedsuddannelser m.v.	0,5	11,5	6,0
Korte videregående uddannelser	11,5	6,5	9,0
Mellemlange videregående uddannelser	15,0	31,0	23,0
Lange videregående uddannelser	10,5	13,0	12,0
I alt	100,0	100,0	100,0

Figur 5.2

Forventet samlet uddannelsesprofil for en ungdomsårgang fordelt efter uddannelses- og kompetenceniveau og køn - 2000

Kilde: Danmarks Statistik og Undervisningsministeriet Statistik- og Informationskontors modelberegning.

5.3 Udvalgte årganges uddannelsesstatus efter tilgang til de videregående uddannelser

For uddannelsesårgang 1990/91 var uddannelsesstatus pr. 1. oktober 1998, at 85,1% af dem, som for første gang påbegyndte en videregående uddannelse, havde fuldført en uddannelse, eller også var de i gang med en ny uddannelse.

For de studerende, der for første gang begyndte på en videregående uddannelse i 1981/82, var status pr. 1. oktober 1996: 82,3% havde fuldført en uddannelse eller var i gang med en. Heraf fuldførte 67,4% den uddannelse, de oprindeligt påbegyndte. 12,7% havde fuldført en anden uddannelse, og 2% var i gang med en ny uddannelse. Det samlede frafald for årgang 1981/82 udgjorde 32,5%. Af disse var 14,7% i gang med eller havde fuldført seneste påbegyndte uddannelse.

Af frafaldet ses tillige, at ca. 11,2% var i beskæftigelse og kun 1,2% ledige. Tidligt frafald havde næsten ingen betydning for andelen med ledighed (efter kun 12 måneder var kun 1,7% ledige).

For årgang 1981/82 var kun 5,3% af dem, der faldt fra en videregående uddannelse, uden for arbejdsmarkedet (fx førtidspensionister m.v.) eller havde uoplyst arbejdsmarkedsstatus (herunder udvandring, dødsfald m.v.). Det er bemærkelsesværdigt, at allerede efter 12 måneder var 2,3% af dem, der for første gang påbegyndte en videregående uddannelse, helt uden for arbejdsmarkedet. Forklaringen kan fx søges i, at unge med psykiske,

fysiske eller sociale problemer prøver at indgå i et uddannelsesforløb som et alternativ til ledighed. En del falder hurtigt fra og overgår fx til social sikring eller lignende.

For årgang 1987/88 ses ikke de helt store forskelle sammenlignet med 1981/82-årgangen. Dog er årgangen baseret på et kortere ”gennemløb”. Det ses bl.a. ved, at en større andel af de studerende pr. 1. oktober 1996 var i gang med den uddannelse, de påbegyndte (2,6%). 75,9% fuldførte en uddannelse, heraf 65,8% den oprindeligt påbegyndte.

For årgang 1990/91 med uddannelsesstatus pr. 1. oktober 1998 ses forskelle sammenlignet med de to første årgange, hvilket bl.a. kan forklares i, at forløbet bygger på meget kortere ”gennemløb”. Det afspejler sig bl.a. i, at en større andel (3,9%) af de studerende pr. 1. oktober 1998 var i gang med den uddannelse, de påbegyndte. Det ses, at 72,7% fuldførte en uddannelse, heraf 64,1% den uddannelse de oprindeligt påbegyndte. Også for denne årgang var kun en meget lille del af dem, som forlod uddannelsen, ramt af ledighed (0,9%).

Tabel 5.3

Status for uddannelses-
årgang efter første-
gangstilgang til de videre-
regående uddannelser,
1981/82, 1987/88 og
1990/91

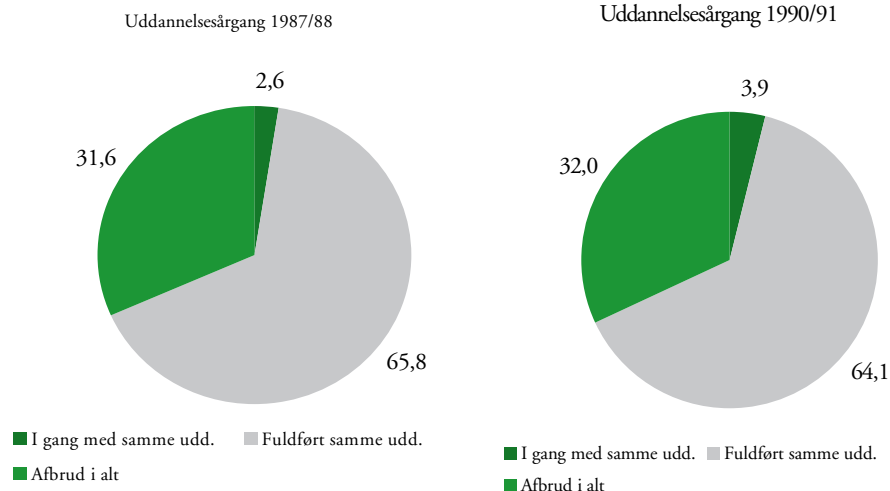
Note: Førstegangstilgangen til de videre-
gående uddannelser (DVU) udgjorde
hvh. 22.303 studerende i 1981/82,
26.923 studerende i 1987/88 og 24.080
studerende i 1990/91.

	I gang med samme udd.	Fuldført samme udd.	Afbrudt førstegangstilgangsuddannelsen							I alt	
			I alt afbrud	I gang med ny udd.	Fuldført seneste ny udd.	Afbrudt seneste uddannelse					
						I beskæftigelse	Ledige	Uden for arbejdsmarked	Uoplyst arb.mar-ked		
Uddannelsesårgang 1981/82											
DVU i alt 12 måneder	77,1	7,1	15,7	6,3	0,0	5,5	1,7	1,7	0,6	100,0	
DVU i alt 36 måneder	30,7	42,4	26,8	11,7	1,7	8,4	1,7	2,3	1,2	100,0	
DVU i alt 72 måneder	8,7	60,9	30,3	8,3	7,1	9,3	1,4	2,4	1,8	100,0	
DVU i alt pr. 1.oktober 1996	0,2	67,4	32,5	2,0	12,7	11,2	1,2	2,6	2,7	100,0	
Uddannelsesårgang 1987/88											
DVU i alt 12 måneder	77,1	7,1	15,8	6,6	0,1	5,4	1,4	1,7	0,7	100,0	
DVU i alt 36 måneder	29,0	43,6	27,4	11,5	2,1	8,3	1,9	2,2	1,3	100,0	
DVU i alt 72 måneder	7,1	61,9	30,9	7,7	7,6	9,8	1,6	2,5	1,8	100,0	
DVU i alt pr. 1.oktober 1996	2,6	65,8	31,6	5,5	10,1	10,1	1,4	2,5	2,0	100,0	
Uddannelsesårgang 1990/91											
DVU i alt 12 måneder	75,0	7,1	18,0	7,0	0,1	6,2	1,8	1,8	1,0	100,0	
DVU i alt 36 måneder	29,5	42,1	28,4	12,4	1,7	8,4	1,9	2,3	1,6	100,0	
DVU i alt 72 måneder	6,6	61,7	31,6	9,9	6,8	9,3	1,0	2,6	2,0	100,0	
DVU i alt pr. 1.oktober 1998	3,9	64,1	32,0	8,5	8,6	9,2	0,9	2,7	2,0	100,0	

Bemærk: Uddannelsesårgangene 1981/82 og 1987/88 måles med slutdato 1. oktober 1996, hvorimod uddannelsesårgang 1990/91 måles pr. 1. oktober 1998.

Figur 5.3

Status for uddannelses-
årgang 1987/88 med
placering pr. 1. oktober
1996 samt uddannel-
sesårgang 1990/91 med
placering pr. 1. oktober
1998 (de videregående
uddannelser)

Kilde: Danmarks Statistik, specialkørsel foretaget for Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

5.4 Ledighed og uddannelse

Ledigheden er faldet markant. I 2000 lå den på 4,6%. Kvindernes ledighed er fortsat højere end mændenes. I 2000 udgjorde kvindernes ledighed 5,2% mod mændenes 4%.

Generelt gælder det, at jo højere uddannelse, jo lavere ledighed, men der findes undtagelser fra reglen.

Ledigheden er faldet markant. Den samlede ledighed faldt fra 9,6% til 4,6% fra 1991 til 2000. Fra 1991 til 1993 steg ledigheden dog til 11,4%. Herefter faldt den konstant.

Knækket i ledighedskurven - fra 1994 til 1995 - kom alle uddannelsesgrupper til gode, også personer uden afsluttet erhvervsrettet uddannelse.

Ledigheden for gruppen uden afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse lå på 5,7% i 2000 mod 12% i 1991. Personer uden en egentlig erhvervskompetencegivende uddannelse har, ikke overraskende, generelt langt større ledighedsrisiko end de personer, der har en afsluttet erhvervsrettet uddannelse.

For personer med en erhvervsfaglig uddannelse m.v. var ledigheden i 2000 4,4%. I 1991 lå ledigheden for denne gruppe på 8,7%.

For de videregående uddannelser ses også de laveste ledighedsprocenter i 2000. For personer med en korterevarende videregående uddannelse udgjorde ledigheden 4%.

Ledigheden for personer med en mellem-lang videregående uddannelse var den laveste for alle grupper (i 2000 2,5%). De kandidatuddannedes ledighed udgjorde i samme år 3,2%.

I 2000 var kvindernes ledighed - på nær for de mellemlange videregående uddannelser - generelt højere end mændenes.

Den samlede ledighed for kvinder udgjorde i 2000 5,2% mod mændenes 4%.

De kvinder, som ikke havde en afsluttet erhvervsrettet uddannelse i 2000, havde en ledighedsprocent 6,4, hvor mændenes ledighed lå noget lavere på 5%.

Tabel 5.4

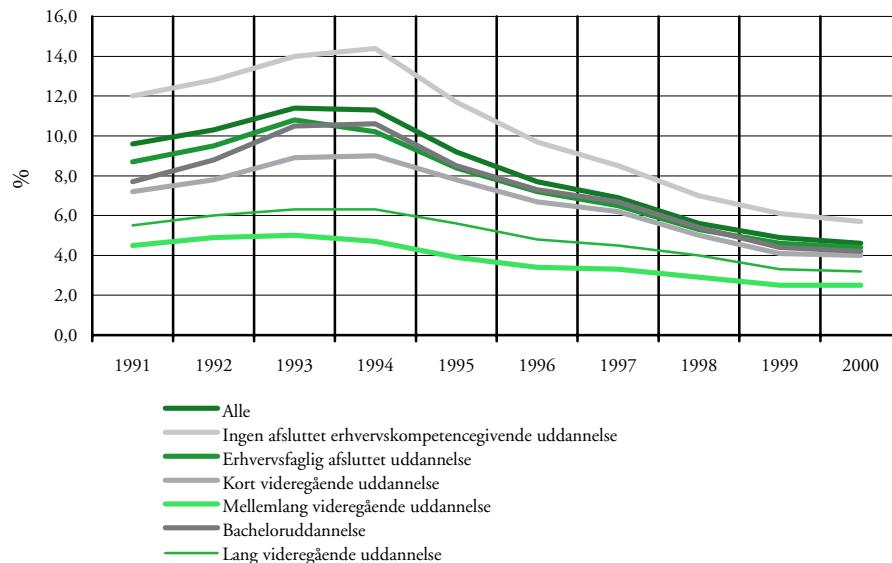
Ledighed, fordelt efter
højeste fuldførte uddan-
nelsesniveau og køn
(16-66-årige), 1991 –
2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	
	%										
Alle	9,6	10,3	11,4	11,3	9,2	7,7	6,9	5,6	4,9	4,6	
Ingen afsluttet erhvervskompetencegi- vende udd.	12,0	12,8	14,0	14,4	11,7	9,7	8,5	7,0	6,1	5,7	
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	8,7	9,5	10,8	10,2	8,4	7,2	6,5	5,3	4,6	4,4	
Kort videregående uddannelse	7,2	7,8	8,9	9,0	7,8	6,7	6,2	5,0	4,1	4,0	
Mellemlang videregående uddannelse	4,5	4,9	5,0	4,7	3,9	3,4	3,3	2,9	2,5	2,5	
Bacheloruddannelse	7,7	8,8	10,5	10,6	8,5	7,3	6,7	5,4	4,4	4,2	
Lang videregående uddannelse	5,5	6,0	6,3	6,3	5,6	4,8	4,5	4,0	3,3	3,2	
Mænd	8,4	9,1	10,5	10,2	8,2	7,0	6,0	4,8	4,3	4,0	
Ingen afsluttet erhvervskompetencegi- vende udd.	10,5	11,3	12,7	12,8	10,3	8,8	7,4	6,0	5,4	5,0	
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	7,7	8,5	10,0	9,3	7,3	6,3	5,4	4,3	4,0	3,8	
Kort videregående uddannelse	6,1	6,9	8,2	8,6	7,0	5,9	5,3	4,1	3,5	3,4	
Mellemlang videregående uddannelse	4,4	4,9	5,5	5,7	4,8	4,0	3,8	3,1	2,7	2,7	
Bacheloruddannelse	6,1	6,9	8,5	9,1	7,7	6,1	5,3	4,2	3,4	3,3	
Lang videregående uddannelse	4,5	5,0	5,4	5,5	4,9	4,0	3,8	3,2	2,6	2,5	
Kvinder	11,0	11,7	12,4	12,4	10,3	8,6	7,9	6,6	5,5	5,2	
Ingen afsluttet erhvervskompetencegi- vende udd.	13,5	14,3	15,3	16,0	13,1	10,6	9,7	8,0	6,8	6,4	
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	10,0	10,9	11,9	11,6	9,9	8,5	8,1	6,7	5,6	5,3	
Kort videregående uddannelse	8,2	8,7	9,5	9,5	8,5	7,4	7,2	6,1	4,8	4,6	
Mellemlang videregående uddannelse	4,6	5,0	4,6	4,0	3,3	3,0	2,9	2,7	2,4	2,4	
Bacheloruddannelse	10,1	11,3	12,8	12,2	9,4	8,3	8,0	6,6	5,4	5,0	
Lang videregående uddannelse	7,9	8,3	8,5	8,0	7,1	6,3	6,1	5,5	4,4	4,3	

Note: Registrerede ledighedsberørte i
året jf. Danmarks Statistiks CRAM- og
RAS-oplysninger.

Figur 5.4

Ledighed, fordelt efter
højeste fuldførte uddan-
nelsesniveau (16-66-
årige), 1991 - 2000

Kilde: Danmarks Statistik, specialkørsel foretaget for Undervisningsministeriets Statistik- og Informa-
tionskontor.

5.5 Forventet tid i uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de unge i Danmark og udvalgte lande

I Danmark er de 15-29-årige 8,5 år i uddannelse og 6,5 år uden for uddannelsessystemet. I de 8,5 år de danske unge er i gang med en uddannelse, er de samtidig beskæftigede i 5,1 år. Danske unge er dermed mange år i uddannelse og samtidig i beskæftigelse i forhold til andre lande.

De 15-29-årige er 8,5 år i uddannelsessystemet og 6,5 år uden for uddannelsessystemet. De danske unge er dermed længst tid i gang med en uddannelse i forhold til de øvrige lande, der indgår i opgørelsen. I gennemsnit for landene, der indgår i opgørelsen, er de unge 6,2 år i gang med en uddannelse og 8,8 år uden for uddannelsessystemet. Der er meget store forskelle mellem landene på den forventede tid i uddannelsessystemet – fra 2,7 år i Tyrkiet til over 8 år i Finland og Danmark. I den største del af landene er de unge i gang med en uddannelse i en periode mellem 5 og 7 år.

I de 8,5 år danskerne i denne aldersgruppe er i gang med en uddannelse, er de samtidig i beskæftigelse i 5,1 år, hvilket er meget højt i forhold til de øvrige lande. I de øvrige lande er de unge således højst i beskæftigelse i 4 år samtidig med, at de er i gang med en uddannelse, og i de fleste lande er det under 3 år.

Denne opgørelse belyser de 15-29-åriges forventede tid i uddannelse (opdelt på tid i og uden for beskæftigelse) samt tid uden for uddannelsessystemet (opdelt på tid som beskæftiget, ledig og uden for ar-

bejdsstyrken). Der kan være forskelle på, hvordan landene opgør ledigheden (på årsbasis eller på et bestemt tidspunkt).

I årene, hvor de 15-29-årige i Danmark ikke er i gang med en uddannelse, må de forventes at være ledige i 0,4 år og uden for arbejdsstyrken i 0,5 år. Ungdomsledigheden og den forventede tid uden for arbejdsstyrken er dermed lav i Danmark i forhold til de øvrige lande. I gennemsnit for de deltagende lande er de unge ledige i 1 år og uden for arbejdsstyrken i 1,4 år.

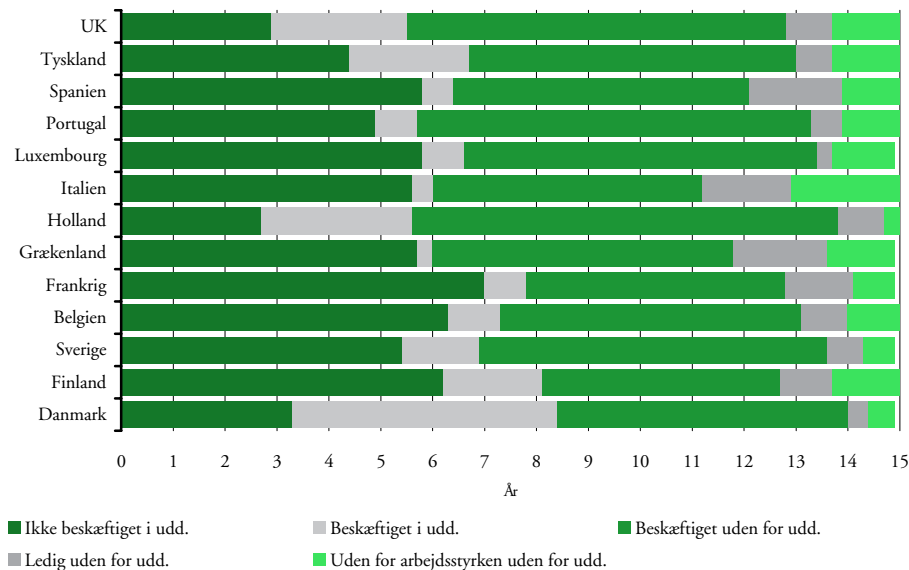
Tabel 5.5

Forventet tid i og uden for uddannelse samt beskæftigelse og ledighed for de 15-29-årige i Danmark og udvalgte lande - 1999

	Forventet tid i uddannelse			Forventet tid uden for uddannelse			
	Ikke beskæftiget	Beskæftiget	I alt	Beskæftiget	Ledig	Uden for arbejdsstyrken	I alt
	År						
Gennemsnit	4,6	1,6	6,2	6,4	1,0	1,4	8,8
Danmark	3,3	5,1	8,5	5,6	0,4	0,5	6,5
Finland	6,2	1,9	8,1	4,6	1,0	1,3	6,9
Sverige	5,4	1,5	6,9	6,7	0,7	0,6	8,1
Belgien	6,3	1,0	7,3	5,8	0,9	1,0	7,7
Frankrig	7,0	0,8	7,9	5,0	1,3	0,8	7,1
Grækenland	5,7	0,3	6,0	5,8	1,8	1,3	9,0
Holland	2,7	2,9	5,6	8,2	0,9	0,3	9,4
Italien	5,6	0,4	6,0	5,2	1,7	2,1	9,0
Luxembourg	5,8	0,8	6,6	6,8	0,3	1,2	8,4
Portugal	4,9	0,8	5,7	7,6	0,6	1,1	9,3
Spanien	5,8	0,6	6,4	5,7	1,8	1,1	8,6
Tyskland	4,4	2,3	6,7	6,3	0,7	1,3	8,3
UK	2,9	2,6	5,5	7,3	0,9	1,3	9,5
Polen	6,1	0,3	6,4	5,6	1,6	1,4	8,6
Schweiz	2,8	3,6	6,4	7,2	0,4	0,9	8,6
Tjekkiet	4,1	0,1	4,1	7,5	2,2	1,2	10,9
Ungarn	5,1	0,6	5,7	6,2	0,7	2,3	9,3
Tyrkiet	2,5	0,2	2,7	6,8	0,9	4,7	12,3
Canada	4,2	2,5	6,7	6,5	0,7	1,1	8,3
USA	3,7	2,8	6,5	6,7	0,5	1,3	8,5
Mexico	3,0	0,9	3,9	7,4	0,2	3,4	11,1
Australien	3,0	3,3	6,3	6,7	0,8	1,2	8,7

Figur 5.5

Forventet tid i og uden for uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de 15-29-årige i Danmark og udvalgte lande - 1999

Kilde: "Education at a Glance, 2001", OECD.

5.6 Indkomst fordelt efter uddannelsesniveau i Danmark og udvalgte lande

I Danmark som i andre lande stiger indkomsten normalt med uddannelsesniveaet. I Danmark er indkomstspredningen dog relativt lille sammenlignet med andre lande.

Med stigende uddannelsesniveau følger normalt stigende indkomst. Det gælder for Danmark som for andre lande. Indkomstspredningen varierer dog meget landene imellem.

Danmark hørte i 1998 til de lande, der har en lille forskel i lønindkomsten mellem personer med en kort og en lang uddannelse. Fx tjener en mand (25-64 år) med alene en grundskoleuddannelse, hvad der svarer til 87% af, hvad en mand med en ungdomsuddannelse som højeste afsluttede uddannelse tjener. En mand med en kort eller mellemlang videregående uddannelse tjener 122% af gennemsnittet for gruppen med en ungdomsuddannelse, og en mand med en universitetsuddannelse 148%.

Lønspredningen for kvinder er lidt mindre end for mænd i Danmark, mens der er betydeligt større forskel mellem mænds og kvinders lønspredning i fx Ungarn og UK.

Der er i Danmark en relativt stor forskel mellem personer med en ungdomsuddannelse og personer med universitetsuddannelse, men i en international sam-

menhæng er forskellen ikke stor. Som tidligere nævnt tjener personer med en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse tjener noget mindre end personer med en ungdomsuddannelse, og forskellen for disse grupper er større end i fx Finland for både mænd og kvinder.

Generelt var indkomstspredningen stor i fx USA, UK og Portugal, mens den var mindre i fx Norge og Schweiz.

En forklaring på, at kortuddannede i Danmark har så relativt lav en indkomst, kan være, at der er forholdsmæssigt mange på arbejdsmarkedet uden erhvervs-kompetencegivende uddannelse, men med lang almen uddannelse suppleret med forskellige former for efteruddannelse. Efteruddannelse medregnes ikke i denne opgørelse, så gruppen af ufaglærte tæller i Danmark mange reelt, men ikke formelt kvalificerede.

Tabel 5.6

Gennemsnitlig indekset for indkomst for 25-64-årige, fordelt efter uddannelse og køn i Danmark og i udvalgte lande - 1998

Note: Indkomsten er defineret som lønindkomst. Opgørelsen er ikke vægtet for heltid/deltid. Der er mange forskelle mellem landene imellem med hensyn til opgørelsesmetoder og definitioner. Ungdomsuddannelserne = indeks 100.

	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Kort eller mellemlang videregående uddannelse	Universitetsuddannelse (bachelor, kandidat og ph.d.)	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Kort eller mellemlang videregående uddannelse	Universitetsuddannelse (bachelor, kandidat og ph.d.)
	Indeks: Ungdomsuddannelse = 100				Indeks: Ungdomsuddannelse = 100			
	Mænd				Kvinder			
Danmark	87	100	122	148	89	100	118	144
Sverige	87	100	-	-	89	100	-	-
Finland 1)	94	100	128	186	100	100	122	176
Norge	85	100	125	133	84	100	142	136
Frankrig 2)	88	100	128	178	79	100	131	158
Tyskland	77	100	105	149	85	100	104	160
Holland 1)	86	100	142	138	71	100	128	145
Irland 1)	72	100	100	149	57	100	129	171
Italien	54	100	-	-	61	100	-	-
Portugal	61	100	149	188	62	100	131	190
Spanien 3)	75	100	96	178	68	100	82	155
UK 2)	73	100	126	159	68	100	139	193
Schweiz 2)	81	100	122	144	73	100	131	154
Tjekkiet 2)	75	100	177	178	72	100	127	172
Ungarn 2)	72	100	240	218	67	100	138	159
Canada 1)	84	100	109	148	76	100	116	164
USA 2)	65	100	119	183	63	100	120	170
Australien 1)	87	100	120	144	85	100	113	154
New Zealand 2)	76	100	-	-	74	100	-	-
Korea	88	100	105	143	69	100	118	160

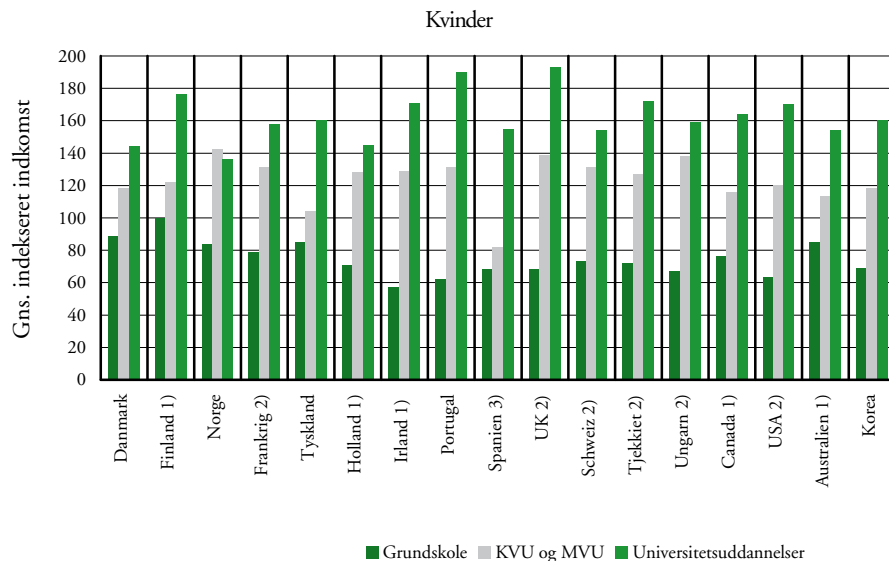
1) 1997.

2) 1999.

3) 1996.

Figur 5.6

Gennemsnitlig indekset for indkomst for 25-64-årige kvinder, fordelt efter uddannelse i Danmark og i udvalgte lande - 1998

Kilde: "Education at a Glance, 2000", OECD.

5.7 Livsindkomst og uddannelse

Livsindkomsten er generelt højere for personer med en længere uddannelse og lavere for personer med en kortere uddannelse. Der er dog undtagelser. De beregnede livsindkomster varierer mellem 9,7 mio. kr. og 20,7 mio. kr.

Den beregnede livsindkomst for personer med forskellige udvalgte uddannelser er et samlet mål for, hvor meget personen økonomisk får ud af at tage en uddannelse.

Mere overordnet kan livsindkomsten tages som udtryk for, hvor meget samfundet får ud af at investere i uddannelse. En sådan beregning tager hensyn til, at nogle begynder tidligt på arbejdsmarkedet; andre er længe under uddannelse og har kun begrænsede muligheder for at tjene penge ved siden af. I 1995 er alle de beregnede livsindkomster inkl. pension.

Generelt stiger livsindkomsten, jo længere uddannelse en person har, men der er dog undtagelser. Tallene er ikke kønsopdelte, men der er store variationer mellem såkaldte typiske kvinde- og mandefag.

Ufaglærte har relativt høje livsindkomster i Danmark, fx forventes en bryggeriarbejder at tjene 13,7 mio. kr.

For erhvervsuddannelserne har murere og smede/maskinarbejdere den højeste livsindkomst på 13,6 mio. kr., hvorimod en

statsansat kontorassistent forventes at få den laveste livsindkomst på 9,7 mio. kr.

For de mellemlange videregående uddannelser forventes lavere livsindkomster end for de lange videregående uddannelser. For fx sygeplejersker forventes indkomsten at være 10 mio. kr., hvilket er under halvdelen af det, som eksempelvis civilingeniørerne vil tjene.

Personer med en lang videregående uddannelse ligger i toppen med hensyn til livsindkomst. Inden for denne gruppe er det i 1995 civilingeniørerne, der har de absolut bedste udsigter til at få en høj samlet livsindkomst, nemlig 20,7 mio. kr. Herefter følger gymnasielærere med 15,9 mio. kr.

Jurister/økonomer forventes at have en samlet livsindkomst på 15,7 mio. kr.

Tabel 5.7

Beregnet livsindkomst
fordelt efter uddannelse
i 1995 og udviklingen i
beregnete livsindkom-
ster, 1970 - 1995 (smed
= indeks 100)

Note: Bruttoindkomst minus jobskifte
og karriereravancement. Opgøres kun
hvert femte år. Nyere tal foreligger end-
nu ikke.

	Indeks 1995		1970	1975	1980	1985	1990	1995
	Mio. kr.	Smed=100	Indeks 1970=100					
Ufaglærte								
Bryggeriarbejder 2)	13,7	101	100	146	131	118	118	144
Tekstilarbejder 2)	10,5	78	100	124	130	128	141	156
Lagerarbejder 2)	10,9	80	100	118	119	114	120	141
Murerarbejdsmand 2)	13,9	103	100	98	107	100	104	114
Ufaglært metalarbejder 2)	11,5	85	100	121	121	119	125	135
Erhvervsuddannelser								
Assistent i staten 2)	10,9	80	100	110	97	91	89	103
Banebetjent 1)	11,1	82	100	109	99	96	93	105
Kontorassistent (privat) 2)	11,9	88	100	114	117	117	123	156
Kontorassistent (stat) 2)	9,7	72	100	110	99	95	95	104
Murer 2)	13,6	100	100	92	101	92	95	104
Smed/maskinarbejder 2)	13,6	100	100	118	117	110	111	138
Korte videregående uddannelser								
Politibetjent 1)	11,9	88	100	113	98	94	92	95
Mellemlange videregående uddannelser								
Folkeskolelærer 1)	13,2	97	100	104	86	81	78	88
Sygeplejerske 1)	10,0	74	100	114	99	94	93	102
Lange videregående uddannelser								
Civilingeniør 2)	20,7	153	100	99	83	82	85	97
Gymnasielærer 1)	15,9	118	100	105	84	80	79	91
Jurist/økonom 1)	15,7	116	100	103	80	72	70	76

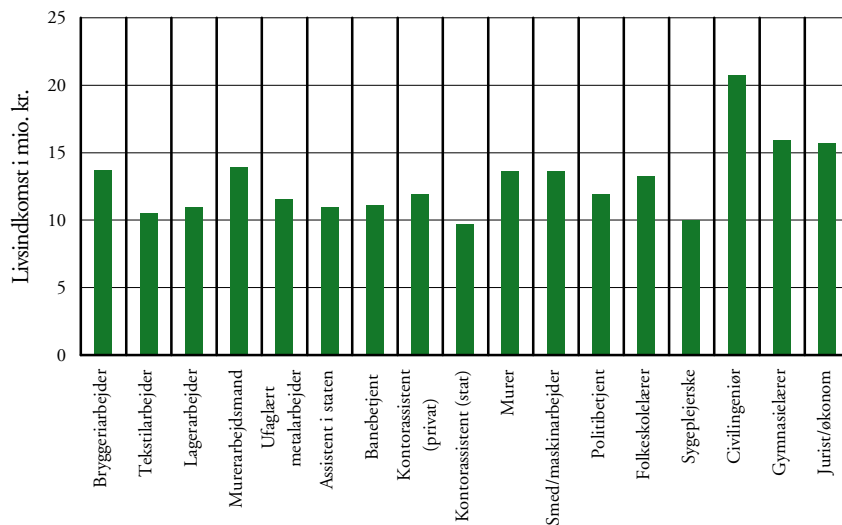
1) Inkl. pension.

2) Fra 1995 inkl. pension.

Figur 5.7

Beregnet livsindkomst
fordelt efter uddannelse
– 1995

Note: Fodnoter ikke medtaget, se evt.
tabel.

Kilde: "Stiliserede livsindkomstberegninger for 1995", Arbejdspapir 1997:1, Det Økonomiske Råd.

5.8 Befolkningen fordelt efter højeste fuldførte uddannelse

Uddannelsesniveaut i Danmark stiger fortsat. I de seneste ti år er der blevet langt færre med kun en grundskoleuddannelse og flere med en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. I 2000 havde 53,2% af befolkningen (15-69-årige) en erhvervskompetencegivende uddannelse. I 1991 var det kun 46,2%.

I 2000 havde 35,6% af de 15-69-årige alene en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Denne andel har været konstant faldende siden 1991. Faldet udgør 9 procentpoint.

Der er generationsforskelle i gruppen, idet ældre normalt har fået en del mindre uddannelse, målt i uddannelsesår, end yngre. En betydelig del af de ældre har kun 7 års skolegang. I 1972 blev undervisningspligten hævet til 9 år, og herefter har stort set alle fået mindst 9 års skolegang. Mange, især yngre, har deltaget i forskellige former for voksenuddannelse. Endelig har en del af gruppen med grundskoleuddannelse været i gang med fx en erhvervsfaglig uddannelse uden at afslutte den. Hertil kommer gruppen ”uoplyst” (2,6% i 2000), som principielt kan have fuldført en uddannelse på alle uddannelsesniveauer.

I 2000 havde 8,6% en gymnasial uddannelse, heraf 6,4% en almengymnasial uddannelse og 2,2% en erhvervs-gymnasial uddannelse, som højeste fuldførte uddannelse. En del af disse kan have været i gang med en fortsat uddannelse uden at have fuldført den.

I 2000 havde i alt 53,2% en erhvervs-kompetencegivende uddannelse, heraf 33,8% en erhvervsfaglig uddannelse og 19,4% en videregående uddannelse. Samlet udgjorde personer med en lang videregående uddannelse 4,5%.

Fra 1991 til 2000 steg andelen af personer med en erhvervsfaglig uddannelse med 2,4 procentpoint. Personer med en videregående uddannelse steg med 4,6 procentpoint.

Den samlede moderate stigning i uddannelsesniveaut illustrerer bl.a., at det tager år at ændre væsentligt på befolkningens samlede uddannelsesniveaut. Der skal mange nye årgange af bedre uddannede unge til at opveje ældre årganges lavere uddannelsesniveaut. Så effekten af, at fortsat flere af en årgang unge får en ungdomsuddannelse og af et stærkt øget optag til de videregående uddannelser, viser sig først rigtigt i løbet af nogle år.

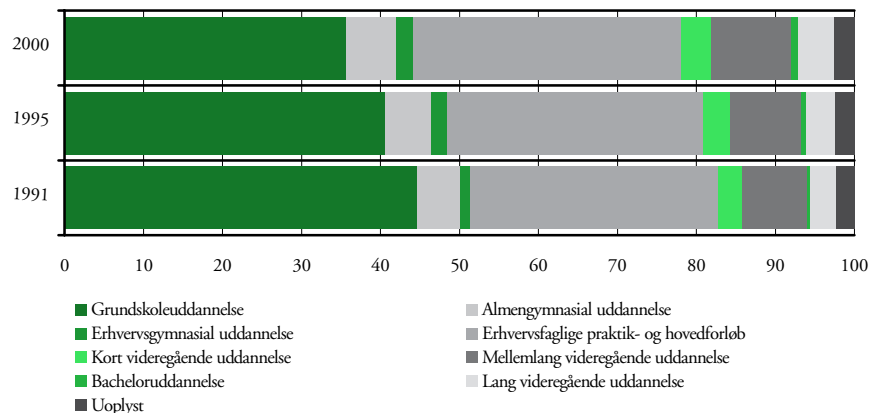
Tabel 5.8

Befolkningen (15-69-årige) fordelt på højeste fuldførte uddannelsesområde og køn, 1991 - 2000

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%									
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	44,6	43,6	42,6	41,6	40,6	39,5	38,5	37,5	36,5	35,6
Almengymnasial uddannelse	5,4	5,5	5,6	5,8	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4	6,4
Erhvervs-gymnasial uddannelse	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	31,4	31,7	32,0	32,2	32,5	32,7	33,0	33,4	33,7	33,8
Kort videregående uddannelse	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,9	3,9
Mellemlang videregående uddannelse	8,3	8,5	8,6	8,8	9,0	9,1	9,3	9,6	9,8	10,1
Bacheloruddannelse	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9
Lang videregående uddannelse	3,2	3,3	3,4	3,5	3,7	3,8	4,0	4,2	4,3	4,5
Uoplyst	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,4	2,3	2,6
I alt mænd:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	40,3	39,6	38,8	38,1	37,3	36,5	35,7	35,0	34,2	33,6
Almengymnasial uddannelse	4,8	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,5
Erhvervs-gymnasial uddannelse	1,4	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	36,3	36,4	36,6	36,7	36,8	37,0	37,2	37,4	37,7	37,6
Kort videregående uddannelse	2,8	3,0	3,1	3,2	3,3	3,5	3,6	3,7	3,9	3,9
Mellemlang videregående uddannelse	6,9	7,0	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5	7,6	7,7	7,8
Bacheloruddannelse	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9
Lang videregående uddannelse	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,1	5,2	5,3	5,5	5,6
Uoplyst	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,7	2,5	2,8
I alt kvinder:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	48,9	47,7	46,4	45,2	43,9	42,6	41,3	40,1	38,8	37,7
Almengymnasial uddannelse	6,0	6,1	6,3	6,5	6,6	6,9	7,1	7,2	7,4	7,4
Erhvervs-gymnasial uddannelse	1,5	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	26,5	26,9	27,3	27,6	28,0	28,4	28,8	29,2	29,7	29,9
Kort videregående uddannelse	3,2	3,3	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8
Mellemlang videregående uddannelse	9,7	9,9	10,2	10,4	10,7	10,9	11,2	11,6	12,0	12,4
Bacheloruddannelse	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0
Lang videregående uddannelse	1,9	2,0	2,1	2,3	2,4	2,6	2,8	3,0	3,1	3,3
Uoplyst	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,2	2,1	2,4

Figur 5.8

Befolkningen (15-69-årige) fordelt på højeste fuldførte uddannelsesområde, 1991, 1995 og 2000

Kilde: "Statistikbanken", Danmarks Statistik.

5.9 Arbejdsmarkedsstatus for unge, som ikke var under uddannelse

For gruppen af 15-29-årige, som ikke var under uddannelse, var 76,7% i 2000 i beskæftigelse. Ledigheden for gruppen udgjorde 4,8%, hvilket er lidt over den samlede gennemsnitlige ledighed for befolkningen (16-66-årige), som i samme år var 4,6%.

I 2000 udgjorde den samlede befolkning af 15-29-årige 568.668. Heraf havde 49,1% ingen erhvervskompetencegivende uddannelse (ekskl. gruppen med uoplyst uddannelse).

Status på arbejdsmarkedet opgøres her for unge mellem 15 og 29 år, som ikke befandt sig i et formelt uddannelsesforløb – opgjort efter højeste fuldførte uddannelse.

Der er forskelle på det uddannelsesniveau, der ligger bag, og den status de unge efterfølgende har på arbejdsmarkedet.

For gruppen af 15-29-årige, som ikke var under uddannelse, var 76,7% i beskæftigelse og ledigheden var 4,8%. Denne ledighed ligger lidt over den samlede gennemsnitlige ledighed for befolkningen (16-66-årige), som var 5,6% i samme år.

Der er flere kvinder end mænd uden for arbejdsstyrken og færre kvinder i beskæftigelse. Ledigheden er også højere for kvinderne.

Det ses tillige, at de, der alene havde en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse, havde den højeste le-

dighed (6,8%), og i denne gruppe var hele 32,9% uden for arbejdsstyrken.

Jo lavere uddannelsesstatus, jo lavere beskæftigelse og jo større sandsynlighed for at være helt uden for arbejdsstyrken.

Såfremt de unge havde fuldført en gymnasial uddannelse, var beskæftigelsesandelen højere end det, der ses for grundskolen. For unge med en almengymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse var det 77,7%, der var i beskæftigelse; for de erhvervs-gymnasiale uddannede var det 88,7%.

For korte videregående uddannelser, mellem lange videregående uddannelser, bacheloruddannelser og for længerevarende videregående uddannelser var beskæftigelsesandelen for de unge mellem 88 og 91%.

For de videregående uddannelser var ledigheden lavest for personer med en mellem lang videregående uddannelse med 2,6%.

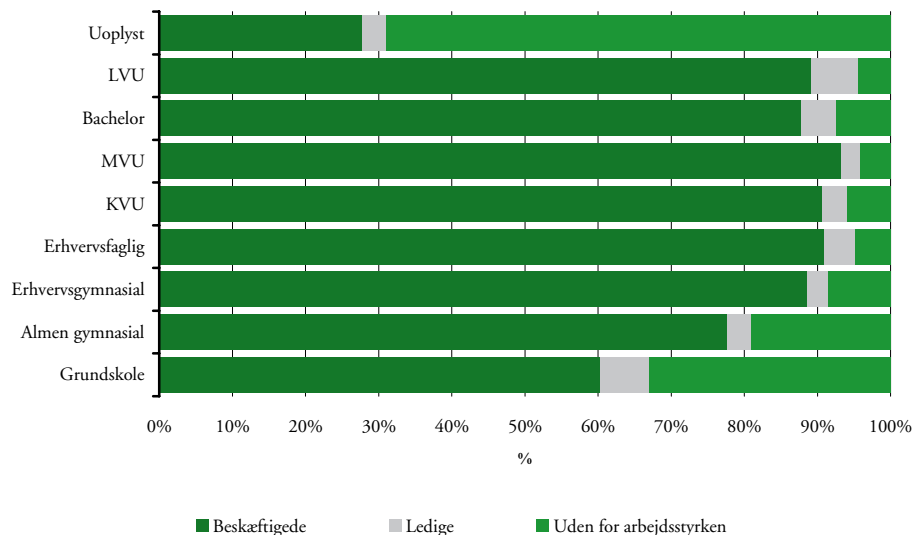
Tabel 5.9

Arbejdsmarkedsstatus for 15-29-årige som ikke var under uddannelse, opgjort efter højeste fuldførte uddannelse og køn – 2000

	Grundskole	Almen-gymnasial	Erhvervs-gymnasial	Erhvervs-faglig	KVU	MVU	Bachelor	LVU	Uoplyst	I alt
Antal										
15-29-årige i alt	187.129	65.597	26.510	196.588	19.059	31.499	4.256	14.846	23.186	568.668
Beskæftigede i alt	112.744	50.967	23.510	178.734	17.281	29.358	3.737	13.253	6.442	436.026
Mænd	68.851	21.424	12.077	104.886	9.565	9.399	1.331	7.331	4.252	239.116
Kvinder	43.893	29.543	11.433	73.848	7.716	19.959	2.406	5.922	2.190	196.910
Ledige i alt	12.747	2.097	732	8.382	658	809	199	932	751	27.307
Mænd	6.384	826	305	4.104	306	309	51	423	440	13.148
Kvinder	6.363	1.271	427	4.278	352	500	148	509	311	14.159
Uden for arbejdsstyrken i alt	61.638	12.533	2.268	9.470	1.120	1.332	320	661	15.993	105.335
Mænd	26.426	3.813	1.038	3.593	435	396	122	240	7.243	43.306
Kvinder	35.212	8.720	1.230	5.877	685	936	198	421	8.750	62.029
%										
15-29-årige i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Beskæftigede	60,2	77,7	88,7	90,9	90,7	93,2	87,8	89,3	27,8	76,7
Ledige	6,8	3,2	2,8	4,3	3,5	2,6	4,7	6,3	3,2	4,8
Uden for arbejdsstyrken	32,9	19,1	8,6	4,8	5,9	4,2	7,5	4,5	69,0	18,5

Figur 5.9

Arbejdsmarkedsstatus for 15-29-årige som ikke var under uddannelse, opgjort efter højeste fuldførte uddannelse som andel af befolkningen - 2000

Kilde: "Uddannelse og kultur, 2001:11", Danmarks Statistik samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne beregninger.

5.10 15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande

De danske resultater fra OECD-undersøgelsen PISA viser, at læsefærdighederne i Danmark er som gennemsnittet for alle de deltagende lande, matematikfærdighederne ligger i den bedste halvdel, og naturfagsfærdighederne ligger i den dårligste halvdel

De første resultater fra OECD-undersøgelsen Programme for International Student Assessment (PISA), der blev offentliggjort i 2001, viser, hvor godt unge mennesker omkring afslutningen af grundskolen er forberedt til at møde udfordringer i dagens og fremtidens samfund. PISA fokuserer på de unges evne til at reflektere, bruge deres viden og erfaringer samt håndtere problemer i forhold til deres eget liv. Resultaterne omfatter tre faglige områder: læsning, matematik og naturfag. Målingerne forudsætter, at eleverne forstår at analysere og reflektere over indholdet.

Resultaterne viser, at de 15-åriges læsefærdigheder i Danmark er som gennemsnittet for alle de deltagende lande, matematikfærdighederne ligger i den bedste halvdel, og naturfagsfærdighederne ligger i den dårligste halvdel.

De danske elevers læsefærdigheder ligger med en score på 497 lige omkring gennemsnittet for såvel OECD (500) og EU (498). De danske resultater er på niveau med Norge og Island, men de svenske resultater er lidt bedre (516), og Finland ligger helt i top med en score på 546.

Danske elevers færdigheder i matematik ligger i den bedste halvdel med en score på 514 mod et OECD-gennemsnit på 500 og et EU-gennemsnit på 494. Fra Norden har kun Finland et højere niveau med en score på 536.

Danmark placerer sig med en score på 481 i færdigheder i naturfag under gennemsnittet for både OECD og EU på hhv. 500 og 494. I alle de øvrige nordiske lande er niveauet højere end i Danmark.

Ud over de tre faglige områder indgår for første gang i en international færdighedsundersøgelse også målinger af elevernes sociale og personlige kompetencer. Resultaterne viser bl.a., at danske elever i international sammenhæng er meget glade for at gå i skole og er interesserede og motiverede. De kan desuden lide at samarbejde – og samtidig at konkurrere. Danske elevers selvtillid er dog ikke i top, men omkring gennemsnittet.

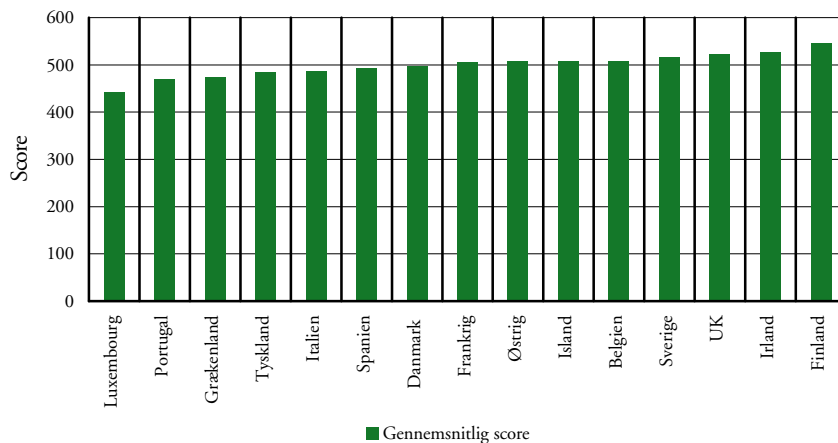
Tabel 5.10

15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande opgjort efter score - 2000

	Læsekompetence	Matematikkompetence	Naturvidenskabelig kompetence
	Score		
OECD-gennemsnit	500	500	500
EU-gennemsnit	498	494	494
Danmark	497	514	481
Finland	546	536	538
Island	507	514	496
Norge	505	499	500
Sverige	516	510	512
Belgien	507	520	496
Frankrig	505	517	500
Grækenland	474	447	461
Irland	527	503	513
Italien	487	457	478
Luxembourg	441	446	443
Portugal	470	454	459
Spanien	493	476	491
Tyskland	484	490	487
UK	523	529	532
Østrig	507	515	519
Polen	479	470	483
Schweiz	494	529	496
Tjekkiet	492	498	511
Ungarn	480	488	496
Canada	534	533	529
Mexico	422	387	422
USA	504	493	499
Australien	528	533	528
New Zealand	529	537	528
Japan	522	557	550
Korea	525	547	552

Figur 5.10

15-åriges læsekompetencer i Danmark og øvrige EU-lande opgjort efter score - 2000

Kilde: "Forventninger og færdigheder – danske unge i en international sammenligning", AKF 2001. Programme for International Student Assessment (PISA).